

Hvaler
kommune

Nasjonalpark-
kommune

Årsmelding

2024

Foto: Mayvor Jisland
En av vinnere i fotokonkurransen
#hvalerheleåret2024

Innholdsfortegnelse

Forord	4
Organisasjon og HMS	5
Totaloversikt økonomi, sentrale inntekter og finansinntekter- og utgifter.....	9
Økonomirapportering drift.....	9
Totaloversikt økonomi.....	9
Sentrale inntekter.....	9
Sentrale utgifter.....	10
Utvikling i netto driftsresultat	10
Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner - til disposisjon for tjenesteområdene.....	10
Kommuneøkonomi og økonomisk analyse	11
Forklaringer til vesentlige avvik mellom opprinnelig budsjett og regnskap	22
Befolkningsutvikling	24
Næringsutvikling.....	26
Investeringer	31
Digitalisering og kommunikasjon	32
Internkontroll	34
Kvalitetssystemet Risk Manager – avvikshåndtering	34
Rapportering statlige tilsyn 2024	36
Kommunens tjenesteområder	38
Lederstøtte og stab.....	38
Økonomi.....	40
HR.....	42
Sentral stab	45
Oppvekst og kultur	49
Kommunalsjef Oppvekst.....	53
Enhet kultur og fritid.....	54
Hvaler barne- og ungdomsskole	58
Barnehage	62
Teknisk.....	66
Areal og byggesak	69
Kommunal teknikk	75
Eiendom	82
Helse og Friskliv	87
Dypedalåsen Helsesenter	89

Årsmelding 2024

Enhet for barn, voksne og familier.....	97
Tilrettelagte tjenester	104
NAV	109
Koordinerende enhet.....	112

Vedlegg:

Oversikt over oppfølging av kommunestyrevedtak og verbalvedtak.

Forord

Budsjettet for 2024 ble vedtatt med en ambisjon om å gjenopprette balanse i kommuneøkonomien etter et negativt netto driftsresultat i 2023 på 27,7 mill. kroner. Det ble imidlertid tidlig klart at 2024 ville bli mer utfordrende enn forutsatt, på grunn av utgifter utover budsjettet, høy lønns- og prisvekst, samt betydelig svikt i skatteinntektene mot slutten av året. Deler av kommunens merutgifter og sviktende skatteinntekter ble kompensert av staten over rammetilskuddet gjennom året.

I forbindelse med avslutningen av regnskapet for 2024 ble det avdekket negative avvik innenfor finans, samt gebyrinntekter i Enhet areal og byggesak og inntekter fra Hvaler bredbånd. Inntekter var satt for høyt og utgifter for lavt. På den annen side viser regnskapet at tjenesteområdene helse og friskliv, oppvekst og kultur og fellesfunksjonene på rådhuset til sammen et merforbruk på kun 1 mill. kr.

I sum gjorde dette at kommunedirektøren valgte å orientere formannskapet 13.02.25 og kommunestyret 27.02.25 om at det lå an til et merforbruk i 2024 på om lag 27 mill. kroner. Etter korrigerende av tidligere feil praksis for avskrivning av anleggsmidler i Hvaler Bredbånd, som igjen virker inn på årets avdrag, viser regnskapet et netto driftsresultat på 22,5 mill. kroner og et årsresultat på -1,375 mill. kroner. Hele disposisjonsfondet medgår til å dekke årets underskudd.

Årsresultatet for 2024 har gjort det nødvendig med en full gjennomgang av budsjettet for 2025. Dette har resultert i forslag til tiltak for å bedre budsjettbalansen på til sammen 12,7 mill. kroner, før et forventet merforbruk på Dypedalåsen Helsecenter er kvalitetssikret. Det må derfor jobbes videre med ytterligere tiltak, i første omgang frem mot behandlingen av 1. tertialrapport i juni og deretter kommunestyrets vedtak på budsjettet for 2026 i desember.

En sunn kommuneøkonomi tilsier at Hvaler kommune bør ha et årlig netto driftsresultat på om lag 12 mill. kroner. Dette vil igjen gi muligheter for å bygge opp disposisjonsfondet, som en buffer mot svikt i inntekter, uforutsette utgifter og egenkapital i investeringer.

Avslutningsvis ønsker jeg å takke alle kommunens ledere og øvrige ansatte som hver dag står på for å gi kommunens innbyggere, næringsliv, deltidsbeboere og øvrige tilreisende best mulige tjenester. Jeg vil samtidig takke alle folkevalgte for godt samarbeid gjennom året, selv i en veldig krevende tid. Jeg ser frem mot at vi gjennom godt samarbeid igjen skal klare å bringe balanse i kommuneøkonomien med minst mulig negative konsekvenser for våre tjenester. Sammen har vi en ambisjon om at Hvaler kommune skal være et sted hvor det er godt å bo, vokse opp og bli gammel.

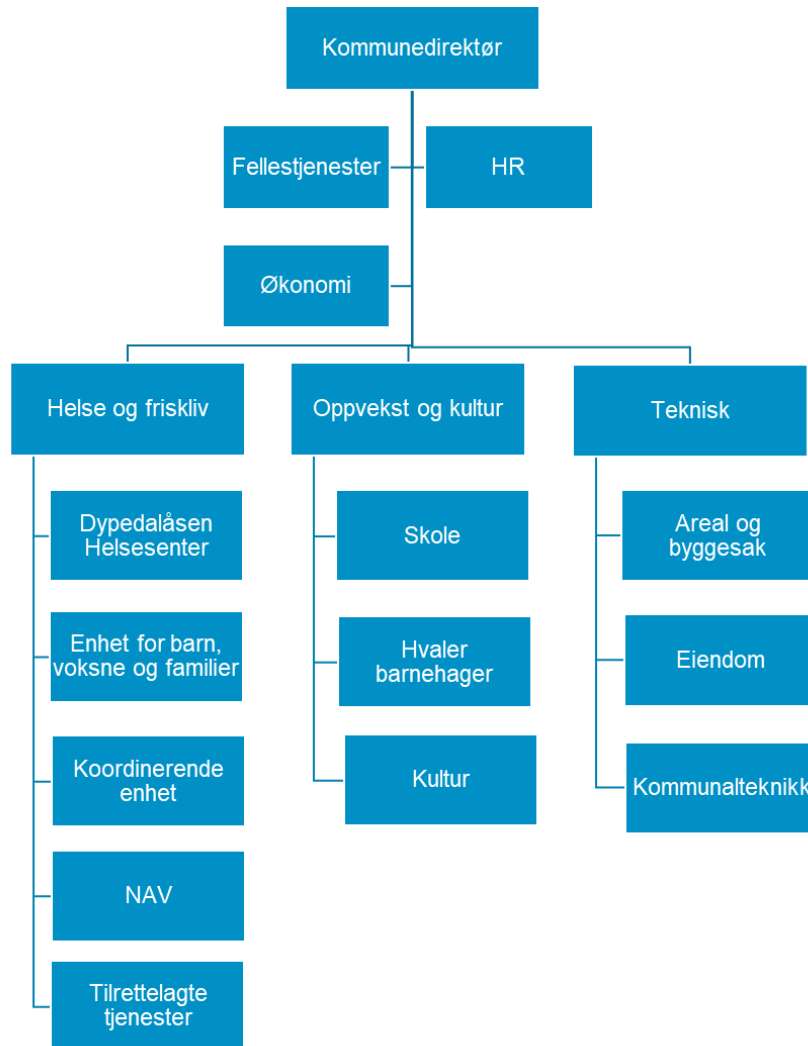
Skjærhalden, 31.03.25

Rune Antonsen (s)

Kommunedirektør

Organisasjon og HMS

Hvaler kommunes organisasjonskart ned til enhetsnivå:

Gjennom året har det særlig vært arbeidet med å klargjøre organisasjonsstruktur, lederroller og kapittel plassering etter hovedtariffavtalen, innført arbeidsmiljøundersøkelse, forbedret systematikken i HMS-arbeidet og satt et særskilt fokus på reduksjon i sykefraværet. Sykefraværet er noe lavere i 2024 enn i 2023, hvor det legemeldte sykefraværet i Hvaler kommune nå ligger godt under landsgjennomsnittet for kommunal sektor. Det egenmeldte sykefraværet ligger over landsgjennomsnittet for alle sektorer samlet. Det finnes ikke nasjonal statistikk for det egenmeldte sykefraværet i kommunal sektor. Sykefraværstall må ses over flere år for å kunne trekke holdbare konklusjoner om utviklingstrekk. Sammenligningsgrunnlaget bakover i tid er vanskelig da sykefraværstallene for årene 2020-2022 er påvirket av Covid-19-pandemien. I likhet med de fleste andre kommuner er sykefraværet høyest innenfor omsorgsyrkene og muskel- og skjelettplager dominerer.

Det har i løpet av året vært et fokus på å gjøre kommunens reglement for melding av uønskede hendelser og varsling, samt kommunens etiske retningslinjer kjent i hele organisasjonen.

Nøkkeltal for personalområdet i Hvaler kommune:

Antall årsverk og ansatte per 1.12. Kilde KS

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Årsverk	338	331	363	369	373	400	400
Ansatte	423	418	444	450	451	485	494

På aggregert nivå er det ingen endringer i årsverk fra 2023 til 2024, mens det er en økning på 9 ansatte.

Arbeidsstyrken 2024 fordelt på kjønn. Kilde KS:

Antall årsverk	400
Antall ansatte	494
Antall kvinner	353
Antall menn	141

Stillingsstørrelse og andel heltid/deltid fordelt på kjønn. Kilde KS:

Kjønn	Andel heltid	Gj.sn. stillingstørr.	Antall årsverk
Total	58,5 %	80,9 %	400
Kvinne	54,8 %	79,1 %	279
Mann	67,6 %	85,3 %	121

Utvikling i sykefraværet prosentvis. Kilde: Hvaler kommunes HRM-system

Kategori	2020	2021	2022	2023	2024
Totalt	7,14	9,02	9,57	8,92	8,04
Egenmeldt (korttid)	1,74	1,51	2,06	1,48	1,39
Legemeldt (langtid)	5,41	7,51	7,51	7,44	6,65

Legemeldt sykefravær i Hvaler kommune prosentvis. Kilde KS:

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Legemeldt	6,7	6,4	6,07	7,1	7,3	7,25	6,4

Tabellen over er tatt med for å kunne sammenligne sykefraværet i Hvaler kommune og nivået nasjonalt, da KS' og Hvaler kommunes tall ikke er helt sammenfallende.

Utvikling sykefravær nasjonalt % Kilde KS:

	2021	2022	2023	2024
Sykefravær alle sektorer				
Egen- og legemeldt	6,2	6,8	6,7	6,8
Egenmeldt	1,0	1,3	1,1	1,0
Legemeldt	5,2	5,4	5,6	5,8
Legemeldt sykefravær – kommuner og fylkeskommuner				
Kommuner	7,6	7,7	7,7	7,9
Fylkeskommuner	5,3	5,3	5,4	5,5

Arbeidsmiljøet:

Det er i løpet av 2024 meldt inn 316 HMS-relaterte avvik, som særlig er knyttet til utagerende elever ved skole eller pasienter/brukere innenfor helse- og omsorgsområdet. Det var 20 flere avvik enn i 2023.

Det har vært arrangert sommerfest, julelunsj og julebord for de ansatte for å styrke fellesskapet. Hvaler kommune gjennomfører en medarbeiderundersøkelse annethvert år. Det er besluttet å gjennomføre en arbeidsmiljøundersøkelse i mellomårene. Denne har en annen vinkling enn medarbeiderundersøkelsen. Det foreligger ikke sammenlignbare data fra tidligere arbeidsmiljøundersøkelser. Hvaler kommune bruker Kommuneforlaget sin arbeidsmiljøundersøkelse, som også benyttes av de fleste andre kommuner. Det gir mulighet for å sammenligne Hvaler med snittet av øvrige kommuner. Hvaler kommunes resultat ligger svakt over landsgjennomsnittet for de variabler som er felles. Hvaler kommune har i tillegg lagt til dimensjonen ytringsfrihet, som ikke er en del av den standardiserte undersøkelsen.

Arbeidsmiljøundersøkelsen:

Tema	Gjennomsnitt for Hvaler	Gjennomsnitt for landet
Fysiske arbeidsforhold	3.1	3
Psykososiale forhold	3.4	3.4
Trakassering, diskriminering og varsling	3.6	3.6
Ytringsklima	2.7	3

Etisk standard:

Nye etiske retningslinjer ble vedtatt av kommunestyret våren 2023. Disse ble omarbeidet for å speile samfunnsutviklingen og med den endrede etiske standarder/krav, herunder #Metoo, trakassering, ytringsfrihet, klima, tilegnelse av private fordeler gjennom bruk av kommunens ressurser m.m. Retningslinjene for å melde fra om kritikkverdige forhold og varsling ble likeledes fullstendig omarbeidet for å være i harmoni med de etiske retningslinjene. I tillegg til å involvere ledere, tillitsvalgte og hovedverneombudet i arbeidet, er de vedtatte retningslinjene blitt gjennomgått med de ansatte i tilnærmet alle organisatoriske enheter.

Totaloversikt økonomi, sentrale inntekter og finansinntekter- og utgifter

Økonomirapportering drift

Totaloversikt økonomi

Beløp i 1000

	Regnskap i fjor	Oppr. bud. 2024	Rev.bud. 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum generelle driftsinntekter	-367 267	-398 461	-398 461	-395 428	-3 033	-0,8 %
Avskrivninger	25 507	19 873	19 873	18 986	886	4,5 %
Motpost avskrivninger	-55 423	-57 000	-57 000	-50 166	-6 834	-12,0 %
Netto finansutgifter	69 431	77 950	77 800	76 863	937	1,2 %
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-24 103	-3 454	-3 454	-22 633	19 178	555,2 %
Til disposisjon	-351 855	-361 093	-361 243	-372 377	11 134	3,1 %
Politisk styring	3 739	3 850	3 930	4 011	-81	-2,1 %
Lederstøtte og stab	40 973	40 248	40 857	35 597	5 260	12,9 %
Oppvekst og kultur	109 206	108 817	111 433	112 216	-783	-0,7 %
Teknisk	22 608	-616	12 739	17 916	-5 177	-40,6 %
Helse og Friskliv	205 986	193 809	198 615	204 011	-5 396	-2,7 %
Finans	-30 657	14 985	-6 331	0	-6 331	-100,0 %
Sum disponering	351 855	361 093	361 243	373 752	-12 509	-3,5 %
Merforbruk +/mindreforbruk -	0	0	0	1 375	-1 375	0,0 %

Sentrale inntekter

Beløp i 1000

	Regnska p 2023	Oppr. bud. 2024	Rev.bud. 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Frie disponible inntekter						
Rammetilskudd	-121 356	-132 799	-132 799	-140 524	7 725	5,8 %
Inntekts- og formuesskatt	-197 844	-207 662	-207 662	-196 578	-11 084	-5,3 %
Eiendomsskatt	-46 973	-58 000	-58 000	-58 326	326	0,6 %
Andre generelle driftsinntekter	-1 093	0	0	0	0	0,0 %
Sum Frie disponible inntekter	-367 267	-398 461	-398 461	-395 428	-3 033	-0,8 %

Sentrale utgifter

Beløp i 1000

Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

	Regnska p 2023	Oppr. bud. 2024	Rev.bud. 2024	Regnska p 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Finansinntekter/-utgifter						
Renteinntekter	-6 074	-2 000	-2 000	-6 953	4 953	247,7 %
Utbytter	-456	-450	-450	-436	-14	-3,1 %
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-257	0	0	0	0	0,0 %
Renteutgifter	32 647	36 400	36 250	40 488	-4 238	-11,7 %
Avdrag på lån	43 570	44 000	44 000	43 764	236	0,5 %
Sum Finansinntekter/-utgifter	69 431	77 950	77 800	76 863	937	-1,2 %

Utvikling i netto driftsresultat

Beløp i 1000

	Regnskap i fjor	Oppr. bud.	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr	Avvik i %
Bruk av avsetninger						
Bruk av bundne driftsfond	-5 798	0	0	-1 969	1 969	0,0 %
Bruk av disposisjonsfond	-24 103	-4 604	-4 711	-24 313	19 602	416,1 %
Sum bruk av avsetninger	-29 901	-4 604	-4 711	-26 282	21 571	457,9 %
Avsetninger						
Overføring til investering	0	1 150	1 150	0	1 150	100,0 %
Avsetninger til bundne driftsfond	2 166	543	543	5 121	-4 579	-844,0 %
Sum avsetninger	2 166	1 693	1 693	5 121	-3 429	-202,6 %
Netto driftsresultat	27 735	2 912	3 018	22 535	-19 517	-646,7 %
Sum driftsinntekter	-593 680	-634 878	-625 109	-642 465	17 356	2,8 %
Netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter	-4,7 %	-0,5 %	-0,5 %	-3,5 %	-112,4 %	0,0 %

Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner - til disposisjon for tjenesteområdene

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Rev.bud. 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Avsetninger og bruk av avsetninger						
Overføring til investering	0	1 150	1 150	0	1 150	100,0 %
Bruk av disposisjonsfond	-24 103	-4 604	-4 604	-22 633	18 028	391,6 %
Netto avsetninger	-24 103	-3 454	-3 454	-22 633	19 178	555,2 %

Kommuneøkonomi og økonomisk analyse

Oppsummering

Sum driftsinntekter har i 2024 steget med ca. 49 mill. kroner mens driftsutgiftene har økt med ca. 31 mill. kroner. Brutto driftsresultat har gått fra minus 13,4 mill. kroner i 2023 til pluss 4 mill. kroner i 2024. Lønnsveksten ble høyere enn forutsatt av regjeringen, ca. 5,2 %, dette var over regjeringens anslag på 4,9 %.

Norge har en åpen økonomi sterkt påvirket av den økonomiske utviklingen i resten av verden. Høy prisvekst internasjonalt og her hjemme i forbindelse med Covid-19-pandemien har gjort at Norges Bank har økt styringsrenta hele 14 ganger i løpet av to år for å kjøle ned norsk økonomi og bidra til å nå Norges Banks langsiktige inflasjonsmål på 2 %. Styringsrenta ligger nå på 4,5 %. Norges Banks styringsrente utgjør "gulvet" for de korte pengemarkedsrentene, som direkte påvirker den rente Hvaler kommune kan forvente å få på sine lån.

Hvaler kommune har en høy gjeld i forhold til brutto inntekter, ca. 866 mill. kroner ved utgangen av året, hvorav 414 mill. kroner gjelder lånefinansiering av investeringer innenfor selvkostområdene, lån til videre utlån, samt lån med rentekompensasjon. Lånefinansiering til investeringer som har direkte virkning på kommunens årsresultat utgjør 452 mill. kroner. Sett bort i fra lån til videre utlån, såkalte startlån til boliger, har gjelden i 2024 økt med ca. 13 mill. kroner.

Høy gjeld medfører høye finansutgifter i form av renter og avdrag. Samlede finansutgifter økte med ca. 7 mill. kroner eller 10 % i 2024 mens de to siste årene har samlede finansutgifter økt med ca. 22 mill. kroner eller 40 %. Kommunens samlede netto finansutgifter utgjør nå 76,7 mill. kroner, som til sammenligning tilsvarer omtrent det som kommunen netto bruker på skole og barnehager i dette året.

Netto driftsresultat viser et merforbruk på 22,5 mill. kroner. Budsjettet for 2024 ble vedtatt med et negativt resultat på -2,9 mill. kr. I forbindelse med 1. tertialrapport 2024 ble det avdekket at det kunne påløpe et merforbruk i størrelsesorden 7 mill. kr innenfor Tjenesteområde helse og friskliv. Samtidig ble det påvist innsparinger på områder som gjorde at beste prognose for året var -2,9 mill. kr og således i tråd med budsjettet. Ved 2. tertialrapport 2024 var det forventede merforbruket innenfor Tjenesteområde helse og friskliv redusert til om lag 5 mill. kr, mens samlet prognose for kommunen, året sett under ett, fortsatt var -2,9 mill. kr.

I formannskapet i oktober rapporterte kommunedirektøren om et forventet merforbruk på om lag 5 mill. kr. Anslaget var basert på nye opplysninger, som virket inn på forventet resultat for året. I desember 2024 ble det avdekket en betydelig skattesvikt for november måned. Frem til november var Hvaler kommunes skatteinngang i tråd med budsjettet. Svikten speiler det faktum at skatteinngangen på landsbasis for hele 2024 ble betydelig dårligere enn forutsatt i statsbudsjettet for samme år.

Kommunedirektøren signaliserte i desember at resultatet for 2024 kunne bli på om lag -10 mill. kr. Etter ansettelse av ny økonomisjef ble det høsten 2024 avdekket en feil i budsjettet i form av et for høyt inntektsanslag innenfor vann og avløp på 12 mill. kr, som kommunedirektøren hadde berettiget håp om å kunne dekke inn ved en tilsvarende reduksjon i årets pensjonskostnad. Årsregnskapet for 2024 viser at innsparingen på pensjon kun dekket ca. halvparten av beløpet. I forbindelse med avslutningen av regnskapet for 2024 ble det avdekket negative avvik innenfor finans, samt gebyrinntekter i Enhet areal og byggesak og inntekter fra Hvaler bredbånd. Inntektsanslagene var her satt for høyt. Av merforbruket på 22,5 mill. kroner bidrar summen av skatt og rammetilskudd til det negative resultatet med 2,9 mill. kroner.

Årsresultatet for 2024 gjør at kommunen har brukt opp hele disposisjonsfondet og har med seg et fremførbart underskudd på 1,375 mill. kroner, som må dekkes inn i løpet av 2025/2026.

Vedtatt budsjett for 2024

Budsjett bygger på vedtatt økonomiplan for perioden 2024-2027 med senere revidering av drifts- og investeringsbudsjettet vedtatt av kommunestyret.

Langsiktig økonomisk bærekraft

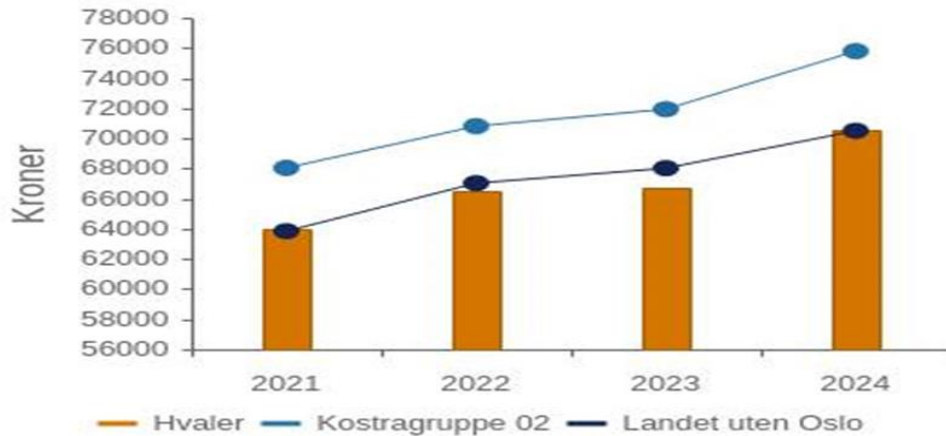
Hvaler kommune har ansvar for å tilby innbyggerne offentlige velferdstjenester av stor betydning for innbyggernes livskvalitet. Dette omfatter bl.a. barnehagetjenester, skolefritidsordning, grunnskoleundervisning, voksenopplæring, pleie- og omsorgstjenester, helsetjenester og tjenester for å gi innbyggere sosial trygghet. I motsetning til tjenester som vann, avløp og renovasjon, som dekkes av innbyggerne etter selvkostprinsippet, finansieres disse tjenestene først og fremst av skatt og rammetilskudd og i noen grad av brukerbetaling. God økonomistyring er helt sentralt for å levere stabile velferdstjenester av god kvalitet over tid.

For kommunens innbyggere er det vesentlig at kommunen har fokus på langsiktighet, slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid, ofte omtalt som sunn kommuneøkonomi. En sunn kommuneøkonomi skal sikre langsiktig stabilitet i kommunens tjenester hvor et tilstrekkelig stort disposisjonsfond kan fungere som en buffer mot uforutsette utgifter eller svikt i inntekter uten at tjenestetilbudet reduseres. Virksomhetsstyring i en kommune påvirkes av mange usikre faktorer. Avvik i forhold til budsjett i enkelte år er derfor vanskelig å unngå. En kommune har ikke samme mål som en bedrift, hvor det overordnede målet er å sikre størst mulig avkastning på eiernes innskutte kapital. En kommunes overordnede mål er stabile tjenester av god kvalitet levert med effektiv ressursbruk innenfor rammen av vedtatt budsjett. Det er derfor ikke noe mål for en kommune å ha et størst mulig regnskapsmessig overskudd. En viktig del av vurderingen er hvilken risiko eller økonomisk eksponering kommunen pådrar seg i dag som kan gi en negativ påvirkning på kommunens økonomiske handlingsrom senere. Tjenestnivået har i 2024 vært videreført på omtrent samme nivå som i 2023. Mot slutten av året ble det klart at driftsnivået gjennom året hadde vært for høyt i forhold til kommunens samlede inntekter. Dette har medført at kommunens disposisjonsfond er brukt opp ved utgangen av året og at det er et udekket underskudd på kr 1,375 mill. kroner, som må dekkes inn i løpet av 2025/2026.

Kommunens inntekter

Kommunen finansieres i hovedsak gjennom frie inntekter som består av skatt og rammetilskudd. De frie inntektene utgjør ca. $\frac{3}{4}$ av kommunesektorens samlede inntekter. Av dette utgjør skatteinntektene normalt om lag 40 %. Hvaler kommune har lavere frie inntekter sammenliknet med Kostragruppe 02, som Hvaler tilhører. Dette skyldes kommunens demografi med et relativt lavt antall barn i alderen 0-15 år i forhold til landet for øvrig. Dette gir lavere rammetilskudd per innbygger enn gjennomsnittet for landet.

Tabell - Frie inntekter i kroner per innbygger (B)

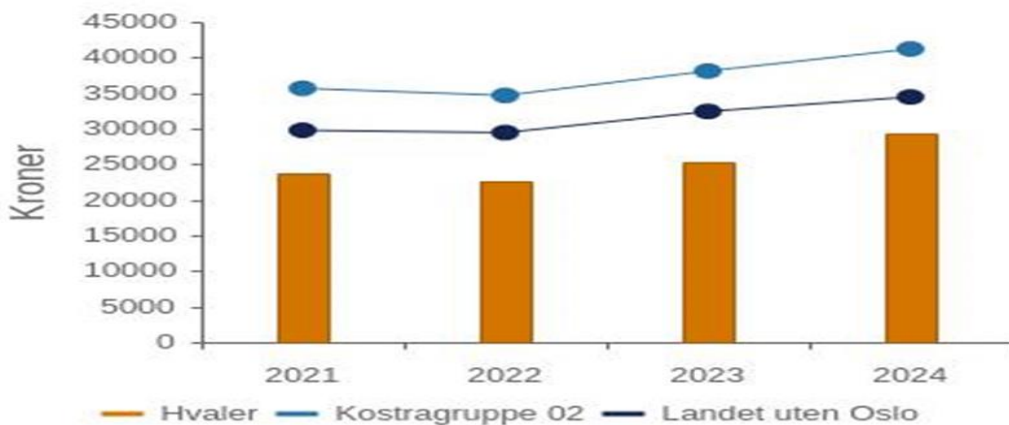

	2021	2022	2023	2024
Hvaler	63 985	66 529	66 681	70 568
Kostragruppe 02	68 039	70 809	71 934	75 788
Landet uten Oslo	63 840	67 024	68 019	70 501

De frie inntektene i Hvaler kommune økte med 5,8% i 2024 sammenlignet med 0,2 % i 2023. Veksten ligger i sin helhet på rammetilskuddet på 15,8 % i 2024, mens veksten i skatteinntangen er negativ med 0,63 %. Som eneste kommune i Østfold ligger Hvaler over landsgjennomsnittet per innbygger, med 107%.

Høye skatteinntekter pr innbygger er selvfølgelig et gode for Hvaler kommune. Samtidig er det ikke gitt at dette vil vedvare over tid, og kommunen kan ikke forvente vesentlig ytterligere vekst i skatteinntekter i budsjettene på sikt utover det en vekst i innbyggerantall og lønnsvekst tilsier. Antall innbyggere er redusert med 10 personer gjennom 2024. Videre ligger det alltid en usikkerhet i skatteinntangen ved at denne primært er basert på forskuddstrekket i personbeskatningen.

Tabell - Rammetilskudd Beløp per innbygger (kr)

	2021	2022	2023	2024
Hvaler	23 653	22 523	25 351	29 417
Kostragruppe 02	35 662	34 666	38 090	41 192
Landet uten Oslo	29 765	29 443	32 411	34 447

Rammetilskudd

Rammetilskuddet fremkommer gjennom et innbyggertilskudd som i utgangspunktet er likt for alle landets kommuner. Dette blir imidlertid korrigert gjennom en kostnadsnøkkel som tar hensyn til hvor dyr en kommune er å drifte, blant annet antall barn i grunnskolealder, antall eldre, bosettingsmønster og reiseavstander i kommunen. Kostnadsnøgkelen sørger for å omfordele denne andelen av rammetilskuddet fra kommuner som er rimeligere å drive, til kommuner som er dyrere å drive enn landsgjennomsnittet. I prinsippet blir alle kommuner kompensert for ufrivillige kostnadsulempet. Hvaler fikk i 2024 en reduksjon i rammetilskudd hvor justeringen primært skyldes færre barn i aldersgruppen 2-15 år. En kommune med flere barn i denne aldersgruppen vurderes da som dyrere å drifte som følge av utgifter til oppvekst og skolegang. Hvaler kommune har et betydelig lavere rammetilskudd pr innbygger enn sammenlignbare kommuner. Differansen per innbygger utgjør 11 775 kroner mindre enn gjennomsnittet for kostragruppe 2, som tilsvarer 56,4 mill. kroner basert på 4774 innbyggere per 01.07.2023 som er telletidspunktet for rammetilskudd 2024.

Kommuner med skatteinntekter per innbygger over landsgjennomsnittet får et trekk på 60 % av differansen mellom egen skatteinntekt og landsgjennomsnittet. Dvs. at kommunen beholder kun 40 øre av hver krone over landsnittet. Samlet beløp fordeles likt per innbygger i alle kommuner med egen skatteinntekt under landsgjennomsnittet. Kommuner med skattenivå under 90 % av landsgjennomsnittet får også en tilleggskompensasjon tilsvarende 35 % av differansen mellom 90 % av landsgjennomsnittet og eget skattenivå. Finansieringen av tilleggskompensasjon skjer ved at hver kommune trekkes med et likt beløp per innbygger. Denne skatteutjevningen, som er negativ for Hvalers vedkommende, beregnes etterskuddsvis og trekkes fra rammetilskuddet og er medregnet i rammetilskuddet i tabellen.

Det faktum at Hvaler kommune både har en høyere skatteinntekt per innbygger og en relativt høy gjennomsnittsalder i befolkningen, gjør at kommunen løpende bør vurdere de økonomiske konsekvensene av varige endringer som i demografien har for tjenestene.

Skatt på personlig inntekt og formue

Budsjettet skatt på personlig inntekt og formue følger anslaget i statsbudsjettet for 2024. Skatteinntekten ble 11,1 mill. kroner lavere enn budsjettet. Samtidig mottok kommunen 8,2 mill. kroner mer enn budsjettet i rammetilskudd.

Eiendomsskatt

Det ble gjennomført omtaksering av boliger og fritidseiendommer i 2023 med økonomisk virkning fra og med 2024. Omtakseringen medførte 757 klager. Gjennom hele 2024 er det arbeidet med disse klagen. Skattøren er på 2,1 promille i 2024. Veksten i eiendomsskatten fra 47,0 mill. kroner til 58,3 mill. kroner skyldes i hovedsak omtaksering av eksisterende eiendommer.

Driftsutgiftene

Veksten i driftsutgiftene ble 5,2 %, mens driftsinntektene til sammenligning økte med 8,2 %, hvorav veksten i frie inntekter ble 5,8 %. Veksten i driftsutgiftene kan forklares med høy lønnsvekst, økt bemanningsbehov innen helsetjenester, vekst i pensjonsutgifter, samt vekst i utgifter til kjøp av tjenester fra staten og andre kommuner. Utgiftsveksten ble delvis kompensert av lavere avskrivninger/avdrag relatert til Hvaler Bredbånd.

Veksten i lønn og sosiale utgifter utgjorde 4 %, hovedsakelig på grunn av til tariffmessige justeringer. Sum av lønn og sosiale utgifter var 369 mill. kroner i 2024 og avviker fra opprinnelig budsjett med 13,5 mill. kroner.

Årsveksten i konsumprisindeksen justert for avgiftsendringer og uten energivarer (KPI) var 3,7 % i 2024, ned fra 6,2 % i 2023, men fortsatt betydelig høyere enn inflasjonsmålet til Norges Bank. Det var særlig prisene på energivarer og importerte varer som trakk prisveksten ned, mens prisutviklingen på tjenester og norske varer utenom energi holdt prisveksten oppe med hhv. 4,5 % og 5,2 % årsvekst.

Finanskostnader

Norges bank har fra høsten 2021 til 2024 økt styringsrenten med 14 ganger fra 1,75 % til 4,5 % ved utgangen av 2024. Med høy lånegjeld har dette medført betydelig økte renteutgifter for kommunen. Renteutgiftene utgjorde 40,7 mill. kroner i 2024 sammenlignet med 33,2 mill. kroner i 2023, hvilket utgjør en vekst i kommunens renteutgifter på 7,5 mill. kroner eller 22,6 %.

Som følge av økt rentenivå har kommunens renteinntekter også økt noe. Dette har sammenheng med en voksende portefølje av Startlån som nå utgjør 105,8 mill. kroner ved utgangen av året, en vekst på ca. 7 mill. kroner siden 2023. Renteinntektene samlet utgjorde 7,3 mill. i 2024 sammenlignet med 6,3 mill. kroner i 2023. Renten på utlån følger renten på innlån fra Husbanken med et påslag på 0,25 %.

Avdrag på lån har økt fra 43,6 mill. kroner til 43,8 mill. kroner i 2024. Kommunen følger kommunelovens regler for beregning av minimumsavdrag, som i prinsippet innebærer at gjelden skal være nedbetalt når anleggsmiddelet er utslitt (avskrevet).

Endring i avskrivninger Hvaler bredbånd

Investeringer som er foretatt i Hvaler bredbånd er fra 2019 avskrevet over 10 år. Dette er en feil som er blitt avdekket i forbindelse med avleggelse av 2024-regnskapet. I den forbindelse er investeringer som er gjort på 98 mill. kroner i perioden 2016 – 2024 gjennomgått og dekomponert i ulike elementer med ulik avskrivningstid, som graving med legging av rør med 40 år, fiberkabel med 30 år og diverse komponenter med 5 år. Dette har medført at avskrivningene knyttet til Hvaler bredbånd har gått ned fra 11,8 mill. kroner til 3,2 mill. kr. Av den grunn ble minimumsavdraget for 2024 beregnet til ca. 40,0 mill. kroner, ned fra 46,7 mill. kroner. I 2024 regnskapet fikk kommunen kun redusert avdragene med den andelen avdrag som ikke allerede var betalt i 2024, som var 2,9 mill. kroner. Avdrag som var innbetalt i 2024 fikk kommunen ikke reversert. Derfor ble avdrag på lån i regnskapet for 2024 redusert fra 46,7 mill. kroner til 43,8 mill. kroner.

Likviditet

Kommunen har hatt lav likviditet i 2024 og fallende gjennom året, som har sammenheng med det negative driftsresultatet. Kommunen har de senere årene hatt en vekst i ressurskrevende tjenester, hvor statens andel først refunderes kommunen i juni måned i det påfølgende kalenderåret. For 2024 utgjør refusjonen 32,1 mill. kroner mot 31 mill. kroner i 2023. For å sikre løpende drift har kommunestyret vedtatt en løpende driftskreditt på 50 mill. kroner. Kreditten ble benyttet i ulik grad gjennom 2024.

Selvkost

Selvkostområdene innenfor vann, avløp, renovasjon og feiing har gått med overskudd i 2024. Summen av selvkostfondene har gått fra -10,8 mill. kroner pr 1.1.24 til +2 mill. kroner pr 31.12.24. Det gjenstår nå kun et underskudd innen vann på ca. 1,5 mill. kroner og innen slamtømming på ca. 0,1 mill. Kroner, som kommunen har ført mot disposisjonsfondet.

Ingen av selvkostområdene innen Enhet areal og byggesak har gått i balanse i 2024. Kommunen subsidierer driften i disse avdelingene med 1,5 mill. kroner.

Finansielle måltall

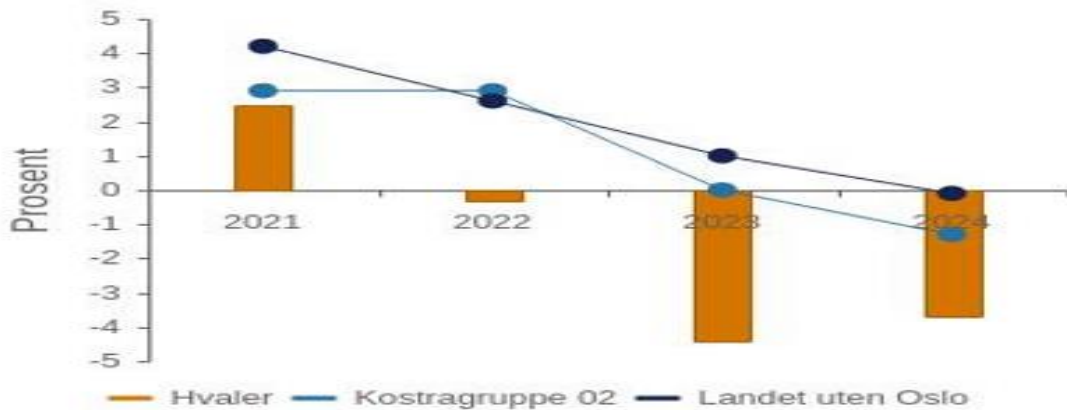
Lov om kommuner og fylkeskommuner slår fast at kommunene skal forvalte sin økonomi slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid. Det nevnes nøye prioriteringer, jevnlig oppfølging av budsjett, egenfinansiering av investeringer, planmessig vedlikehold av eiendom og håndtering av risiko, som stikkord for god langsiktig økonomiforvaltning. Som et verktøy for å sikre langsiktig styring av kommunens økonomi er det lovfestet at kommunestyret skal fastsette finansielle måltall for kommunens økonomiske utvikling. Loven krever ikke at de finansielle måltallene skal være bindende for årsbudsjettene og økonomiplanperioden, men måltall framheves som et verktøy som kan bidra til å sikre økonomisk handlefrihet for kommende generasjoner.

Kommunens 5 finansielle måltall:

- Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter
- Arbeidskapital ekskl. premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter
- Netto renteeksponering / Andel av brutto driftsinntekter
- Langsiktig gjeld ekskl. pensjonsforpliktelser av brutto driftsinntekter
- Fri egenkapital (disposisjonsfond) drift av brutto driftsinntekter

Grafer og tabeller er hentet fra Statistisk Sentralbyrås statistikkbank for Kostrarapportering. Tallene inkluderer kommunekassas regnskap, samt allokert andel av innrapporterte tall fra interkommunale selskap (IKS) hvor Hvaler kommune har eierandel. På aktuelle områder er det kommentert hva de finansielle måltallene utgjør når man holder IKS utenfor. Siste tilgjengelige regnskapstall er benyttet i utregningen.

Tabell - Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter

	2021	2022	2023	2024
Hvaler	2,5 %	-0,3 %	-4,4 %	-3,3 %
Kostragruppe 02	2,9 %	2,9 %	0,0 %	-1,3 %
Landet uten Oslo	4,2 %	2,6 %	1,0 %	-0,1 %

Foreløpige publiserte nøkkeltall fra SSB baserer seg på ureviderte regnskapstall.

Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene

Netto driftsresultat viser hva kommunen sitter igjen med av løpende inntekter etter at løpende utgifter er trukket fra. I tillegg til inntekter og utgifter knyttet til den ordinære driften, inngår også finansinntekter og utgifter. Netto driftsresultat kan benyttes til finansiering av investeringer eller avsettes til senere bruk og gir dermed en indikasjon på kommunens langsiktige økonomiske handlefrihet. Det tekniske beregningsutvalget for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) anbefaler et netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene på 1,75 %.

Driftsresultatet for Hvaler kommune ble i 2024 negativt med 22,5 mill. kroner, som utgjør -3,3 % av brutto driftsinntekter på 642 mill. kroner. Resultatindikatoren viser -3,5 % eksklusiv IKS for 2024. Vedtatt nøkkeltall for budsjettert netto driftsresultat er satt til 1,5 % i 2024 og ut økonomiplanperioden. Negative nøkkeltall for driftsresultatet tilsier at vi tærer på oppspart egenkapital i disposisjonsfondet. For 2024 medgår resterende innestående på disposisjonsfondet til å dekke årets underskudd. Allikevel gjenstår et udekket merforbruk på 1.374.953 kroner, som må dekkes inn over kommunens ordinære drift i 2025/2026.

Tabell - Arbeidskapital ekskl. premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)

	2021	2022	2023	2024
Hvaler	10,7 %	11,4 %	-1,0 %	-4,3 %
Kostragruppe 02	18,3 %	20,3 %	13,3 %	12,7 %
Landet uten Oslo	23,0 %	21,8 %	16,2 %	14,5 %

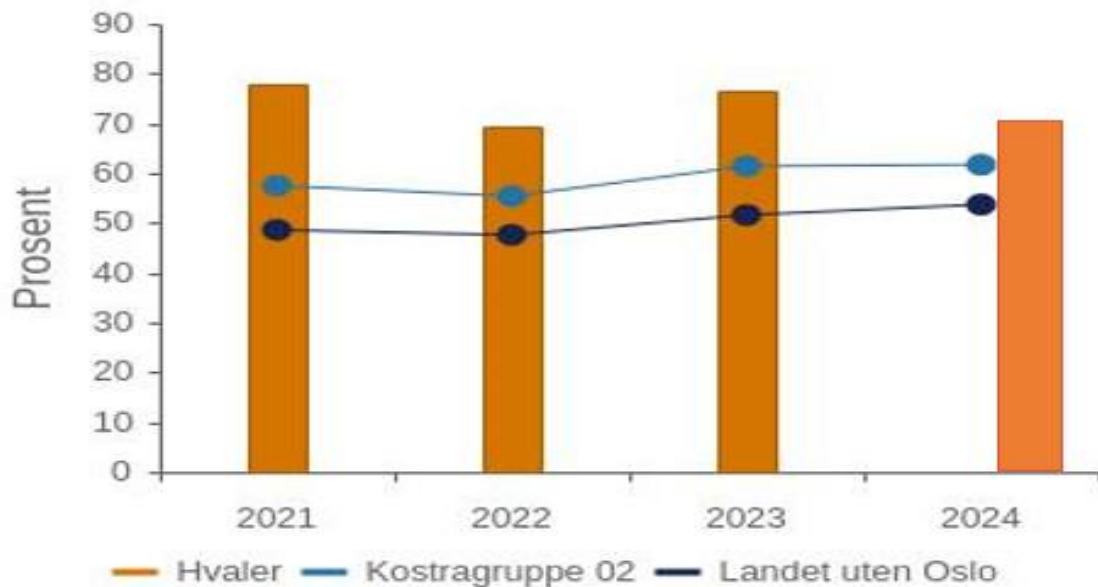
Foreløpige publiserte nøkkeltall fra SSB baserer seg på ureviderte regnskapstall.

Arbeidskapital i prosent av driftsinntektene

Arbeidskapitalen er lik omløpsmidler fratrukket kortsiktig gjeld. Arbeidskapitalen omfatter bankinnskudd, verdipapirer (aksjer, sertifikater og liknende) og kortsiktige fordringer, fratrukket kassekredittlån og leverandørgjeld. Premieavvik er regnskapsteknisk definert under kortsiktige fordringer/gjeld, men er i realiteten bare en periodiseringspost. Premieavviket er derfor trukket fra i indikatoren for arbeidskapital for å få et bedre mål på likviditeten. Utviklingen i arbeidskapitalen bestemmes av forskjellen mellom årets tilgang og bruk av midler, korrigert for årets endring i ubrukte lånemidler.

Arbeidskapitalen benyttes både for å angi likviditet (evnen til å betale forpliktelsene etter hvert som de forfaller) og soliditet (evnen til å tåle tap). Arbeidskapitalen bør være positiv. Arbeidskapital bør utgjøre 10-15 % av driftsinntektene for å anses som tilfredsstillende. For 2024 utgjør arbeidskapitalen per 31.12. -4,3 % av sum driftsinntekter, som indikerer at kommunens likviditet er svak. Måltallet er -4,4% eksklusiv IKS. Vedtatt nøkkeltall for arbeidskapitalen er satt til 20 % av driftsinntektene i hele økonomiplanperioden.

Tabell - Netto renteeksponering/andel av brutto driftsinntekter (prosent)

	2021	2022	2023	2024
Hvaler	77,8 %	69,3 %	76,5 %	70,3 %
Kostragruppe 02	57,5 %	55,4 %	61,4 %	61,7 %
Landet uten Oslo	48,6 %	47,6 %	51,6 %	53,7 %

Foreløpige publiserte nøkkeltall fra SSB baserer seg på ureviderte regnskapstall.

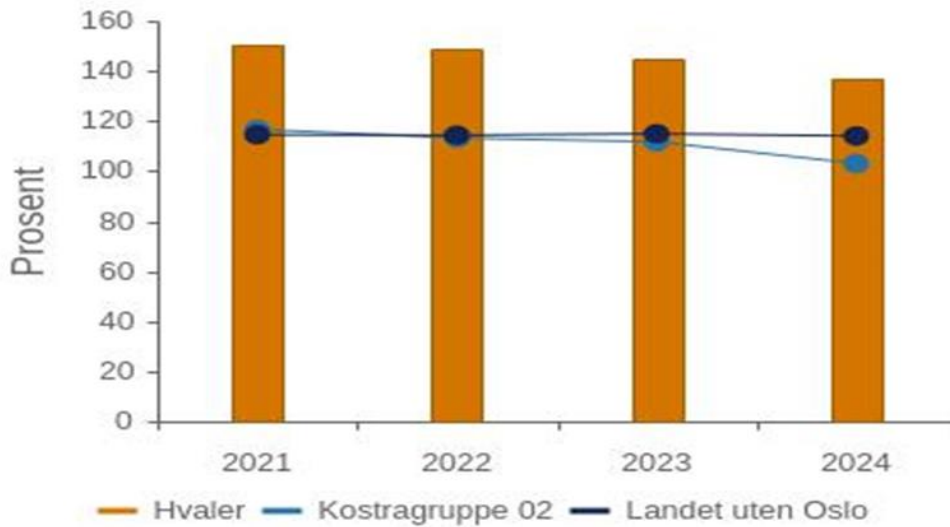
Netto renteeksponering i prosent av driftsinntektene

Netto renteeksponering gir en indikasjon på hvor mye av kommunens renteeksponerte gjeld som er igjen etter at gjeld med rentekompensasjon, gjeld til selvkostområdet samt rentebærende likviditet er trukket fra, målt i forhold til driftsinntektene. Dersom renteeksponeringen er 40 % av driftsinntektene, indikerer det at en renteoppgang på 1 prosentpoeng isolert sett vil spise 0,4 prosent av driftsinntektene.

For 2024 utgjør netto renteeksponering ca. 70,3 % av sum driftsinntekter til kommunekassa, Renteksponering fra interkommunale selskaper, som Hvaler har andeler i, kommer i tillegg.

Vedtatte nøkkeltall for netto renteeksponering er satt til lavere enn 40 % ut økonomiplanperioden. Måltallet må betraktes som et langsiktig måltall, som ikke vil nås i nær framtid på grunn av store investeringer de siste 5-10 årene.

Tabell - Langsiktig gjeld ekskl. pensjonsforpliktelser i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)

	2021	2022	2023	2024
Hvaler	150,5 %	149,1 %	144,5 %	136,6 %
<u>Kostragruppe 02</u>	116,6 %	113,2 %	111,7 %	103,0 %
Landet uten Oslo	114,5 %	114,3 %	114,9 %	114,0 %

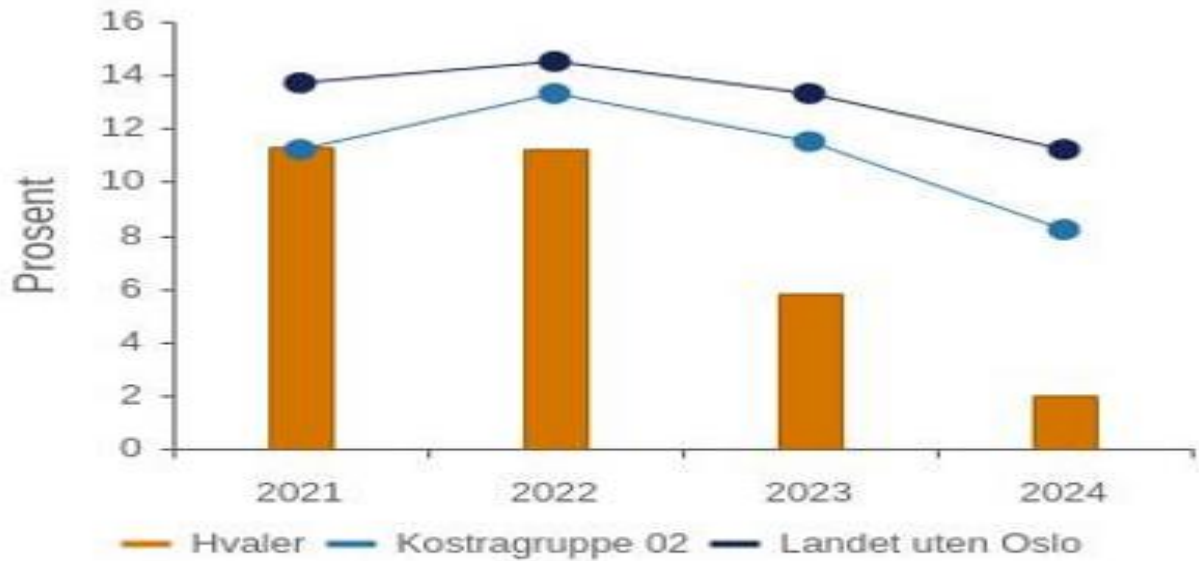
Foreløpige publiserte nøkkeltall fra SSB baserer seg på ureviderte regnskapstall.

Langsiktig gjeld i prosent av driftsinntektene

Langsiktig gjeld (fratrasket pensjonsforpliktelser) i prosent av driftsinntektene er ett av nøkkeltallene for å vurdere den økonomiske situasjonen i kommunene. Langsiktig gjeld (fratrasket pensjonsforpliktelser) er gjeld som er tatt opp til investeringer i bygg, anlegg og andre varige driftsmidler og gir uttrykk for kommunens utestående brutto låneopptak. Renter og avdrag på gjelden må dekkes av kommunens ordinære driftsinntekter og påvirker derfor hvor mye kommunen kan bruke på ordinær drift av kommunens tjenester.

For 2024 utgjør langsiktig lånegjeld 866 mill. kroner, en vekst fra 845 mill. kroner i 2023. Veksten i Startlån utgjør 7 mill. kroner. Låneopptak til nye investeringer er derfor kraftig redusert. Samlet langsiktig lånegjeld utgjør i 2024 136,6 % av sum driftsinntekter, en positiv nedgang på 7,9 %. Måltallet eksklusiv IKS er 134,8%. Det vedtatte finansielle nøkkeltallet for langsiktig gjeld skal utgjøre mindre enn 150 % ut økonomiplanperioden. Dette er et tall som er mer satt ut fra hvor høy lånegjeld kommunen har, snarere enn å fungere som et langsiktig og ansvarlig måltall for langsiktig gjeld i prosent av driftsinntektene.

Tabell - Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)

	2021	2022	2023	2024
Hvaler	11,3 %	11,2 %	5,8 %	2,9 %
Kostragruppe 02	11,2 %	13,3 %	11,5 %	8,2 %
Landet uten Oslo	13,7 %	14,5 %	13,3 %	11,2 %

Foreløpige publiserte nøkkeltall fra SSB baserer seg på ureviderte regnskapstall.

Disposisjonsfond i prosent av driftsinntektene

Disposisjonsfond er oppsparte midler som fritt kan benyttes til finansiering av drifts- eller investeringsutgifter. Regnskapsmessig mer- eller mindreforbruk er bunmlinjen i kommuneregnskapet. Det fremkommer ved årets netto driftsresultat korrigert for bruk av/avsetninger til fond og overføringer fra drift til investering. Nøkkeltallet sier noe om hvor stor økonomisk buffer kommunen har for til å dekke svikt i inntekter og uforutsette utgifter, i tillegg til bruk som egenkapital i investeringer.

Disposisjonsfondet er i løpet av året redusert fra 24,3 mill. kroner til 0 kroner. Det har i tillegg vært et merforbruk på 1,4 mill. kroner, slik at måltallet "fri egenkapital i prosent av brutto driftsinntekter" er minus 0,2%. Hvalers eierandeler i interkommunale selskap inngår i SSB's kostrarapportering, slik at prosentandel fri egenkapital er positiv med 2,9 % av driftsinntektene i tidsserien ovenfor.

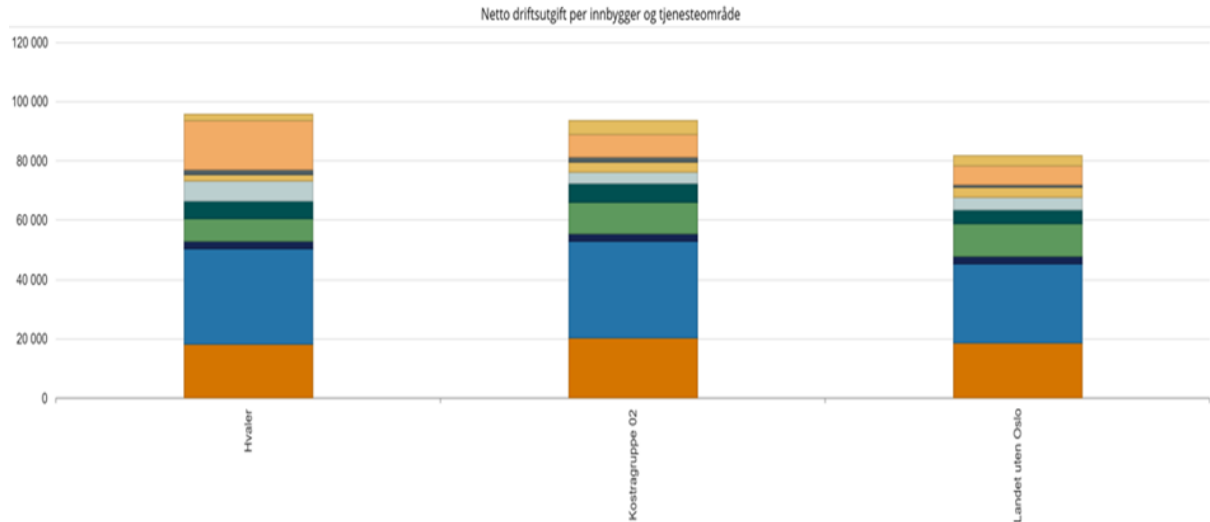
Vedtatt måltall for disposisjonsfondet er minimum 5 %.

Det vil i løpet av 2025 bli fremmet en sak hvor kommunedirektøren foreslår en revidering av måltallene.

Sammenlikning mot aktuelle kommuner

Figuren nedenfor viser netto driftsutgifter per innbygger fordelt på utvalgte tjenester. Samlet sett har Hvaler kommune et utgiftsnivå som ligger noe over Kostragruppe 2, som er den kommunegruppen i KOSTRA som Hvaler kommune tilhører. Det er vanskelig å finne tilsvarende kommuner å sammenligne seg med som både har et relativt lavt folketall, samme særegne demografien og et stort antall fritidsboliger. En sammenlikning med andre kommuner må derfor brukes med varsomhet.

Årsmelding 2024

	Hvaler	Kostragruppe 02	Landet uten Oslo
Grunnskole	18 322	20 378	18 729
Pleie og omsorg	31 942	32 409	26 556
Barnevern	2 703	2 839	2 736
Barnehage	7 624	10 580	10 870
Kommunehelse	5 703	6 141	4 778
Sosiale tjenester	6 982	4 034	4 203
Kultur og idrett	1 930	3 347	3 106
Plan, kulturminner, natur og nærmiljø	1 991	1 360	1 162
Adm. styring og fellesutgifter	16 383	7 771	5 988
Andre områder	2 182	4 864	3 404
Totalt	95 762	93 723	81 532

Kommentar til tabell:

For tjenesteområdet administrativ styring og fellesutgifter er det inkludert pensjonskostnad relatert til bruk av premiefond fra KLP med kr 5 649 pr innbygger. Denne utgiften burde vært fordelt ut på de respektive tjenesteområdene (kostrafunksjonene), og det tas sikte på å korrigere dette i forbindelse med innsending av de endelige Kostra-tallene.

Forklaringer til vesentlige avvik mellom opprinnelig budsjett og regnskap

Avvik skatteinntekter, mindreinntekt på 11,1 mill. kroner.

Faktisk skatteinntang ble lavere enn både regjeringens anslag og betydelig lavere enn vedtatt budsjett. Økte renteutgifter som følge av høy gjeldsbelastning i befolkningen med tilhørende økte fradrag før beregning av skatt på personlig inntekt og formue har medført redusert forskuddstrekk.

Avvik rammetilskudd fra staten, merinntekt på 7,7 mill. kroner

Rammetilskuddet viser en økning på 7,7 mill. kroner utover budsjett som følge av kompensasjon fra regjeringen gjennom året for økt lønns- og prisvekst samt svikt i skatteinntektene.

Avvik gebyrer og andre salgsinntekter, mindreinntekt på 15,6 mill. kroner

Dette skyldes flere forhold:

- Mindreinntekt på 2,5 mill. kroner fra Hvaler bredbånd
- For høyt budsjettert nivå på inntekter innen Enhet areal og byggesak på 4 mill. kroner
- Feilbudsjetterte inntekter innenfor Enhet kommunalteknikk med 12 mill. kroner

Avvik lønns- og pensjonskostnader på 13,5 mill. kroner

Lønn- og sosiale utgifter viser et merforbruk på 13,5 mill. kroner. I hovedsak skyldes dette lønnsøkningen som ble gitt i 2024.

Økt rentenivå

Økt rentenivå gjennom 2023 har medført økte renteutgifter på 4,4 mill. kroner utover budsjett i 2024. Renteinntektene viser en merinntekt på 5,2 mill. kr, noe som først og fremst kan tilskrives for lavt budsjetterte inntekter.

Konklusjon

Økonomistyringen innenfor tjenesteområdene helse og friskliv, oppvekst og kultur og sentrale støttefunksjoner har vært god med et negativt avvik på om lag 1 mill. kr sett under ett. Enhetene kommunalteknikk og eiendom har samlet sett et mindreforbruk på 2,2 mill. Kr. Selvkostområdene innfor disse enhetene har et underskudd på 1,8 mill. kroner. Når regnskapet sett under ett viser et negativt årsresultat på vel 22,5 mill. kroner, skyldes dette dels en større feil i budsjetterte inntekter innenfor vann og avløp og dels for optimistiske anslag for inntekter og utgifter på sentrale poster som finans og enkelte gebyrer og salgsinntekter.

En innstramning i så godt som alle driftsrammer de senere årene som følge av økte finansutgifter, har medført budsjetter med tilnærmet ingen reserver. Styringen har vært meget krevende med lav forutsigbarhet og stor grad av endrede forutsetninger. Tjenesteområdene har stort sett hatt god budsjett disiplin, avvikene som beskrevet overfor skyldes i stor grad sentrale inntekter og utgifter utenfor tjenesteområdenes styring.

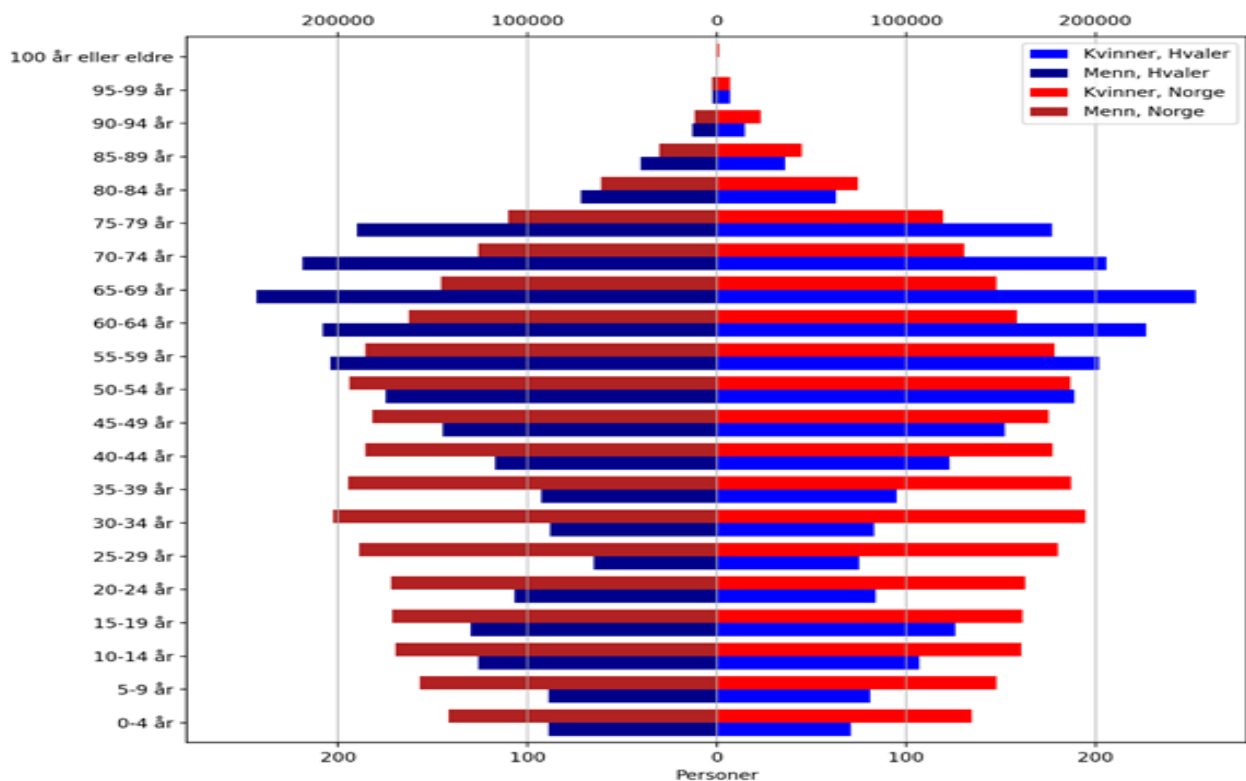
Med bakgrunn i årsresultatet for 2024, at disposisjonsfondet er brukt opp og at kommunen har med seg et mindre udekket underskudd inn i 2025, må det jobbes videre gjennom 2025 og 2026 for å få bedre kontroll over den økonomiske situasjonen. Målet må være å sikre en stabil, sunn økonomisk drift over tid med redusert lånegjeld som andel av driftsinntektene, styrket likviditet og gjenoppbygging av disposisjonsfondet.

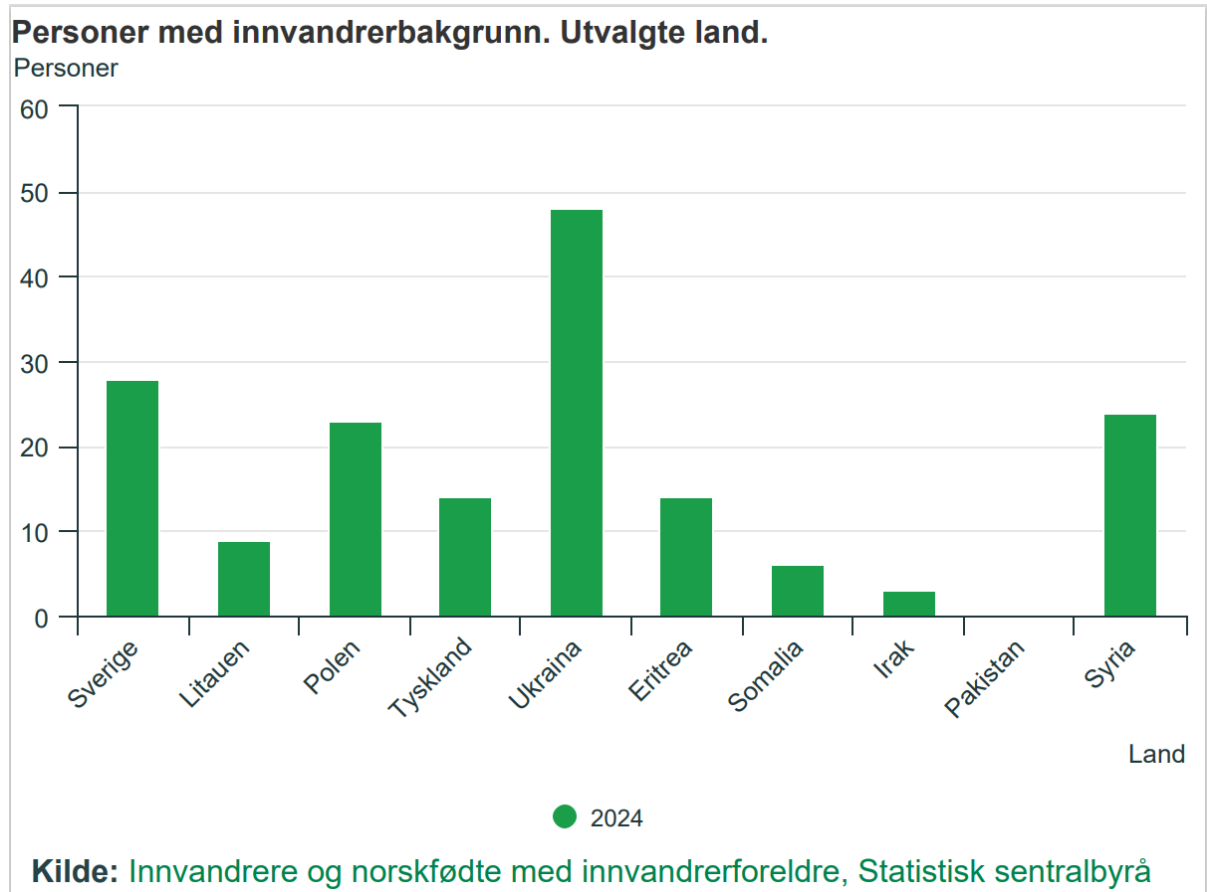
Befolkningsutvikling

Befolkningsutvikling 2021-2024 ved utgangen av hvert kalenderår (Kilde SSB)

	2021	2022	2023	2024
Befolkning 1. januar	4694	4741	4762	4787
Fødde	27	30	28	30
Døde	49	57	47	55
Fødselsoverskot	-22	-27	-19	-25
Innvandring	28	47	26	13
Utvandring	10	9	21	5
Innflytting, innlandsk	288	252	293	254
Utflytting, innlandsk	235	239	258	247
Nettoinnflytting inkl. inn- og utvandring	71	51	40	15
Folkevekst	47	21	25	-10
Befolkning ved utgangen av kvartalet	4741	4762	4787	4777

Tabellen over viser innbyggerantallet på Hvaler pr 31.12.2024. Antall innbyggere er 4.777, noe som er 10 færre enn for ett år siden. Tabellen nedenfor viser aldersfordelingen blant befolkningen i kommunen inndelt i aldersgrupper og fordelt på menn og kvinner. Hvaler kommunes demografi avviker betydelig fra landet ved at kommunen har en relativt lav andel barn og voksne i fertil alder og et stort antall eldre hvor den største gruppen utgjøres av personer i alderen 65-59 år.

Figuren viser hvor mange personer som bor i Hvaler kommune som enten har innvandret selv eller er barn av to innvandrere med bakgrunn fra utvalgte land. Gruppene Ukrainere er nå desidert størst og har selvsagt sammenheng med at ukrainere er gitt beskyttelse i Norge som følge av krigen i Ukraina.

Næringsutvikling

Strategien «Hvaler Hele Året».

Kommunens arbeid med næringsliv og næringsutvikling er organisert gjennom ett årsverk (næringsssjef) direkte underlagt kommunedirektøren.

Kommunens næringsstrategi og samfunnsplan for perioden 2021-2032 representerer de viktigste styringsdokumenter for innretningen av arbeidet med næringsutvikling i kommunen. I juni 2022 ble også strategien «Hvaler hele året» vedtatt som kommunens reiselivsstrategi og oppfølging av næringsstrategiens handlingsplan. Hvaler destinasjonsråd ble etablert som kommunens samordningsorgan innenfor reiselivssatsingen sammen med Visit Fredrikstad & Hvaler (VFH).

Destinasjonsrådet har gjennom året arbeidet med aktiviteter og tiltak som kan sammenfattes innenfor tre satsingsområder:

1. **Verdier og visjon:** Etablering av felles visjon og verdier blant interessenter.
2. **Infrastruktur og tilrettelegging:** Forbedring av infrastruktur og fasiliteter for besøkende.
3. **Informasjon og kommunikasjon:** Forbedring av kommunikasjonskanaler og opprettelse av en felles portal for Hvaler som destinasjon.

Viktige hendelser og resultater fra dette arbeidet kan oppsummeres slik:

- Fremlagt rapport med idéforslag for tilrettelegging og skilting av innfallsportene til Ytre Hvaler Nasjonalpark. Realisering av ideforslaget er under arbeid med blant annet oppgradering av utomhusanlegget til Kornmagasinet med Besøkscenter YHNP på Skjærhalden, montering av «Nasjonalparkkommune» skilt ved Fv. 108 etter Stokken og ved rådhuset.
- Etablert skiltplan for Fv. 108 gjeldende Ytre Hvaler Nasjonalpark og Besøkscenteret på Skjærhalden.
- Etablert og presentert destinasjonsrådets verdigrunnlag og målsetting til kommunestyret.
- Satt i gang arbeidet med innbyggerdialog og øy-møter med tema reiselivssatsingen og «Hvaler hele året». Besøksforvaltning etablert som viktig planfag/verktøy i arbeidet.
- Arbeidet inn mot politisk og administrativ ledelse i kommunen for å styrke kommunens arbeid knyttet til Hvaler som reiselivskommune og Nasjonalparkkommune. Bl.a. investeringsmidler for innfallsporner på budsjett for 2025, justeringer av åpningstider for sanitæranlegg med mer.
- Samarbeidet om søknad til Innovasjon Norge og etableringen av bedriftsnettverket «Hvaler hele året» ledet av VFH. Nettverket har blant annet utarbeidet 3 ulike konsepter det arbeides med å teste ut i markedet.
- Søkt og mottatt midler fra Miljødirektoratet i samarbeid med nasjonalparkforvalter om finansiering av tilretteleggingen av innfallsportene i form av møbler, informasjonstavler og lignende.
- I gang med å etablere en internettportal for Hvaler som destinasjon. Portalen vil få en egen «Hvaler-profil», forsterke merkevaren Hvaler og gjøre det enklere å finne frem til god informasjon tilpasset behovet til den besøkende. Portalen bygger på etablerte nettsteder.
- Formelt avsluttet prosjekt «Destinasjonsledelse som samarbeidsmodell i næringslivet». Prosjektet mottok midler fra Østfold fylkeskommune og gjorde det mulig for destinasjonsrådet å iverksette oppgaver eller tiltak som medførte eksterne kostnader. Erfaringene fra prosjektet, med opprettelsen av et lokalt destinasjonsråd er kommunisert ut på ulike arenaer og Hvaler kommune har mottatt mye positiv omtale i reiselivsnæringen sammen med destinasjonsselskapet VFH.

Arbeidet i destinasjonsrådet kan oppsummeres med at det ut fra ressursene som er tilgjengelig arbeides godt med å bygge opp Hvaler som destinasjon. Rådets sammensetning og samarbeidsform legger et godt grunnlag for helhetlige tilnærminger, samhandling på tvers (kommune-samfunn) og løsninger som over tid vil løfte og styrke både reiseliv og lokalsamfunn. «Hvaler hele året» treffer derfor bredt også ut fra et samfunnsperspektiv – et godt sted å bo er et godt sted å besøke.

Blå næring som satsingsområde

Hvaler kommune mottok mot slutten av 2023 nær kr. 2 millioner kroner i støtte fra Viken fylkeskommune for å utvikle og gjennomføre et regionalt prosjekt innenfor blå næring, såkalt marin næringsutvikling. Gjennom 2024 er det arbeidet med å organisere og utvikle prosjektets fokusområder, samt fullfinansiere prosjektet gjennom medfinansiering fra Hvaler kommune og kommunene i søndre del av fylket gjennom Søndre Østfold interkommunale politiske råd. Denne finansiering er nå på plass, og foruten noen justeringer som følge av manglende deltakelse fra Mossregionen og Follo, er prosjektet nå startet opp. Prosjektet har særlig fokus på næringsutvikling knyttet til «nye» arter fra havet, som tunikater, stillehavsøsters, blåskjell, tang og tare med mere. I prosjektet er Utgårdskilen med tilhørende næring og infrastruktur viktig for ilandføring og bearbeiding, og det antas at det særlig er havområdet Ytre Oslofjord og Skagerrak som kan ha det største potensial i vår region. Prosjektet har et nært samarbeid med næring og forskning på svensk side (Bohuslän) og bygger på nettverk og forskningsrapporter etablert gjennom blant annet prosjektet «Marint Gränsforum Skagerrak», som ble avsluttet i 2022. Til forskjell fra nevnte prosjekt vil dette prosjekt ha sitt hovedfokus på næringsperspektivet (og ikke forvaltning og myndigheter) gjennom målrettet arbeid inn mot næringslivsaktører på norsk og svensk side.

Samarbeid og kontakt med næringslivet

Kommunen har i 2024 fortsatt sitt gode samarbeid med Hvaler Bondelag om «Bondelagsbua» på Skjærhalden torg. Denne merkevare- og salgskanalen for lokale mat- og drikkeprodukter er et populært og positivt tilbud. Avtalen med Bondelaget er administrativt forlenget ett år ut 2025. Kommunen er, relatert til mat- og drikkeprodukter fra landbruket, medlem av Guldkorn. Guldkorn som medlemsorganisasjon arbeider for å løfte og utvikle lokale produsenter i Østfold og tilbyr kompetanseheving, nettverkstreff m.m. Det er etablert kontakt mellom Guldkorn og Hvaler Bondelag.

Det eksisterer per i dag ikke et bransjerettet samarbeid med byggenæringen, en annen av kommunens prioriterte næringer i næringsstrategien. Utover ulike kontaktpunkt med kommunen vurderes det at bransjen ivaretar sine interesser godt gjennom medlemskap i Hvaler Næringsforening og foreningens samarbeid med kommunen.

Investeringer og etableringer på Hvaler.

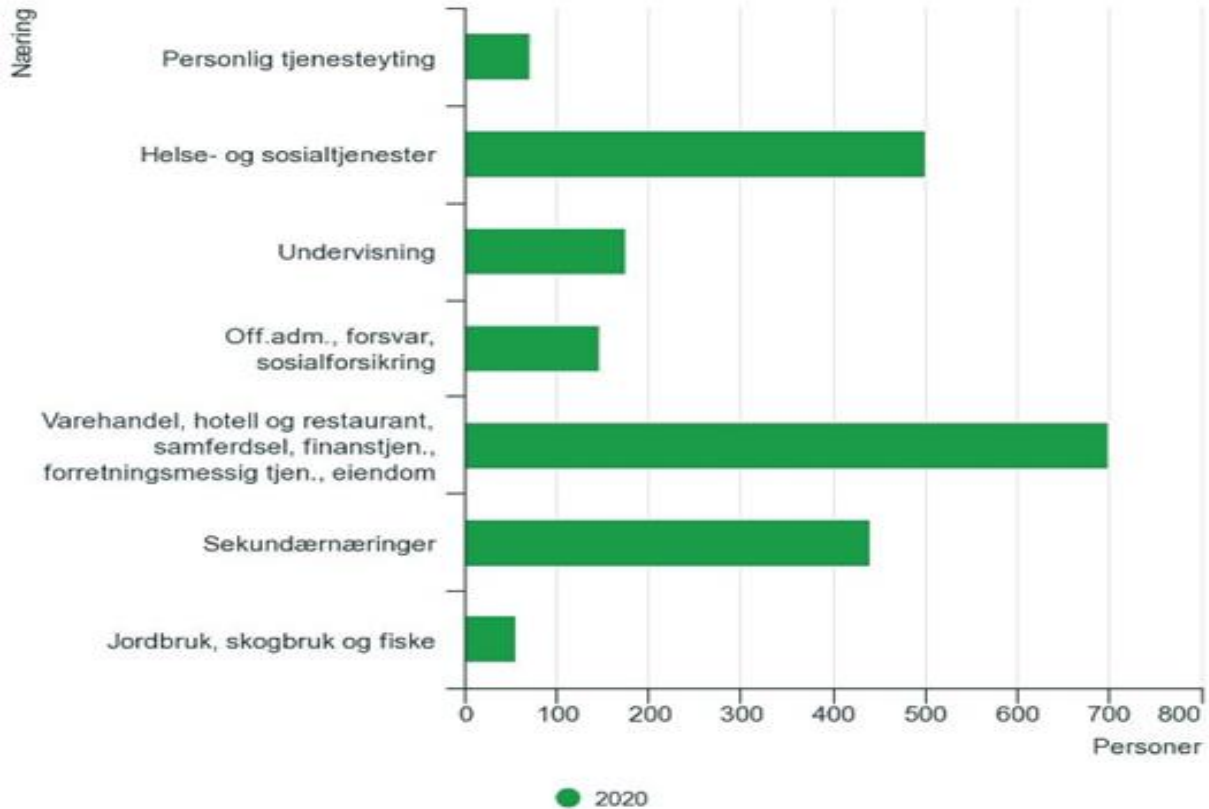
Som for 2023 har også 2024 representert en krevende nasjonal økonomi som selvsagt påvirker næringslivet og innbyggernes kjøpekraft. Redusert kjøpekraft og til dels endret forbruksmønster har også påvirket lokalt næringsliv. Noen bransjer mer enn andre, og kanskje da særlig byggenæringen. Reiselivet har på noen destinasjoner merket flere utenlandske besøkende som følge av den lave kronekursen, men dette har i mindre grad hatt positiv betydning for Hvaler, selv om det, uten at dette er målt, oppleves flere utenlandske besøkene bl.a. i august. Dette henger blant annet sammen med vår bransjestruktur med fortsatt forholdsvis få og/eller mindre virksomheter innenfor besøk- og opplevelsesnæringen.

Næringsstruktur og utvikling

Tabellen nedenfor viser de største næringene i kommunen (2020) målt etter antall arbeidsplasser. Utover arbeidsplasser i kommunal virksomhet er varehandel og sekundærnæringer de største næringene.

Sekundærnæringer omfatter blant annet bygg- og anlegg. Tabellen beskriver næringsstrukturen i kommunen og gjenspeiler Hvaler som besøkskommune, med mange deltidsboende hytteeiere og andre besøkende til kommunen. Dette er drivende for bl.a. varehandel, restaurant og overnatting, men også byggenæring (sekundærnæring) og virksomheter innenfor båt/marina/havn.

Hva innbyggerne jobber med

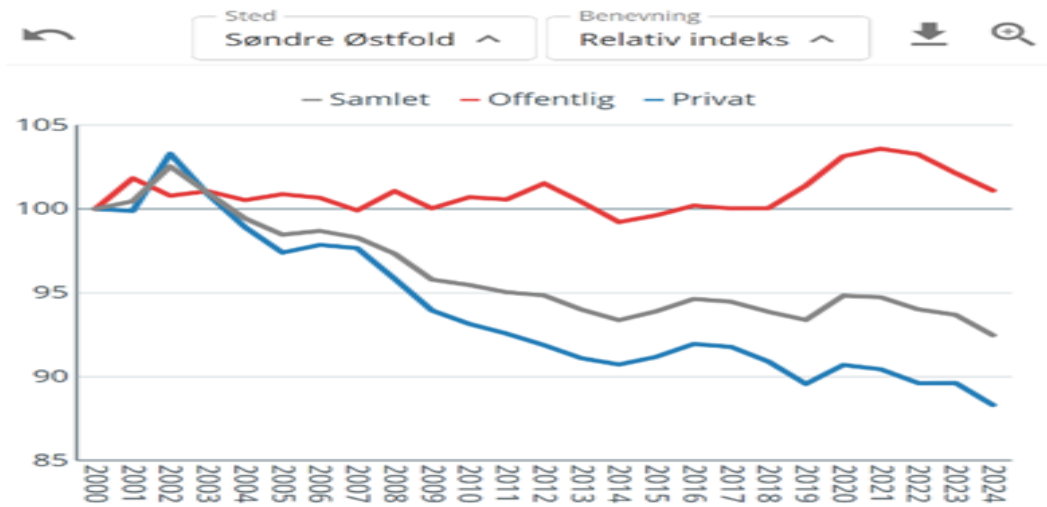

Kilde:

Sysselsetting, registerbasert, Statistisk sentralbyrå

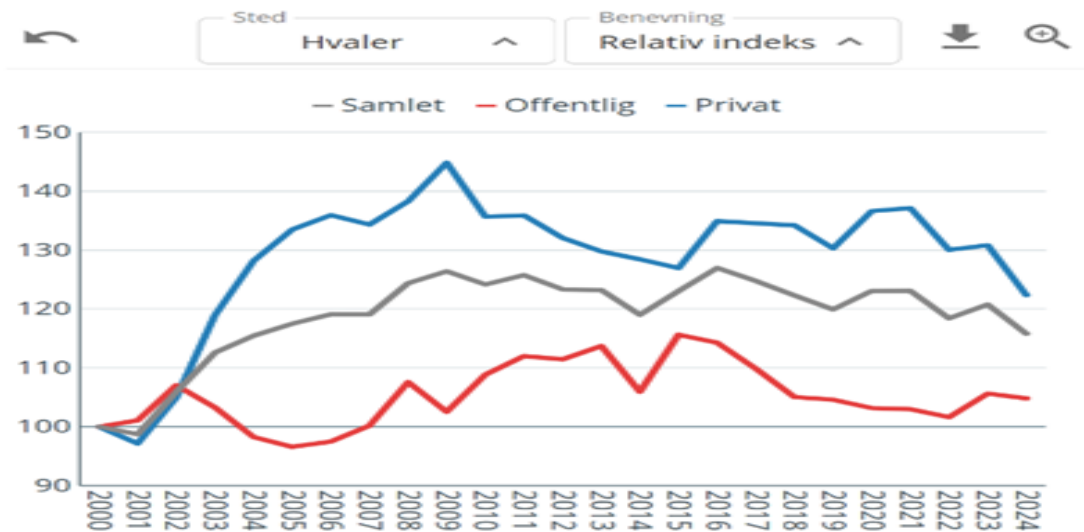
Ser en til arbeidsplassutviklingen er det en negativ trend for vår region Søndre Østfold målt mot landet som helhet i perioden 2000-2024. Situasjonen er bedre for Hvaler, med en vekst i arbeidsplasser i perioden på 15,8 prosentpoeng, mens regionen som helhet har hatt en nedgang på 7,5 prosentpoeng. Som for Søndre Østfold, er Hvaler inne i en fallende arbeidsplassutvikling fra 2024, dette er sammenfallende med regionens utvikling.

Figur 2.1.4 Antall arbeidsplasser i offentlig og privat sektor i Søndre Østfold.

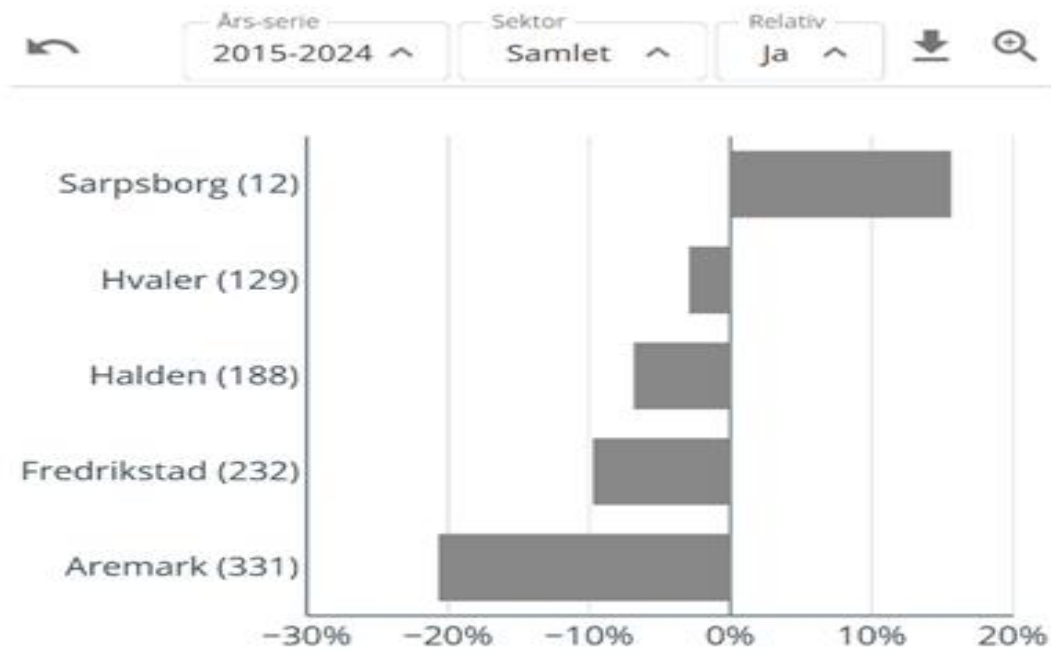

Figur 2.1.5 Utvikling av antall arbeidsplasser i Søndre Østfold indeksert slik at nivået i 2000=100, relativt til indeksen for Norge.

Figur 2.1.4 Antall arbeidsplasser i offentlig og privat sektor i Søndre Østfold.

Figur 2.1.5 Utvikling av antall arbeidsplasser i Søndre Østfold indeksert slik at nivået i 2000=100, relativt til indeksen for Norge.

Figur 2.1.7 Relativ arbeidsplassvekst i kommunene i Søndre Østfold. Rangering blant de 357 kommunene er vist i parentes.

Den relative arbeidsplassveksten viser veksten på stedet målt mot veksten i landet som helhet.

I Søndre Østfold er det kun Sarpsborg som i perioden 2015-2024 har hatt en sterkere vekst enn landet for øvrig, noe som i det vesentlige tilskrives flyttingen av Sykehuset Østfold til Kalnes. Hvaler har en dårligere utvikling enn landet som helhet, men kommer relativt godt ut sammenlignet med våre nabokommuner i Søndre Østfold. Tallene i parentes viser rangeringen blant Norges 357 kommuner.

Investeringer

Status investering og finansiering (2A)

Lavere investeringer enn budsjettert

Investeringsbudsjettet for 2024 inkludert rebudsjetterte investeringer fra 2023 utgjør totalt på 123,2 mill. kroner. Gjennomførte investeringer er 47,4 mill. kroner lavere enn budsjettert. Avviket skyldes i hovedsak at flere av investeringene krever ytterligere avklaringer før igangsettelse.

Beløp i 1000

	Note Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Avvik i %	Rev. bud. 2024
Investeringer i varige driftsmidler	77 640	77 452	119 794	72 502	47 292	39,5 %	119 794
Tilskudd til andres investeringer	3 269	0	2 300	2 300	0	0,0 %	2 300
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 108	1 150	1 150	1 054	96	8,3 %	1 150
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0		0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0		0
Sum investeringsutgifter	82 017	78 602	123 244	75 856	47 388	38,5 %	123 244
Kompensasjon for merverdiavgift	-4 575	-10 227	-16 238	-7 763	-8 475	-52,2 %	-16 238
Tilskudd fra andre	-527	-11 000	-11 160	-160	-11 000	-98,6 %	-11 160
Salg av varige driftsmidler	-5 538	0	-310	-310	0	0,0 %	-310
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0		0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0		0
Bruk av lån	-70 678	-56 225	-94 386	-67 331	-27 055	-28,7 %	-94 386
Sum investeringsinntekter	-81 317	-77 452	-122 094	-75 564	-46 530	-38,1 %	-
							122 094
Videreutlån	21 987	10 000	22 000	18 590	3 410	15,5 %	22 000
Bruk av lån til videreutlån	-21 987	-10 000	-22 000	-16 882	-5 118	-23,2 %	-22 000
Avdrag på lån til videreutlån	2 894	7 000	7 000	2 935	4 065	58,1 %	7 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-4 909	-6 000	-6 000	-6 013	13	0,2 %	-6 000
Netto utgifter videreutlån	-2 015	1 000	1 000	-1 369	2 369	236,9 %	1 000
Overføring fra drift	0	-1 150	-1 150	0	-1 150	-100,0 %	-1 150
Avsetninger til bundne investeringsfond	3 894	0	0	4 785	-4 785		0
Bruk av bundne investeringsfond	-2 579	-1 000	-1 000	-3 708	2 708	270,8 %	-1 000
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0		0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0		0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0		0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	1 315	-2 150	-2 150	1 077	3 227	150,1 %	-2 150
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0	0		0

Digitalisering og kommunikasjon

Digitalisering

Hvaler kommune ligger helt i front på landsbasis når det gjelder digitale styringssystemer innenfor vann- og avløpssektoren. Kommunen har også en betydelig satsing på digitalisering av tjenester innenfor helse og friskliv for lettere å kunne møte eldrebølgen frem mot 2040. Trygghetsalarm, e-lås og medisindispensere er allerede en del av hverdagen til stadig flere innbyggere. Digital hjemmeoppfølging har vært et satsningsområde i 2024, og vil være det også i 2025.

Digitalisering av det gamle eiendomsarkivet pågår fremdeles og utføres av Arkiv Øst. Hvaler kommune har et omfattende arkivmateriale som nå ordnes, skannes og tilgjengeliggjøres digitalt. Det er forventet at arbeidet sluttføres i 2026. Parallelt har Fredrikstad kommune, i samarbeid med Skiptvet og Hvaler kommune, anskaffet en frittstående arkivkjerner. Ny avtale er inngått med Documaster AS. Anskaffelsen er en viktig aktivitet i forbindelse med tilgjengeliggjøring av historiske arkiver. «Eiendomsarkiv» med historiske data har i første omgang prioritet. Anskaffelsen regnes for å være en del av det digitale løftet for kommunene. Den frittstående arkivkjernen skal bidra til å understøtte kommunenes arbeid med digitalisering og innovasjon, og ivareta arkivering og gjenfinning på en effektiv måte. Det vil på sikt være mulig å integrere andre fagsystemer til arkivkjernen.

Elinnsyn ble tatt i bruk fra januar 2024. Det er en felles publiseringstjeneste for statlige og kommunale virksomheter. Frem til desember 2023 har vi publisert postlister på Hvaler kommunes nettside i pdf-format. Ved å ta i bruk elinnsyn kan man søke opp og lese inngående og utgående post til kommunen i fulltekstdokument. Opplæring og repetisjon av prosedyrer og rutiner for skjerming av sensitive saker har hatt stort fokus i hele 2024.

Prosjektene bidrar til å effektivisere måten vi jobber på. Det bidrar til større tilgjengelighet og åpenhet i saksbehandling og prosesser kommunen er involvert i. Samtidig krever det mer ressurser til overvåking slik at ikke sensitive personopplysninger legges ut i offentligheten.

For å ivareta informasjonssikkerheten er det lovpålagt for alle kommuner å ha personvernombud. Denne ivaretas av en ressurs i Fredrikstad kommune, i en 20 % stilling. Bevisstgjøring og opplæring reduserer risikoen for uønskede hendelser. Alle nyansatte i Hvaler kommune må derfor gjennomføre obligatorisk kurs i personvern.

Kommunikasjon

Med en dedikert ressurs på kommunikasjon kan kommunen nå jobbe mer strategisk og fortsette arbeidet med å innføre digitale verktøy slik at vi kan samhandle mer effektivt med innbyggere og besøkende. Riktig informasjon på kommunens nettsider og økt bruk av sosiale medier har vært et satsningsområde i 2024. Fredrikstad kommune har utarbeidet egne intranettsider og nettsider. Hvaler kommune har inngått avtale med Fredrikstad om å anvende samme mal og rammeverk for utvikling og fornying av våre intranettsider og nettsider. Nåværende avtale med Sem&Stenersen Prokom vil ikke videreføres, med unntak av skjemaløsningen de tilbyr. Forarbeid og innholdsproduksjon for ny intranettside er i en slutfase og vil bli lansert i april 2025. Deretter vil arbeidet med overgang til nye nettsider starte opp.

Nytt kvalitetssystem

I samarbeid med Fredrikstad er det gjennomført en anbudsprosess for innkjøp av nytt kvalitetssystem. Kvalitetssystemet skal bidra til å gi kommuneledelsen trygghet for at organisasjonen drives i samsvar med lover og retningslinjer og at driften er effektiv.

Kvalitetssystemet skal også oppfylle kravene til internkontroll i kommunelovens § 25-1. Systemet skal bidra til økt kvalitet i tjenestene og samtidig være brukervennlig. Compilo ble i løpet av 2024 valgt som leverandør til begge kommunene. Firmaet leverer allerede den valgte løsningen til 300 av landets kommuner. Prosjektet har hatt betydelige forsinkelser, hovedsakelig på grunn av stort press på anskaffelsesavdelingen i Fredrikstad. Nytt kvalitetssystem forventes å være implementert i juni 2025.

SmartKoms prosess- og veilederprogram

Programmet skal legge til rette for å utvikle økt forståelse for hva som skjer når vi jobber med endrings- og utviklingsarbeid i en kommune, og hva man må legge til rette for som prosessleder. Programmet følger samme teoretiske utgangspunkt og arbeidsmetodikk som anvendes i studiet Ledelse av prosesser ved Høgskolen i Innlandet, et studium som ble gjennomført for alle ledere i Hvaler kommune i løpet av 2023-2024. Det er tenkt at deltakerne etter endt program skal kunne bidra i prosessarbeid både internt og eksternt i kommunene. Hvaler kommune har hatt 6 ansatte fra ulike tjenesteområder som har deltatt i programmet.

Internkontroll

Kvalitetssystemet Risk Manager – avvikshåndtering

Risk Manager

Kvalitetssystemet vårt, Risk Manager, inngår som et viktig element i kommunedirektørens internkontroll og alle kommunens kvalitetsdokumenter skal være lagret her. Det er et verktøy som benyttes for å oppnå ønsket kvalitet på tjenester og prosjekter. Avvik skal meldes når prosedyrer eller sjekklister i kvalitetssystemet ikke blir fulgt. Avviket går til nærmeste leder og målet med å skrive avvik er at det skal gi læring og kvalitetsforbedring i tjenestene. Avvikene er delt opp i 3 forskjellige kategorier, fra mindre alvorlig, alvorlig til svært alvorlig. Melding av avvik følger linjeorganisasjonen og ledere har fastsatte frister for å svare ut avvik. Antall avvik betyr ikke nødvendigvis noe negativt, fordi det å skape en god avvikskultur er en viktig del av kommunens forbedringsarbeid.

Status implementering

Mange enheter har lang tradisjon på å bruke kvalitetssystemet og er vant til å skrive avvik når de oppdages. Det gjelder spesielt enheter innenfor Tjenesteområde helse og friskliv. Oppvekst med barnehager og skole har de senere år blitt mer aktive i kvalitetssystemet og melder nå inn langt flere avvik enn tidligere. Tjenesteområde teknisk og fellestjenestene på rådhuset har mange dokumenter i kvalitetssystemet, men har ikke like lang tradisjon for å melde avvik.

Opplæring foregår kontinuerlig ute på enhetene, enten som workshops eller enkeltvis/gruppevis.

Målet er å få til et kvalitetssystem som lever og følges opp i hverdagen.

Compilo er valgt som nytt kvalitetssystem med innføring i løpet av 1. halvår 2025.

Tabell årsrapport 2024, samt 3. tertial 2024 fra kvalitetssystemet

Antall avvik, sortert på enhetsnivå

Områder – HMS, tjenestekvalitet, personvern og informasjonssikkerhet

	1. tertial-24	2. tertial-24	3.tertial-24	Sum 2024
Enhet: Sykehjemmet Inkl. legetjenesten	47 (39 i 2023)	25 (38 i 2023)	53 (21 i 2023)	125 (98 i 2023)
Enhet: Helsetunet Inkl dagsenteret	45 (68 i 2023)	33 (28 i 2023)	120 (39 i 2023)	198 (135 i 2023)
Enhet: Helsevern for barn, voksne og familier, inkl Mobilt Team	2 (4 i 2023)	1 (0 i 2023)	2 (3 i 2023)	5 (7 i 2023)
Enhet: Koordinerende enhet	3 (4 i 2023)	1 (6 i 2023)	0 (1 i 2023)	4 (11 i 2023)
Enhet: NAV	1 (1 i 2023)	1 (0 i 2023)	1 (1 i 2023)	3 (2 i 2023)
Enhet: Tilrettelagte tjenester	15	7	6	28

Årsmelding 2024

	(36 i 2023)	(30 i 2023)	(25 i 2023)	(91 i 2023)
Tjenesteområde Helse og Friskliv totalt:	113 (152 i 2023)	68 (105 i 2023)	182 (90 i 2023)	363 (344 i 2023)
Enhet: Hvaler barne -og ungdomsskole	55 (53 i 2023)	28 (22 i 2023)	113 (86 i 2023)	196 (181 i 2023)
Enhet barnehager:	1 (6 i 2023)	5 (3 i 2023)	6 (17 i 2023)	12 (26 i 2023)
Kultur	0	0	0	0
Tjenesteområde Oppvekst, totalt:	56 (59 i 2023)	33 (25 i 2023)	119 (104 i 2023)	208 (188 i 2023)
Stab, økonomi, HR	4 (stab) (0 i 2023)	0 (4 i 2023)	0 (5 i 2023)	4 (9 i 2023)
Tjenesteområde TBI	0	0 (3 i 2023)	0 (2 i 2023)	0 (7 i 2023)
SUM	173 (213 i 2023)	101 (137 i 2023)	301 (203 i 2023)	575 (550 i 2023)

Områder som er plukket ut fra avviksystemet er:

- 1. Helse, miljø og sikkerhet**, avvik basert på konsekvenser for de ansatte, totalt: 313 avvik for 2024. (121 for hele 2023)
- 2. Tjenestekvalitet**, avvik basert på konsekvenser for kvaliteten på tjenesten til brukere, elever og barn, totalt 295 avvik for 2024. (81 for hele 2023)
- 3. Personvern og informasjonssikkerhet**, totalt: 2 avvik for 2024 (4 for hele 2023)

Rapportering statlige tilsyn 2024

Statsforvalteren i Oslo og Viken gjennomførte 14.03.24 tilsyn med Hvaler kommunes arbeid med og etterlevelse av kravene til kommunal beredskapsplikt og helseberedskap. Resultatet etter tilsynet fra Statsforvalteren i mars i år ga ingen overraskende tilbakemeldinger til kommunens beredskapsledelse. Kommunen har over noe tid jobbet med en ny helhetlig Risiko- og Sårbarhetsanalyse (ROS) og kjente godt til manglene som var i ROS-analysen fra 2014. Kommunen har også valgt å vente med tjenesteområdenes/enhetenes egne ROS analyser og beredskapsplaner til etter helhetlig ROS-analyse er godkjent av kommunestyret, jf. Forskrift om kommunal beredskapsplikt. Ny overordnet ROS-analyse ble vedtatt av kommunestyret i sak 11/25.

Oppvekst og Kultur:

Tilsynsmyndighet:	Statsforvalteren
Tema for tilsynet:	Intensiv opplæring på 1.- 4.trinn (Opplæringsloven §11-3)
Tjeneste/enhet hvor tilsynet har vært gjennomført:	Hvaler barne- og ungdomsskole
Tid for tilsynet (måned fra- til måned avsluttet):	17.09.2024 - 05.12.2024
Status ved årets slutt: Avsluttet/fortsatt pågående.	Tilsynet avsluttet 5.12.24 med pålegg om retting av ett avvik. Avviket er rettet og tilsynet avsluttet pr. mars 2025.

Helse og Friskliv:

Tilrettelagte tjenester:

Tilsynsmyndighet:	Arbeidstilsynet
Tema for tilsynet:	Arbeidsrelaterte muskel- skjelettplager. Arbeidsrelaterte psykiske plager
Tjeneste/enhet hvor tilsynet har vært gjennomført:	Tilrettelagte tjenester- Østerhaug Avlastning i institusjon
Tid for tilsynet (måned fra- til måned avsluttet):	Start 31.10
Status ved årets slutt: Avsluttet/fortsatt pågående.	Fortsatt pågående

Enhet for barn, voksne og familier:

Tilsynsmyndighet:	Statsforvalteren
Tema for tilsynet:	Barneverntjenestens Undersøkelsesarbeid. Landsomfattende
Tjeneste/enhet hvor tilsynet har vært gjennomført:	Barnevernstjenesten
Tid for tilsynet (måned fra- til måned avsluttet):	Startet høsten 2024 og skal pågå i hele 2025

Årsmelding 2024

Status ved årets slutt: Avsluttet/fortsatt pågående.	Pågående
--	----------

Dypedalåsen Helsecenter:

Tilsynsmyndighet:	Arbeidstilsynet
Tema for tilsynet:	Arbeidsrelaterte muskel- skjelettplager. Arbeidsrelaterte psykiske plager
Tjeneste/enhet hvor tilsynet har vært gjennomført:	Dypedalåsen bo- og behandlingssenter, somatisk sykehjem
Tid for tilsynet (måned fra- til måned avsluttet):	
Status ved årets slutt: Avsluttet/fortsatt pågående.	Avsluttet

Kommunens tjenesteområder

Totaloversikt drift - fordelt på tjenesteområder

Beløp i 1000

Navn	Regnskap 2023	Rev. bud. 2024	Regnskap	Avvik i kr	Avvik i %
Politisk styring	3 739	3 930	4 011	-81	-2,1 %
Lederstøtte og stab	40 973	40 857	35 597	5 260	12,9 %
Oppvekst og kultur	109 206	111 433	112 216	-783	-0,7 %
Teknisk	22 608	12 739	17 916	-5 177	-40,6 %
Helse og Friskliv	205 986	198 615	204 011	-5 396	-2,7 %
Finans	-30 657	-6 331	0	-6 331	-100,0 %
Sum tjenesteområder	351 855	361 243	373 752	-12 509	-3,5 %

Lederstøtte og stab

Tjenesteområdebeskrivelse

Tjenesteområdet består av Sentral stab (arkiv, politisk sekretariat, kommunikasjon, servicetorg og digitalisering), HR og økonomi. I tillegg kommer næringssjef direkte underlagt kommunedirektøren. Til sammen utgjør tjenesteområdet 24 årsverk fordelt på 33 ansatte inkludert kommunedirektøren som øverste administrative leder, læringer, tillitsvalgte og verneombud.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Regnskap	Regnskap	Rev. bud.	Avvik i kr	Avvik i %
	2023	2024	2024		
710-Rådmann	10 951	10 257	9 914	-342	-3,5 %
712-Økonomi	16 126	12 324	13 606	1 282	9,4 %
713-HR	6 826	5 179	6 492	1 313	20,2 %
714-Sentral stab	7 071	7 837	10 844	3 008	27,7 %
Sum	40 973	35 597	40 857	5 260	12,9 %

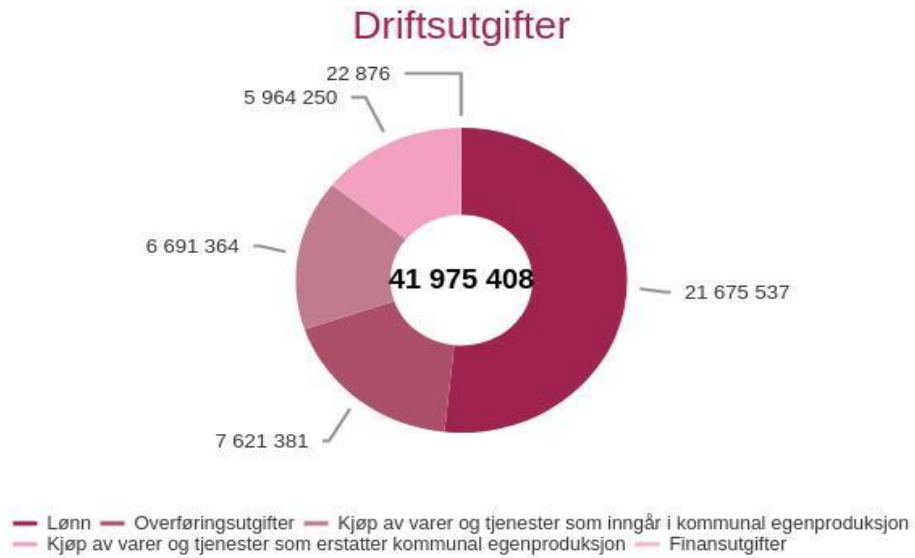
Kommentar til status økonomi

Tjenesteområdet lederstøtte og stab har et mindreforbruk på 5,2 mill. kroner. Dette skyldes flere forhold:

- Udekkede stillinger deler av året
- Høyere lønnstilskudd enn forutsatt
- Færre læringer enn budsjettert
- Lavere kostnader til IKT enn forutsatt siden en del av disse kostnadene er fordelt ut på tjenesteområdene

Grafer Økonomi

Detaljvisning drift (graf)

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,01 %	3,12 %	4,13 %
Årlig sykefravær 2021	1,16 %	6,76 %	7,91 %
Årlig sykefravær 2022	1,59 %	5,87 %	7,46 %
Årlig sykefravær 2023	0,95 %	7,06 %	8,01 %
Årlig sykefravær 2024	0,79 %	3,43 %	4,21 %

Status sykefravær og HMS

Sum sykefravær for ledelse og stab er på 4,2 %. Dette skyldes langtidsfravær som ikke er arbeidsrelatert. Det finnes ikke aggregerte tall for Tjenesteområde lederstøtte og stab når det gjelder resultater av arbeidsmiljøundersøkelsen som ble foretatt i 2024.

Økonomi

Tjenesteområdebeskrivelse

Økonomi består av 5,6 årsverk hvorav 1 årsverk er midlertidig. De siste årene har det i økende grad vært fokusert på virksomhetsstyring og innføring av månedlige prognoser som grunnlag for den løpende økonomistyringen. Ved bruk av budsjett- og prognoseverktøyet Framsikt leveres fortløpende årsprognoser fra alle enhetene for tidlig å kunne identifisere mulig avvik og gjennomføre tiltak. Økonomi har i tillegg til økonomigjøremaal som regnskap og budsjett, også ansvar for innkjøp, eiendomsskatt, startlån, likviditetsstyring m.m.

Utvikling og utfordringer

Kommunens økonomiske utfordringer krever både et kortsiktig og langsiktig fokus på god virksomhetsstyring. God virksomhetsstyring krever løpende dialog og samarbeid med alle enheter og en erkjennelse blant alle med budsjettansvar at vedtatte budsjetttrammer skal holdes og et eventuelt forventet merforbruk minimeres så langt råd er. Gode styrings- og informasjonssystemer er vesentlig for god styring.

Økonomi har i dag erfarne og meget kompetente medarbeidere. Tre av fem medarbeidere har passert 60 år. Det må derfor løpende vurderes hvordan kompetanse kan tas vare på og videreføres i organisasjonen. I 2024 er ny økonomisjef og økonomicontroller ansatt. Sistnevnte vil ha ansvar for kommunenes regnskap. Onboarding og kompetanseoverføring/-oppbygging har vært sentralt i 2024.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

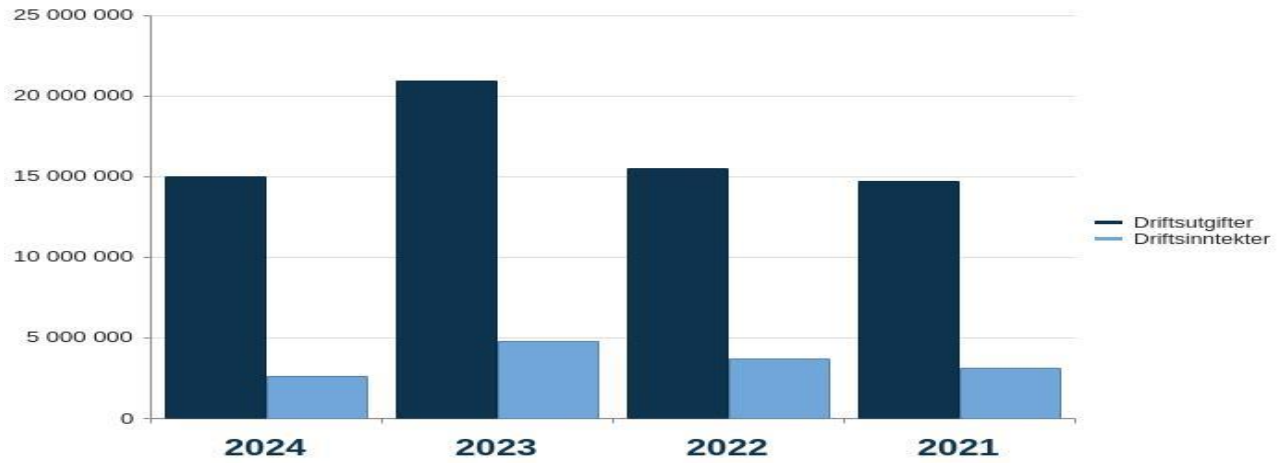
Enhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	16 126	12 324	13 606	1 282	9,4 %

Kommentar til status økonomi

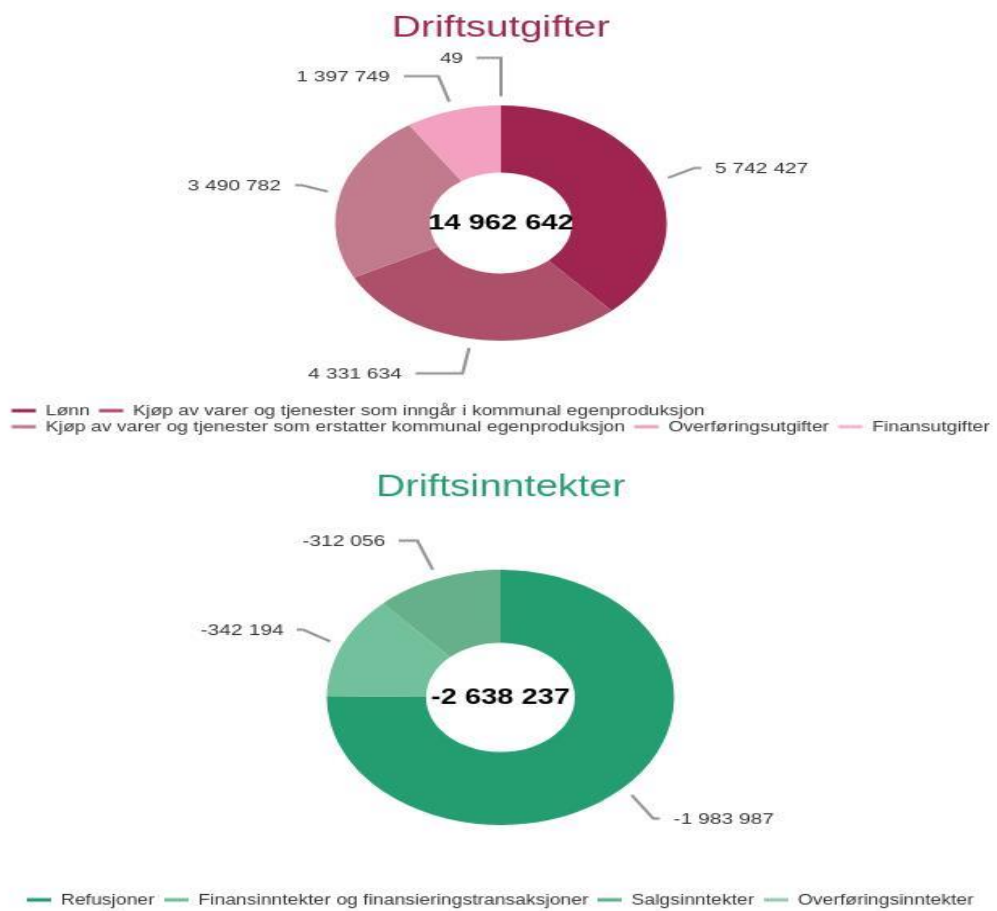
Mindreforbruket på ansvar 71200 Økonomi skyldes i hovedsak udekkede stillinger i perioder gjennom året. Økonomisjefen sluttet før sommeren 2024 og ny økonomisjef startet 5. august. I tillegg sluttet regnskapsansvarlig i august og ny person i denne stillingen begynte 9. desember. Mindreforbruket på ansvar 71700 Fellesutgifter skyldes i hovedsak lavere kostnader til forsikring enn budsjettet.

Grafer Økonomi

Driftsutgifter og inntekter (graf)

Detaljvisning drift (graf)

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2021	0,52 %	4,31 %	4,83 %
Årlig sykefravær 2022	0,93 %	0,41 %	1,34 %
Årlig sykefravær 2023	0,33 %	0,00 %	0,33 %
Årlig sykefravær 2024	0,00 %	0,00 %	0,00 %

Status sykefravær og HMS

Avdelingen har ikke hatt sykefravær i 2024.

HR

Tjenesteområdebeskrivelse

HR består av HR-sjef og HR fagleder. Strategisk og operativt HR-arbeid samt lederstøtte er avdelingens hovedoppgaver.

En vesentlig del av HRs kapasitet benyttes for å støtte tjenesteområdene med løpende oppgaver knyttet til personalforvaltningen, sykefraværsoppfølging og bistand ved personalrelaterte konflikter. HR bistår også enhetene ved utlysning av stillinger samt forvaltningen av lærlingordningen. Det har vært opplevd varierende utfordringer med å rekruttere sykepleiere, vernepleiere, lærlinger og jurister til kommunen.

Det har vært gjennomført individuelle forhandlinger lokalt for alle ansatte. Resultatet fulgte frontfaget og kommunal sektor.

Arbeidsmiljøundersøkelse har vært gjennomført for første gang på flere år hvor resultatene ligger på landsgjennomsnittet.

Av overordnede saker kan opprydning i organisasjonsoppsett med organisasjonsnumre og enhetlig organisering av lederne trekkes frem.

Det arbeides løpende med kvalitetssikring og utarbeidelse av styringsdokumenter knyttet til ansvarsområdet.

HR-avdelingen forvalter vernearbeidet og kontakten med bedriftshelsetjenesten, samt jevnlig møter i Arbeidsmiljøutvalget (AMU).

Det avholdes jevnlig IDF-møter (informasjons, drøftings og forhandlingsmøter) med de hovedtillitsvalgte.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	6 826	5 179	6 492	1 313	20,2 %

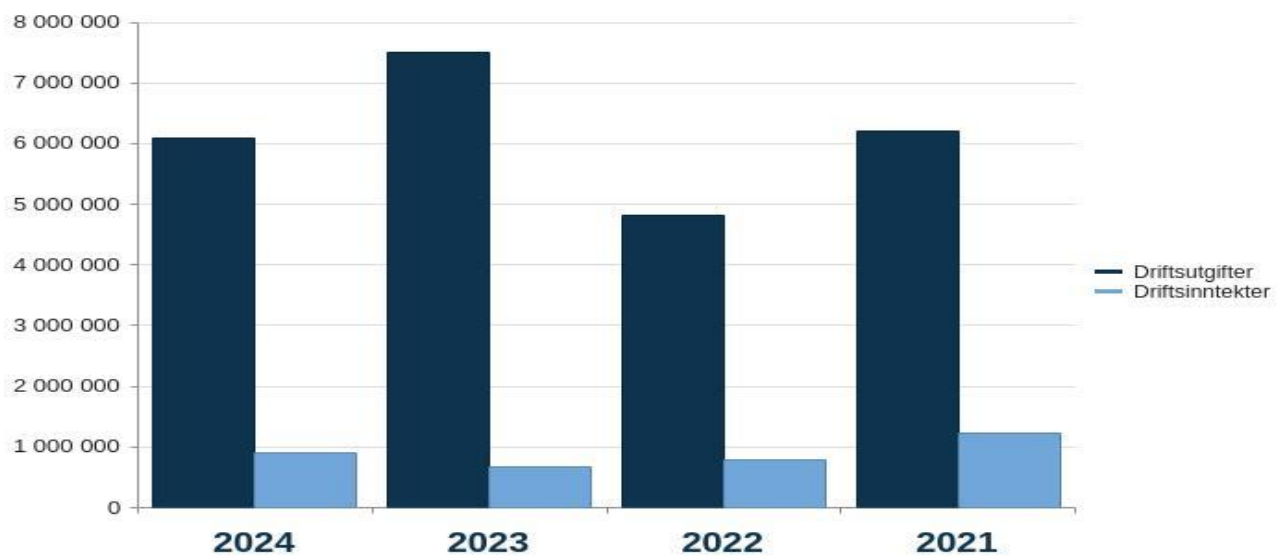
Kommentar til status økonomi

Underforbruk i forhold til budsjettert skyldes hovedsakelig nedgang i antall lærlinger og sammensetning av lærlinggruppen i forhold til refusjoner fra Fylkeskommunen.

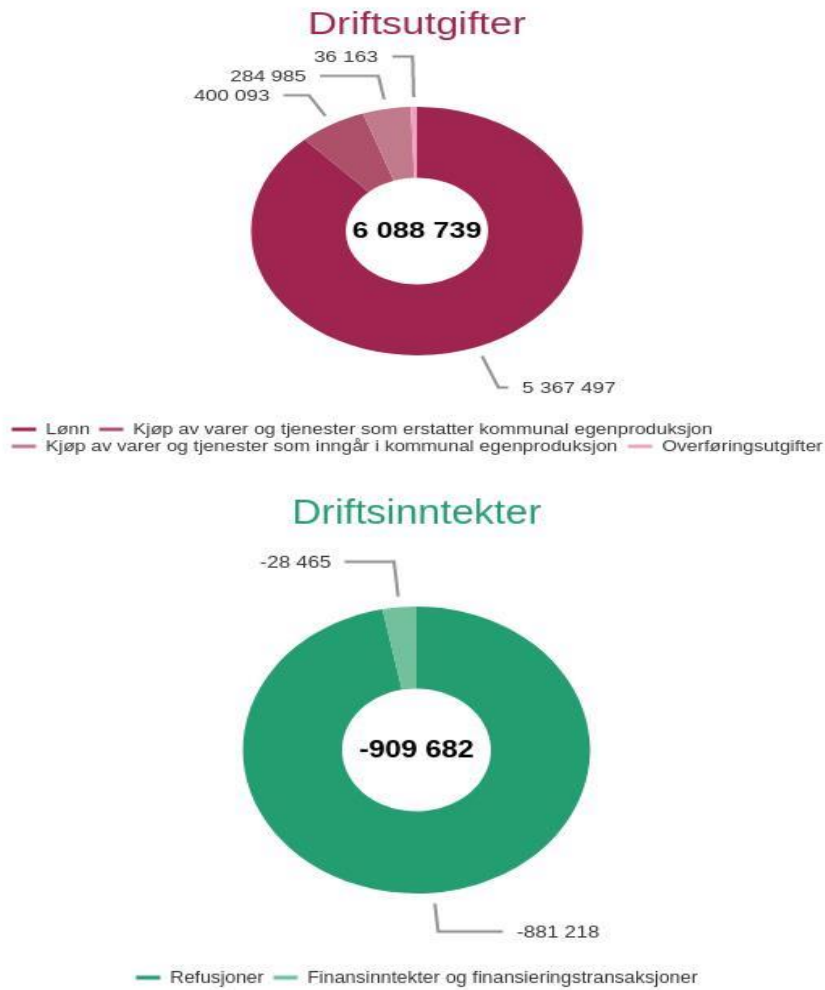
Budsjettet påvirkes også av svingninger i bruk av personal- / HMS-relaterte tjenester (eks. psykologtimer eller advokatutgifter) som forbrukes i tjenesteområdene, men føres på HR.

Grafer Økonomi

Driftsutgifter og inntekter (graf)

Detaljvisning drift (graf)

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2021	1,77 %	8,39 %	10,16 %
Årlig sykefravær 2022	2,90 %	8,16 %	11,06 %
Årlig sykefravær 2023	1,71 %	7,53 %	9,24 %
Årlig sykefravær 2024	1,48 %	3,94 %	5,42 %

Status sykefravær og HMS

Sykefraværet, hhv. egenmeldt korttidsfravær (1,48 %) og legemeldt langtidsfravær (3,94 %), ligger under landsgjennomsnittet (totalt 6,61 % alle sektorer 4. kvartal 2024 iht. SSB).

Ansatte registrert på HR inkluderer en stor andel lærlinger som tjenestegjør på andre enheter enn i HR.

Innenfor HR har det i perioden vært et legemeldt langtidsfravær. Ved gjeninntreden har arbeidsoppgaver blitt omorganisert med positiv innvirkning på sykefraværet.

Sentral stab

Tjenesteområdebeskrivelse

Sentral stab inngår i kommunedirektørens lederstøtte og stab og består av 9 årsverk og 11 ansatte. Enheten har i hovedsak ansvaret for arkiv, servicetorg, politisk sekretariat, kvalitetssystemet, kommunikasjon, digitalisering samt endrings- og utviklingsarbeid. I tillegg samarbeider Sentral stab i flere saker med næringssjefen under lagt kommunedirektøren hva gjelder samfunns- og næringspørsmål.

Sentral stab utgjør sammen med økonomi og HR rådgiver- og støttefunksjoner for ledere og ansatte i Hvaler kommune. Enheten har en koordinerende rolle og skal bidra til god samhandling mellom ulike fagfelt, for på den måten sikre gode beslutningsprosesser og økt kvalitet i tjenestene. I tillegg har enheten en utadrettet rolle hvor kommunikasjon, innbyggerdialog og medvirkningsprosesser er sentrale oppgaver.

Enhetens oppgaver kan deles inn i 4 hovedområder:

1. Internt skal Sentral stab bidra med kompetanse innen fagfeltet internkontroll, arkiv og dokumentbehandling, samt opplæring i bruk av kommunens kvalitetssystem og saks- og arkivsystem. For å ivareta denne oppgaven er det avsatt 2,2 årsverk.
2. Politisk sekretariat er en administrativ støttefunksjon for kommunens folkevalgte og andre organer oppnevnt av kommunestyret. Politisk sekretær har også ansvaret for all aktivitet knyttet til valg, vigsel og utnevning av meddommere og forliksrådsmedlemmer. Politisk sekretariat utgjør 1 årsverk.
3. Sentral stab har ansvaret for å koordinere og følge opp digitaliseringsarbeidet i samarbeid med tjenesteområdene og IKT-avdelingen i Fredrikstad kommune. Enheten har en representant i digitaliseringsrådet i Fredrikstad kommune, hvor nye prosjekter meldes inn og problemstillinger diskuteres. IKT-sikkerhetsråd avholdes en gang i året hvor digitaliseringssjef i Fredrikstad kommune, personvernombud og kommunedirektørens ledergruppe deltar. Det er «ledelsens gjennomgang» som blant annet skal sikre at internkontroll og styringssystem for informasjonssikkerhet er hensiktsmessig, tilstrekkelig og effektivt og at det tilfredsstiller relevante krav i lover og regler. Ansvaret for oppgaver knyttet til digitalisering fordeles mellom kommunikasjonsrådgiver og stabssjef. Hvaler kommunes kjøper tjenesten som personvernombud fra Fredrikstad kommune tilsvarende 20 % stilling.
4. Sentral stab har ansvaret for å etterleve kommunenes kommunikasjonsstrategi, legge til rette for medvirkningsprosesser internt og bidra til god innbyggerdialog og samskappingsprosesser i lokalsamfunnet. Forvaltning og produksjon av innhold til kommunens nettsider og sosiale medier i samarbeid med de ulike tjenesteområdene har derfor høy prioritet. Det er et mål å gjøre kommunenes innbyggere selvhjulpne i størst mulig grad gjennom god informasjon og digitale løsninger. Servicetorget er kommunens ansikt utad og bidrar med kunnskap om alle kommunenes tjenesteområder, veileder de digitalt svake og henviser til riktig instans. Servicetorget har i tillegg ansvaret for utstedelse av ID-kort/nøkkelkort til ansatte, utstedelse av HC-kort og ledsagerbevis. Oppgavene ivaretas i hovedsak av 1 kommunikasjonsrådgiver og 2 medarbeidere på Servicetorget. Totalt 2,5 årsverk.

Utvikling og utfordringer

Hovedfokuset i 2024 har vært å opprettholde stabil drift. Leder for sentral stab har vært langtidssykemeldt på 2. året og har delvis jobbet i 40 % stilling. Det er i løpet av året ansatt ny fagleder for arkiv med oppstart i januar 2025. Vakanser kombinert med sykefravær har siste halvår vært spesielt utfordrende for arkiv. Når noen er fraværende i kortere eller lengre perioder øker belastningen på de som er igjen. Det er ikke

satt inn vikarer i perioden. God lagånd, omsorg for hverandre og ekstrainsats har vært avgjørende for å opprettholde daglig drift og tjenestetilbudet.

I kjølvannet av nytt fergesamband har det i løpet av 2024 vært et betydelig behov for å samordne kommunikasjon mellom ØKT, Norled og brukere av fergetilbudet. Tekniske utfordringer, mangel på kvalifisert fergepersonell og en booking- og betalingsløsning som ikke var ferdig utarbeidet før oppstart av ny fergedrift, gjorde at innbyggere og besøkende hadde et sterkt behov for informasjon. For å bidra til trygghet for brukerne av fergen overtok Hvaler kommune tildels hele ansvaret for kommunikasjon gjennom våre nettsider og Facebook-side. Ansvaret er i løpet av 2024 blitt ført tilbake til ØKT.

På grunn av høyt sykefravær og vakanser i siste halvdel av 2024, har det vært utfordrende å finne ressurser til å saksbehandle salgs- og skjenkebevillinger. Gjennom deltagelse i MAKS- samarbeidet har Hvaler kommune fått god bistand, spesielt fra Fredrikstad kommune med veiledning og noe saksbehandling. Ved utgangen av 2024 har enheten ikke ressurser til å utføre oppgaven, men jobber med å finne en god og mer permanent løsning i løpet av 2025.

Politisk sekretariat har i tillegg til daglig drift fylt rollen som sekretær i skattetakstnemda og overskattetakstnemda. Det har vært et godt og produktivt samarbeid mellom fagansvarlig for eiendomsskatt, politisk sekretær og nemndene. Alle klagesaker forventes å være ferdig behandlet tidligere enn forventet, det vil si ved utgangen av april 2025.

Viktige begivenheter

Av andre oppgaver utover daglig drift kan nevnes:

- Deltakelse i MAKS-samarbeidet (MAKS uteliv er et samarbeid mellom politiet, utelivsbransjen, og kommunene Fredrikstad, Hvaler og Sarpsborg slik at alle kan få MAKS ut av kvelden. MAKS står for myndighet, ansvarlighet, kontroll, kompetanse og samarbeid).
- Deltagelse i destinasjonsrådet og arbeid knyttet til destinasjonsutvikling
- Deltagelse som observatør i styringsgruppa for Bærekraftig reiseliv i Fredrikstad i regi av VFH (Visit Fredrikstad og Hvaler).
- Kommunikasjonsarbeid, herunder opprydding og redigering av nettsider, innlegg på sosiale medier (SOME) og utforming av maler og brosjyremateriale
- Gjennomgang og revidering av tastevalg inn til kommunens hovednummer og tjenesteområder
- Fotokonkurranse for kommunens innbyggere, hytteeiere og besøkende. Konkurransen var et samarbeid med Hvaler kunstforening og som ble avsluttet med utstilling i Kunstgaten høsten 2024. Tema for konkurransen er fire årstider og aktivitet. 300 bilder ble mottatt. 1 bilde fra hver årstid ble trukket ut som hovedvinnere, og ca. 40 bilder ble valgt ut av juryen til utstillingen
- Hvalerferga - Deltagelse i koordineringsmøter med ØKT og Norled, og utarbeidelse av informasjon knyttet til nytt fergesamband
- Arrangert og gjennomført kurs i håndtering av vold og trusler for ansatte på rådhuset
- Arrangert og gjennomført førstehjelpskurs for ansatte i regi av Røde kors
- Bistått i arbeidet med forvaltningsrevisjon av personvern og informasjonssikkerhet i Hvaler kommune
- Revisjon av kommunens IKT-avtale med Fredrikstad kommune

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	7 071	7 837	10 844	3 008	27,7 %

Kommentar til status økonomi

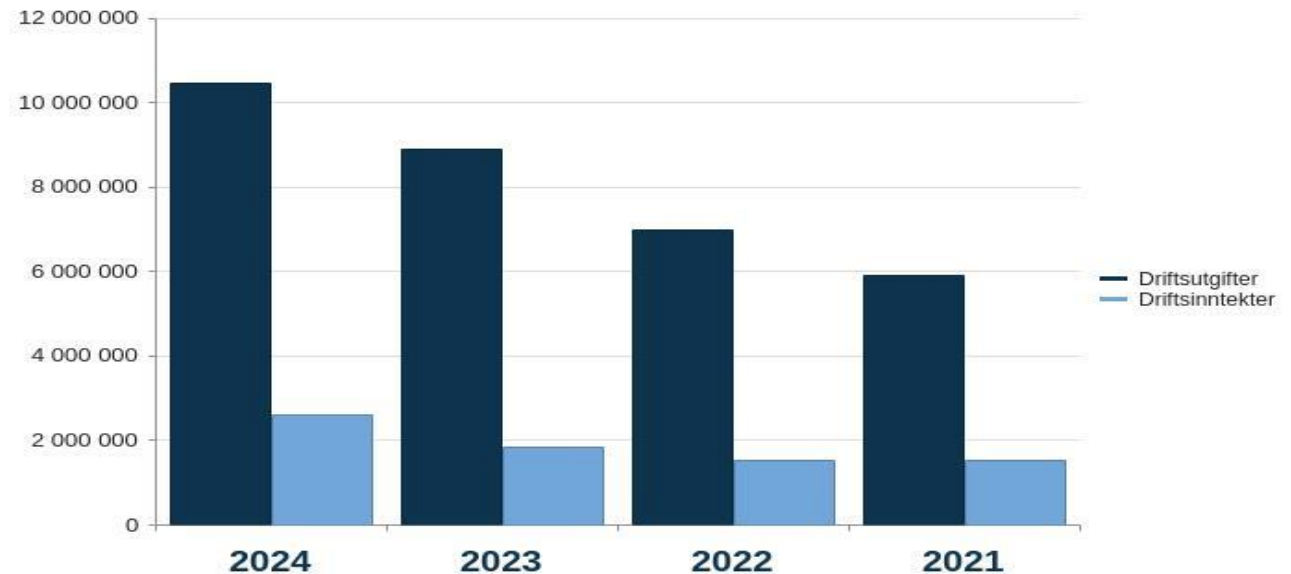
Med utgangspunkt i revidert budsjett viser regnskapet for 2024 et mindreforbruk på ca. 3 mill. kroner. Dette skyldes i hovedsak to forhold. Det er ikke budsjettert fullt ut for lønnstilskudd som utløses ved langtidssykefravær. Betaling til Fredrikstad kommune for IKT-drift er budsjettert under ansvarsområdet 71500 Innovasjon og digitalisering, men er belastet fellesutgifter 71700.

Oppsummering tiltak

Det vil i løpet av 2025 være fokus på å få en totaloversikt over utgifter knyttet til lisenser, systemer og programmer, som Hvaler kommune benytter, for å vurdere kost/nytte og mulighetene for avvikling av avtaler som ikke er vesentlig for kommunens drift.

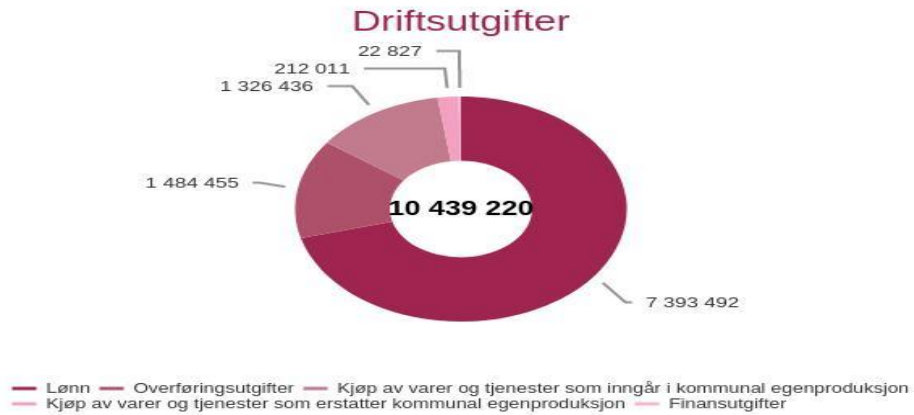
Grafer økonomi

Driftsutgifter og inntekter (graf)

Detaljvisning drift (graf)

Årsmelding 2024

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2021	0,84 %	7,57 %	8,41 %
Årlig sykefravær 2022	0,81 %	8,29 %	9,09 %
Årlig sykefravær 2023	0,59 %	13,82 %	14,41 %
Årlig sykefravær 2024	0,73 %	6,22 %	6,95 %

Status sykefravær og HMS

Sentral stab har hatt høyt sykefravær i perioden, spesielt i siste halvdel. Langtidssykefraværet er på 7 %, mens korttidssykefraværet er på 0,8 %. Sykefraværet er ikke arbeidsrelatert.

Oppvekst og kultur

Tjenesteområdebeskrivelse

Tjenesteområdet består av 3 enheter; Hvaler barne- og ungdomsskole, de kommunale barnehagene (Asmaløy, Brekke og Hauge), enhet kultur, fritid og besøkssenter og på overordnet nivå administrasjon oppvekst. Barnehage og skole yter i hovedsak tjenester til barn og unge i alderen 0-16 år, mens enhet kultur favner bredere og gir tilbud til hele Hvalers befolkning på mange områder. Tjenesteområde oppvekst og kultur skal skape gode rammer for oppveksten og utviklingen til barn og unge i Hvaler, jobbe for at de opplever tilhørighet, mestring og trivsel og legge til rette for at alle får en god start i livet. Tjenesteområdet ledes av kommunalsjef og 3 enhetsledere og innehar ved årsslutning ca. 114 årsverk og 140 ansatte.

Utvikling og utfordringer

Kommunalsjefens kommentar

Tjenesteområdet leverer et negativt årsresultat, men merforbruket har en positiv årsaksforklaring ved at kommunen har fått flere barn i de kommunale barnehagene og har av den grunn måttet bemanne opp.

De kommunale barnehagene samarbeider godt både faglig og praktisk og har fokus på å være med på å skape det beste laget rundt barnet. Satsing på faglig utvikling i kommunen har ført til at personalgruppene i alle de tre barnehagene holder et høyt faglig nivå, er reflekterte og engasjerte. Hvalerbarnehagene har deltatt i Regional kompetansehevingsordning over flere år, og arbeidet med temaet inkluderende praksis har ført til nye måter å tenke på og nye måter å møte barn og tilrettelegge pedagogisk praksis på. Barnehagenes visjon "Barnets beste NATURLIGVIS" er ledestjerne i prosjektet.

Samarbeidet mellom de kommunale og den private barnehagen oppleves som godt, og er noe kommunen som barnehageeier prioriterer i sitt arbeid. Resultatene fra den årlige foreldreundersøkelsen viser at foresatte i Hvaler opplever både de kommunale og den private barnehagen som meget gode. Samarbeidet mellom skole og barnehage er forsterket gjennom felles plandager, felles deltagelse i kompetanseordninger, og ikke minst gjennom systematisk arbeid med overgang mellom skole og barnehage.

Skolen er allerede inne i sitt fjerde skoleår og jobber godt i en stadig mer krevende hverdag. Det jobbes aktivt med å implementere og etterleve nytt læreplanverk og ny opplæringslov og skolen har fokus på inkludering og å gjøre skolehverdagen mer variert og praktisk for elevene gjennom prosjekter som skolehage, uteskole og arbeidslivsfag. Ved sammenslåing av skolene ble det utarbeidet en ny, felles strategi for helhetlig leseopplæring og årets 5.trinns elever er de første som har jobbet etter denne siden de startet på skolen. Det er derfor svært gledelig å se at resultatene våre på de nasjonale prøvene etter småtrinnet i år, er de beste Hvaler har hatt på svært mange år.

Synkende elevtall og reduksjon av behov for spesialpedagogiske tiltak ved skolen medførte behov for nedbemanning innenfor nytt skoleår høsten 24/25. Dette innbefattet en reduksjon på 2 lærerårsverk og 4 assistent/fagarbeiderstillinger. Lærerstillingene har blitt nedbemannet ved reduksjon av engasjement og vikarstillinger, mens man for ansatte i assistent- og fagarbeiderstillinger har vært igjennom en omstillingsprosess. Dette har vært en belastende prosess å stå i, aller mest for de ansatte som var direkte berørt, men også for ledere og tillitsvalgte. Prosessen har preget arbeidsmiljøet ved skolen og til dels også barnehage for ansatte som ble inkludert i utvalgskretsen. Selv om det ble funnet alternativt arbeid

innenfor andre enheter til de berørte, er det svært belastende å stå i usikkerheten knyttet til om man har arbeid videre og den påfølgende sorgprosessen det er for alle parter å miste kollegaer eller måtte forlate arbeidsmiljø og oppgaver man er kjent med.

Enhet Kultur og fritid har, som tidligere, skapt mange gode fellesopplevelser for både innbyggere og deltidsbeboere i alle aldre, og opplever meget god oppslutning om tilbudene og aktivitetene. Det er også svært gledelig at besøkssenteret, etter en god søknadsprosess, ble re-autorisert av miljødirektoratet for 5 nye år. Enheten opplever et godt samarbeid med lag og foreninger, og man har med bakgrunn i vanskelig økonomiske tider for mange hatt svært god bruk av moderasjonsmidlene som muliggjør deltakelse i kultur- og fritidstilbud for alle barn og unge i Hvaler. Fritidsklubben har opprettholdt tilbudet "Etter skoletid", samt ungdomsklubben på fredager. Begge tilbud er godt besøkt og må sees som et viktig element i kommunens forebyggende arbeid for barn og unge.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

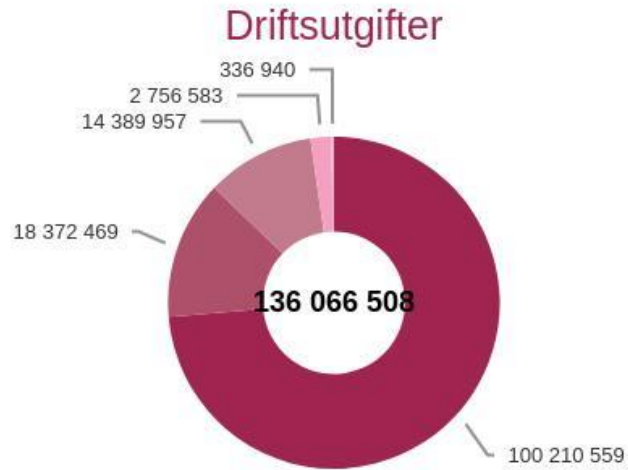
Enhet	Regnskap	Regnskap	Rev. bud.	Avvik i kr	Avvik i %
	2023	2024	2024		
701-Enhet kultur og fritid	8 220	8 317	8 148	-169	-2,1 %
720-Kommunalsjef Oppvekst	21 173	23 355	24 106	751	3,1 %
728-Hvaler barne- og ungdomsskole	59 205	58 284	58 801	516	0,9 %
729-Barnehage	20 608	22 259	20 379	-1 880	-9,2 %
Sum	109 206	112 216	111 433	-783	-0,7 %

Kommentar til status økonomi

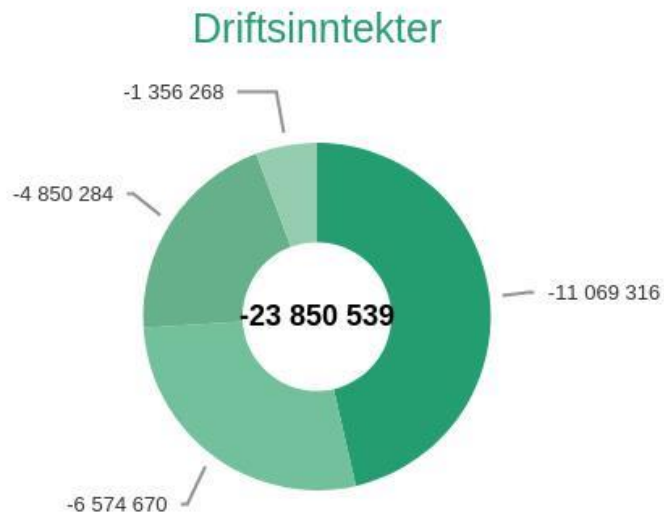
Kommuneområdet som helhet har et merforbruk på 780 000 ved årsavslutning i forhold til vedtatt budsjett. (-0,7% avvik). Resultatene varierer imellom de ulike enhetene, med et mindreforbruk hos administrasjon oppvekst og skole og et lite merforbruk hos enhet kultur og fritid og et stort merforbruk hos Hvalerbarnehagene. Hvalerbarnehagenes merforbruk skyldes økt bemanning og dertil økte lønnsutgifter pga økt barnetall. (nasjonale pedagog- og bemanningsnormer). Dette merforbruket må sees opp mot mindreforbruket hos administrasjon oppvekst. Enhetene viser ellers god budsjett disiplin og det arbeides meget godt med sykefraværsoppfølging.

Grafer Økonomi

Detaljvisning drift (graf)

— Lønn — Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon
— Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon — Overføringsutgifter — Finansutgifter

— Refusjoner — Salgsinntekter — Overføringsinntekter — Finansinntekter og finansieringstransaksjoner

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Rev. bud.	Regnskap
Digitalt verktøy barnehager	375	142
Egenandel ny skatepark. VI har fått 100000,- i støtte fra Røre.	200	0
Inventar ny Hvaler skole	146	297
Skifte av huskestativ	194	154
Skoler edb utstyr	437	385
Åttekanten/Hauge nærmiljøtiltak	200	0
Sum øvrige prosjekter	0	505
Sum	1 552	1 483

Statustekst investeringer

Digitalt verktøy barnehager

Barnehagene venter på levering av digitale tavler, da det ble levert feil versjon. Restmidler rebudsjetteres til 2025.

Egenandel ny skatepark. VI har fått 100000,- i støtte fra Røre.

Midlene utgår, og det vil ev. bli søkt på nytt.

Grillhytte Asmaløy

oppsetting av ny grillhytte ferdigstilles første tertial 2025.

Skoler edb utstyr

Skolen drifter over 600 it-løsninger (pc, chromebooks, printere, tilgangpunkter, skjermer). Investeringsbudsjettet for IT brukes hvert år til å vedlikeholde disse løsningene i tråd med bruk og utskiftningsrate.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,89 %	6,01 %	7,90 %
Årlig sykefravær 2021	1,62 %	6,95 %	8,57 %
Årlig sykefravær 2022	2,39 %	7,23 %	9,62 %
Årlig sykefravær 2023	1,90 %	6,11 %	8,01 %
Årlig sykefravær 2024	1,86 %	5,07 %	6,93 %

Kommunalsjef Oppvekst

Tjenesteområdebeskrivelse

Administrasjon oppvekst består av kommunalsjef oppvekst og kultur og barnehagefaglig rådgiver i 20% stilling. Enheten har også tidligere hatt 10% stilling knyttet til ivaretagelse av barnehagemyndighetsområdet. Fra 01.06.2024 ivaretas barnehagemyndighetsoppgavene knyttet til lovetterlevelse, veiledning og tilsyn av Fredrikstad kommune gjennom et vertskommunesamarbeid. Barnehagemyndighetsoppgaver knyttet til økonomiske tilskudd til private barnehager, ulike beregninger og moderasjonsordninger er beholdt i Hvaler kommune.

De største økonomiske postene innenfor tjenesteområdet er knyttet til barnehage- og skoledriften med driftstilskudd til privat barnehage, utgifter til skoleskys, kjøp av skole- og barnehageplasser utenfor kommunen, voksenopplæring og avtale om kjøp av Pedagogisk-Psykologisk tjeneste (PPT) og barnehagemyndighetsoppgaver fra Fredrikstad kommune.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

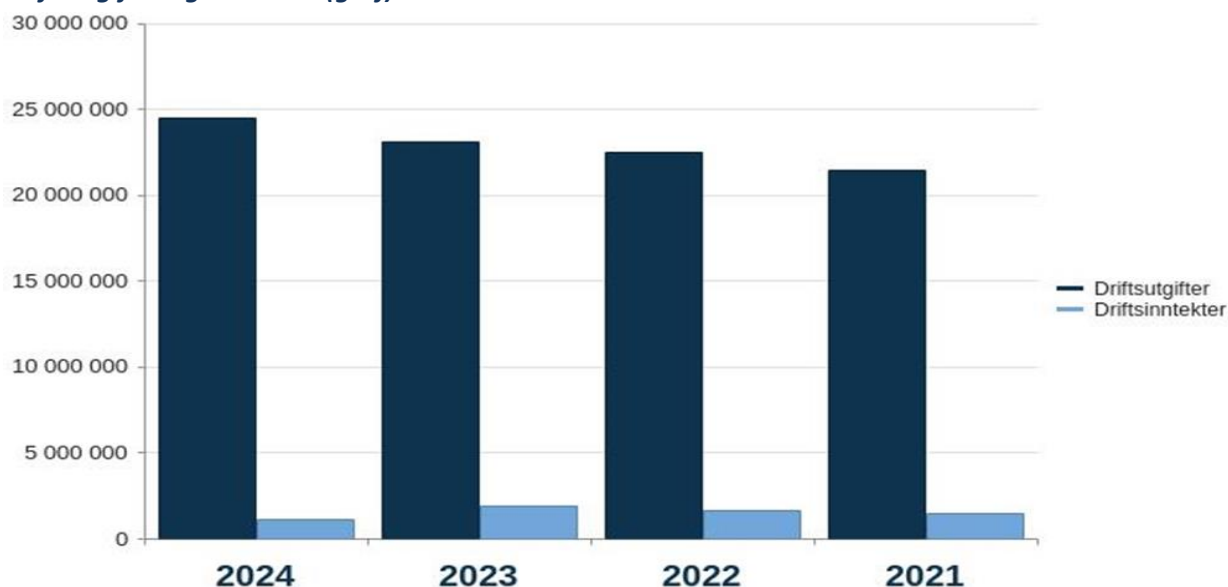
Enhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	21 173	23 355	24 106	751	3,1 %

Kommentar til status økonomi

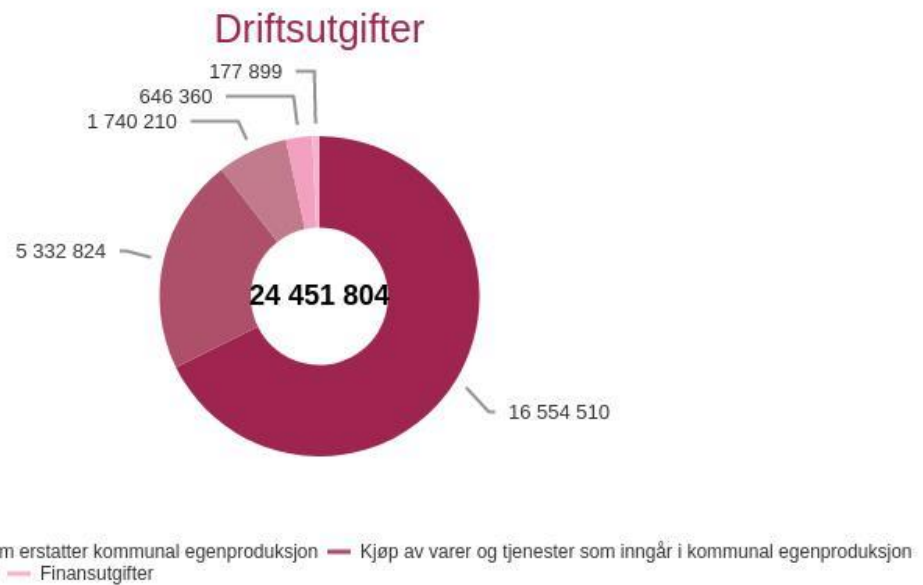
Enhet administrasjon oppvekst har et budsjettmessig mindreforbruk på ca. 750 000 ved årsavslutning. Dette skyldes i hovedsak en reduksjon i driftstilskuddet til den private barnehagen for 3.tertial basert på lavere antall barnehageplasser pr. 1.09.2025. Denne reduksjonen i utgifter må sees opp mot økning i lønnsutgifter og merforbruk i regnskapet til Hvalerbarnehagene med bakgrunn i økt bemanningsbehov etter nasjonale pedagog- og bemanningsnormer knyttet til økt barnetall/barnehageplasser.

Grafer økonomi

Driftsutgifter og inntekter (graf)

Detaljvisning drift (graf)

Enhet kultur og fritid

Tjenesteområdebeskrivelse

Enhet kultur, fritid og besøksenter er organisert under tjenesteområdet oppvekst og kultur. Enheten består av områdene kulturskole, fritidsklubb, idrett, bibliotek, besøksenter og kulturkontor. Innen disse områdene organiserer og drifter enheten Kornmagasinet kulturhus, nasjonalparkens besøksentre på Storesand og Skjærhalden, folke- og skolebiblioteket, turistkontoret, torget, teltplasser og friområder, kulturhus Floren, nærmiljøanlegg Floren, Hvalerhallen med idrettsflaten, fritidsklubben, kulturskolen og kommunale nærmiljøområder.

Kulturopplevelser er viktig for folkehelsen og skaper god livskvalitet og god helse. Enheten legger til rette for gode møteplasser som skal bidra til livskvalitet i alle livsfaser. Dette gjøres i form av samfunnsutvikling

og et utstrakt samarbeid med befolkningen, kulturaktører, frivilligheten, offentlig instanser, næringslivet og Destinasjonsrådet.

Enheten leverer også en stor servicetjeneste gjennom sommeren, blant annet som vertskap på teltplasser, strender, sanitæranlegg, fergekai og som turistverter. Enheten har sin base i Kornmagasinet kulturhus og har ved årsavslutning ca 9 årsverk og 23 ansatte

Utvikling og utfordringer

Enhet kultur, fritid og besøkssenter har gjennom hele året fokus på å levere gode tjenester og gjennomføre de tilbudene som er planlagt.

Planlegging av året tar mye tid i 1. tertial. Det skrives søknader, planlegges for aktiviteter og legges grunnlag for det som skal skje resten av året. Bare besøkssenteret tilbyr opp mot 100 aktiviteter og arrangementer gjennom året i tillegg til enhetens «ordinære» tilbud. Tilbudene har en svært god oppslutning hos innbyggere i alle aldre, samt tilreisende.

Usikkerheten i økonomien er selvfølgelig også en utfordring i enheten. Det gir visse utfordringer å planlegge en optimal drift med uendret budsjett fra år til år og med økte kostnader. Enheten søker mye eksterne midler, som også er med å bidra til at enheten kan fortsette å tilby gode tilbud – både til drift og investeringer.

I forhold til et stort antall oppgaver og ansvarsområder opplever enheten å levere godt. Det er derimot fortsatt en sårbarhet i antall ansatte i forhold til oppgavene. Enheten jobber med å optimalisere og sikre ressursene for å kunne levere godt også fremover.

Det er økonomisk vanskelig for mange familier, og for å kunne sikre muligheten for barn og unge til å delta i kultur- og fritidstilbud, ser vi et enda større behov for å opprettholde eller øke en søkbar pott/moderasjonsordning

Kulturskoletilbudet holder seg ganske stabilt, med cirka 65 elever i 2024. Kulturskolen tilbyr opplæring i sang, teater, gitar, dans, film, piano og i tillegg opplæring på korpsinstrumenter i samarbeid med kulturskolen i Fredrikstad.

Fritidsklubben er et svært godt benyttet gratistilbud for barn og unge. Fritidsklubben holder åpent mandag til torsdag ettermiddag, samt ungdomsklubb fredag kveld. Det jobbes aktivt med forebyggende arbeid.

Enheten ivaretar driften av Hvalerhallen, Floren, lysløypa og nærmiljøanleggene. Det er god bruk av idrettsarenaene og de er fullbooket stort sett hver dag. Hvalerhallen skulle gjerne hatt større kapasitet for å gi plass, spesielt til et bredere tilbud for de yngste i kommunen.

Bibliotekets omgjøring av lokaler, har bidratt til flere kulturarrangementer i lokalene på Kornmagasinet.

Besøkssenteret sørger for god opplæring av både ung og gammel via gode arrangementer og aktiviteter gjennom hele året.

Viktige begivenheter

Enhet kultur, fritid og besøkssenter opplever at den fortsetter å levere mange gode tilbud og tjenester, og får gode tilbakemeldinger fra befolkningen.

Det å ha god kontakt inn mot det frivillige Hvaler er viktig. Enheten prøver å være imøtekommende, og bidrar med hjelp til å dekke behovet som frivilligheten har, slik at de kan jobbe med det de er gode på. Blant annet er Hvalerprisen en viktig brikke i dette arbeidet, for å fremme og vise frem den bredden den frivillige/frivilligheten står for.

Besøkssenteret ble høsten 2024 reautorisert som besøkssenter for de neste fem årene, noe som sikrer midler til videre drift fra Miljødirektoratet.

Teltplassene i Stuevika, og spesielt på Storesand, er godt besøkt, og andelen av utenlandske besøkende er også økende. I Stuevika har det også kommet på plass ny badeflåte og beachvolleyballbane. Mange tilreisende bruker våre utadrettede tjenester flittig gjennom sommersesongen, som turistkontoret, utlånssykler, utstyrsutlån på Storesand (gjennom BUA-ordningen).

Adkomstpartiet til Kornmagasinet har fått en stor oppgradering og er nå universelt utformet. Det er dermed lett adkomst til både Kornmagasinet og sanitæranlegget.

Gjennom de ulike områdene, arrangementene og aktivitetene enheten tilbyr, oppleves det en meget god oppslutning og at disse settes pris på. Enheten jobber kontinuerlig med utvikling av de ulike tilbudene som presenteres, slik at de blir bedre.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	8 220	8 317	8 148	-169	-2,1 %

Kommentar til status økonomi

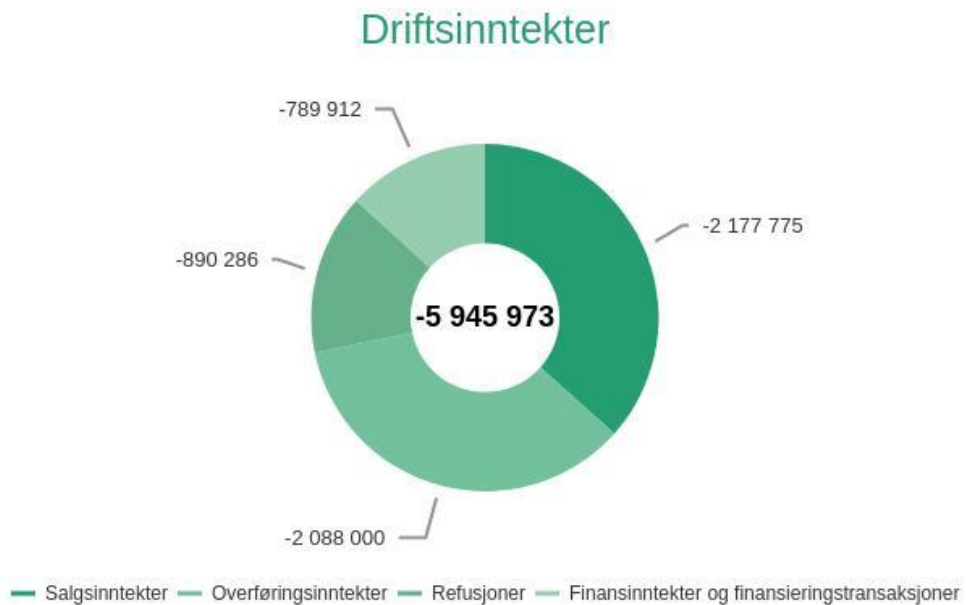
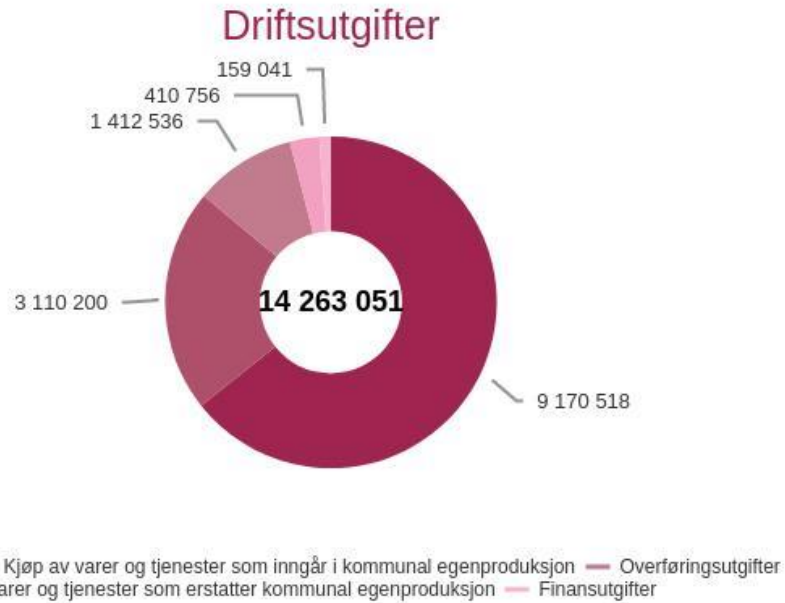
Økonomistatus for enhet kultur, fritid og besøkssenter pr 31.12.24 viser et regnskap med et merforbruk på ca 170 000 kroner.

Merforbruket skyldes i hovedsak økt bruk av lønnsmidler grunnet oppdekking etter uforutsette endringer i organisering i siste tertial, samt reparasjon av kjøretøy.

Enheten opplever fortsatt å få tilsagn på mange eksterne søknader om midler. Dette blir synlig i regnskapet, da både forbruk og inntekter er langt over opprinnelig budsjett.

Grafer Økonomi

Detaljvisning drift (graf)

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	0,76 %	3,26 %	4,02 %
Årlig sykefravær 2021	0,16 %	9,60 %	9,76 %
Årlig sykefravær 2022	1,75 %	1,21 %	2,96 %
Årlig sykefravær 2023	0,56 %	1,58 %	2,14 %
Årlig sykefravær 2024	0,87 %	4,10 %	4,97 %

Status sykefravær og HMS

Enheten har fortsatt et gjennomsnittlig lavt sykefravær, men har hatt perioder i løpet av året hvor fraværet har vært høyt, da primært i form av langtidssykemeldte. Dette har bakgrunn i at i en enhet med få medarbeidere vil sykefravær få store prosentvise utslag selv om bare en er fraværende.

Toppene i registrert fravær kan knyttes til ulike hendelser innenfor enheten. Både dødsfall blant personalet og endringer i ledelse og organisering har ført til krevende situasjoner og økt belastning på arbeidsmiljøet. De ansatte har likevel stått i dette på en god måte og levert gode tjenester.

Hvaler barne- og ungdomsskole

Tjenesteområdebeskrivelse

Hvaler barne- og ungdomsskole åpnet 2. august 2021 i nye lokaler på Asmaløy. Skoleåret 24/25 har skolen ca. 400 elever og over 70 ansatte. Skolen ledes av rektor Øystein Myksvoll Lande, som har vært tilsatt som rektor for den nye skolen fra juli 2019.

Vår visjon er å skape en skole der alle opplever inkludering og mestring når vi samarbeider om å løse kjente og ukjente utfordringer.

Utvikling og utfordringer

Vi utvikler oss ved å samarbeide med Høgskolen i Østfold for å øke inkluderinga i opplæringa. Prosjektet handler om å se hva vi kan gjøre for å minimere utagering samt gjennomføre aktiviteter der alle opplever mestring. Vi avslutter også dette skoleåret et 3-årig samarbeid med høgskolen for å videreutvikle vår matematikkundervisning.

Arbeidet med helhetlig leseopplæring har fått et positivt oppsving i 2024. Resultatene våre på de nasjonale prøvene etter småtrinnet er de beste vi har hatt på svært mange år.

Vi jobber med alternativ skoledag for enkeltbrukere og utvikler et bedre system og tilbud for elever som ikke passer inn i en vanlig skolehverdag. Vi arbeider aktivt med å gjøre skolehverdagen mer variert og praktisk, gjennom prosjekter som skolehage, uteskole og arbeidslivsfag. Vårt største potensiale ligger i å møte enkeltelevne i det de lykkes med framfor å prøve å få dem til å passe i en setting de ikke mestrer.

Vi prøver ut nye systemer for elevlogger og elevvurdering. Målet er at elvene skal engasjere seg mer i sin faglige utvikling ved at vi vurderer mer i prosess og gjør mindre vurdering av produkt. Dette vil vi intensivere i 2025.

Vi arbeider i **team "Varden"** for å systematisere og forbedre tilbudet til elever som har helhetlig alternativ skolehverdag. Dette gjelder 4-6 elever som i det meste av sin skolehverdag har et tilbud utenfor den ordinære rammen. Varden er etablert på det gamle administrasjonsbygget til ungdomsskolen.

Vi kurser personalet i **volds- og konflikthåndtering** for å møte utfordrende arbeidsdager og kunne hjelpe elevene på en best mulig måte, og vi arbeider med å bruke avvik til å avsløre hvor vi systematisk kan forbedre oss. Vi utarbeider risikoplaner for å hjelpe elvene før det eventuelt går galt. Vi arbeider systematisk med skolen som "emosjonelt belastende arbeidsplass". Refleksjonsøker i personalet ender opp i tiltak vi kan utføre sammen.

Vi har et høyt antall barn og unge med behov for ressurskrevende tjenester og tilrettelegging. Mange av våre barn trenger spesialpedagogisk hjelp og får anbefalt timer gjennom utredning fra PPT. Samtidig

trenger også mange barn hjelp til å mestre sosiale situasjoner. Vi har et stort antall avvik innenfor vold og trusler. De fleste av disse avvikene gjelder barn fra 8-10 år, men vi uroer oss for en økning av utfordringer på alle årstrinn. Vi bruker stadig mer ressurser på å hjelpe barn som har det vanskelig og som utagerer i møtet med andre mennesker. Dette påvirker elevmiljøet og vi ser at enkeltelever som har det vanskelig kan påvirke hele trinn. En voksende utfordring er elever som ikke finner motivasjon i noen former for aktivitet. Vi forsøker å møte elevene med alternative oppgaver, praktisk arbeid, fysisk aktivitet og arbeidslivspraksis. Likevel ser vi at det er en gruppe elever vi ikke treffer godt nok. Flere av disse elevene vandrer rundt på skoleområdet uten å delta i skolens aktiviteter.

Alle barn skal ha det trygt og godt på skolen, men regelverket er basert på sterke individuelle rettigheter som det i praksis er vanskelig å oppfylle. Det er viktig med et godt rammeverk for å hjelpe barna, men dokumentasjonskravet er så stort, at det tar tid fra arbeidet de voksne kunne ha brukt med barna.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	59 205	58 284	58 801	516	0,9 %

Kommentar til status økonomi

Skolen beregnet et merforbruk 01.11.24 på 1,76 millioner, mens fasiten pr 31.12.24 viser et mindreforbruk på 518.000,-. Det er i hovedsak nedjusterte utgifter til pensjon som har endret regnskapet på slutten av året, men det viser også kompleksiteten i å beregne nøyaktig resultat på et budsjett med ramme på over 58 millioner. Skolen er svært fornøyd med å lande et regnskap med positivt fortegn.

I løpet av 2024 har vi nedjustert staben (fra august 24) med 2 lærerårsverk og 3 støtteårsverk (assistenter og fagarbeidere). Lærerårsverkene er nedbemannet ved vikariater og engasjementer som går ut, mens nedbemanning blant fagarbeidere er gjennomført i en omstillingsprosess fra skole til andre arbeidsplasser i kommunen. Vi har klart å begrense bruken av overtid sett opp mot regnskapet i 2023, samtidig som vi har håndtert økte utgifter på følgende områder:

- Ca 400.000 i manglende refusjoner fra andre kommuner (Uenighet om dekning av kostnader knyttet til elever fra andre kommuner)
- Ca 300.000,- lovpliktig undervisning i samisk morsmål (må kjøpe et eksternt nettilbud)
- Ca 250.000,- til dekning av ekstra bemanning knyttet til trygt og godt skolemiljø
- Ca 100.000,- for å sikre nok kompetanse i Spansk som 2. fremmedspråk
- Ca 150.000,- i innleie av arbeidskraft knyttet til spesielt utfordrende elevsituasjoner.
- Ca 300.000,- som andel av lønnsoppjøret det ikke er tatt høyde for
- Ca 250.000,- til å dekke inn utgifter til økte lovpålagte behov for ITO (individuell tilrettelagt opplæring, tidl. spes.ped) hos enkeltelever.

Grafer Økonomi

Detaljvisning drift (graf)

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Rev. bud.	Regnskap
Egenandel ny skatepark. VI har fått 100000,- i støtte fra Røre.	200	0
Inventar ny Hvaler skole	146	297
Skoler edb utstyr	437	385
Sum	783	682

Sammendrag status investeringer

EDB

Skolen drifter over 600 it-løsninger (pc, chromebooks, printere, tilgangpunkter, skjermer). Investeringsbudsjettet for IT brukes hvert år til å vedlikeholde disse løsningene i tråd med bruk og utskiftningsrate.

Inventar

Skolen drifter bygg på over 10.000 m2 og med nærmere 500 brukere. Investeringsbudsjettet for inventar brukes for å vedlikeholde inventar med nødvendige utskiftninger i bygningsmassen. Overskridelsen i budsjettet er omtalt tidligere - dette er ikke en overskridelse, men en avtalt flytting av midler mellom ulike kontoer.

Skatepark

Skolen har arbeidet med kulturavdelingen og private for å realisere en ny skatepark på skolens område. Midlene som var satt av i investeringsbudsjettet skulle dekke egenandelen ved tildelte spillemidler. Fylkeskommunen avsto vår søknad om å omgjøre tidligere tildelte spillemidler til dette prosjektet. Vi har derfor ikke realisert investeringen og prosjektet utgår i denne omgang.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,87 %	3,56 %	5,43 %
Årlig sykefravær 2021	1,63 %	7,12 %	8,76 %
Årlig sykefravær 2022	2,30 %	7,98 %	10,28 %
Årlig sykefravær 2023	1,96 %	7,04 %	9,00 %
Årlig sykefravær 2024	2,13 %	4,86 %	6,98 %

Status sykefravær og HMS

Sykefravær

Skolen har i 2024 et fravær på ca 7%, ned fra 8,8% i 2023. Enheten har lavere langtidsfravær (legemeldt), ca 4,9%, mot henholdsvis 7-8% de 2 foregående åra. Totalfraværet høsten 24 var kun 5,7%. Vi opplever

at vi jobber godt med individuell oppfølging gjennom utprøvinger og tilpasning i samarbeid med NAV. Det er også et etablert samarbeid med bedriftshelsetjenesten for oppfølging av enkelte medarbeidere.

HMS og avvik

Det er tøft å jobbe i skole og mange ansatte opplever daglig vold og trusler fra elever. Skolen har med bakgrunn i tilbakemeldinger og gjennom samarbeid med tillitsvalgte og verneombud gjennomført kompetansehevede tiltak i forebygging og håndtering av vold og trusler. Det er opprettet en egen ressursgruppe i tilknytning til dette. Skolen har satt arbeid med "emosjonelt belastende arbeid" i sentrum for vår kompetanseutvikling.

Skolen opplever at det etter hvert har blitt en kultur for å jobbe med forbedring og å melde avvik. De fleste avvikene går på HMS (forhold knyttet til ansatte) eller på tjenestekvalitet, hvor avvik er knyttet til mistanke om at elever ikke har et trygt og godt skolemiljø meldes. Totalt er det meldt 106 avvik. Det meste av dette er knyttet til vold og trusler mot ansatte og elever, men det meldes også avvik knytta til utrygt skolemiljø for elever ("Mobbeloven" - paragraf 12-4 i opplæringsloven). Avvik på vold og trusler inngår i risikovurdering og blir grunnlag for tiltak i miljøet. Avvik på skolemiljø fører til undersøkelser og aktivitetsplaner for å forbedre skolemiljøet til elevene. Skolen har også meldt avvik knytta til tjenestekvalitet og oppfølging av elevene i undervisning.

Barnehage

Tjenesteområdebeskrivelse

Den samlede enheten, Hvaler barnehagene, består av de tre kommunale barnehagene Hauge barnehage, Asmaløy barnehage og Brekke barnehage som er lokalisert på henholdsvis Vesterøy, Asmaløy og Kirkøy. Det er ved utgangen av 2024 totalt 109 barn i de kommunale barnehagene (Hauge: 29, Asmaløy: 51, Brekke: 29) 31 årsverk og totalt 35 ansatte. Hvaler barnehagene har en felles enhetsleder og en styrer i hver barnehage. De kommunale barnehagene oppfyller både pedagognorm som er 14 barnehageplasser pr pedagog og bemanningsnorm som er 6 barnehageplasser pr voksen.

Ca. 96% av barna i Hvaler går i barnehage og ca 70% av barna går dette barnehageåret i kommunale barnehager. Hvaler kommune har i snitt en voksentetthet på 5,4 barn pr ansatt og 11,2 barn pr barnehagelærer. Det var full barnehagedekning i Hvaler kommune med hovedopptak 1.mars og det gjennomføres supplerende opptak gjennom hele året.

Utvikling og utfordringer

- Samarbeidet mellom Hvalerbarnehagene fungerer godt både faglig og praktisk. Satsing på faglig utvikling i kommunen har ført til at personalgruppene i alle de tre barnehagene holder et høyt faglig nivå, er reflekterte og engasjerte. Dette blir bekreftet av samarbeidspartnere fra Høgskolen i Østfold.
- Personalet i de ulike barnehagene inspirerer og lærer av hverandre. Hvalerbarnehagene har deltatt i Regional kompetansehevingsordning over flere år, og arbeidet med temaet inkluderende praksis har ført til nye måter å tenke på, og nye måter å møte barn og tilrettelegge pedagogisk praksis på.
- Vi opplever å ha gode prosesser på faglig utvikling av personalet, og opplever at vi leverer et barnehagetilbud av høy kvalitet.
- Felles personalmøter som er med på å skape fellesskapsfølelsen hos de tre barnehagene.
- De ansatte formidler gjennom medarbeidersamtaler at de trives godt på jobben sin.
- Stadig økning i barnetall hos alle kommunale barnehager

- Gledelig at det har flyttet småbarnsfamilier og familier i etableringsfasen til nærområdet på Hauge.

Utfordring:

De kommunale barnehagene ble berørt i forbindelse med at skolen hadde en overtallighet på assistenter/fagarbeidere. Dette opplevdes utfordrende da barnehagen sto i fare for å miste kompetanse som er bygd opp over tid.

Løpende opptak er en utfordring når det gjelder beregning av bemanning i budsjett. Det er svært gledelig med økt tilsøkning av barn til de kommunale barnehagene, men det medfører en risiko for merforbruk. Ved utgangen av 2023 var det samlet 101 barn i de kommunale barnehagene, ved utgangen av 2024 er det 109 barn, og i løpet av våren 2025 vil det være 118 barn. Det har i løpet av 24 kommet 8 barn utenfor hovedopptak, tilsvarende 14 barnehageplasser, noe som har medført behov for økning i bemanning tett på 3 voksne i forhold til pedagog- og bemanningsnorm.

Viktige begivenheter

- Alle ansatte i Hvalerbarnehagene deltok på digitalt verksted på høyskolen i Østfold våren 2024. Dette var startskuddet for vårt nye satsingsområde «Digital praksis».
- Høsten 2024 utvidet Hvalerbarnehagene prosjektet «Inkluderende praksis» til også å omfatte digitale verktøy. Ifølge Rammeplan for barnehager er alle barnehager pålagt å jobbe for å gi barna digital kompetanse. Hvalerbarnehagene har samarbeidet om innkjøp av ulike verktøy som GoPro, digitale mikroskop, I-pads, høytalere og andre digitale enheter, som vil utvide den digitale praksisen og tilføre de allerede pågående prosjektene nye måter å fremme inkludering på.
- Treff for alle skolestartere gjennom hele året. En viktig arena som gjør overgangen fra barnehage til skole mer forutsigbar for barna. Veldig positivt med felles avslutningstur til Inspiria
- Pedagog som deltar på de første dagene ved skolestart. Det skaper trygghet for barna og foreldrene.
- Uteuker i nærmiljøet hvor vi flytter barnehagehverdagen ut i naturen for barna i alderen 3-6. De blir hentet og levert på en fast base, men gjennom dagen deler vi oss i mindre grupper og utforsker alt nasjonalparken har å by på. Småbarnsavdelingen har base i barnehagen, men er på ulike utflukter hver dag.
- Vi arrangerte barnehagen sin versjon av “stafett for livet” knyttet til kreftsaken.
- Mange nye barn gjennom året. Positivt med løpende opptak som gir tid og rom for oppstart på ulike tider av året når det passer best for foreldre og barn.
- Det er veldig godt oppmøte på den årlige vårdugnaden i barnehagene. Foreldrene er engasjerte og hjelpsomme, i tillegg til at dette er en fin arena for å bli bedre kjent med hverandre.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	20 608	22 259	20 379	-1 880	-9,2 %

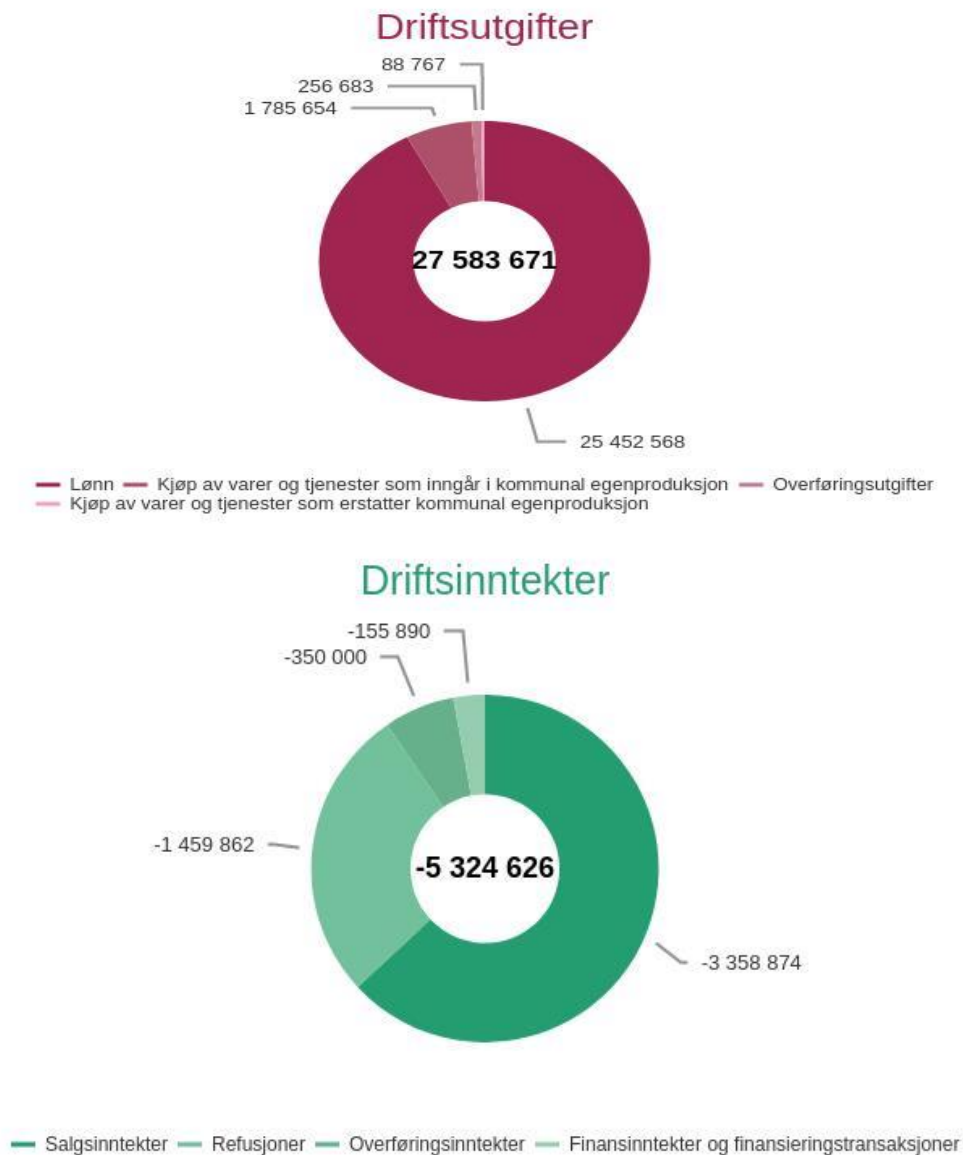
Kommentar til status økonomi

Barnehagene har et merforbruk på 1,8 mill. kroner i forhold til budsjett. Dette skyldes hovedsakelig en økning av barn i de kommunale barnehagene, noe som har medført at særlig Asmaløy barnehage har måttet øke bemanning i henhold til nasjonale pedagog- og bemanningsnormer. Dette merforbruket må sees i sammenheng med mindreforbruk i administrasjon oppvekst sentralt, som er knyttet til lavere driftstilskudd til privat barnehage.

Andre faktorer som har medvirket til merforbruket er uforutsette ekstrautgifter til blant annet innkjøp av hvitevarer og fakturering for IKT-utgifter og lisenser fra Fredrikstad kommune på rundt 300 000 ved årsavslutning.

Grafer økonomi

Detaljvisning drift (graf)

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Rev. bud.	Regnskap
Digitalt verktøy barnehager	0	142
Skifte av huskestativ	194	154
Sum	194	296

Statustekst investeringer

Digitalt verktøy barnehager

Barnehagene venter på levering av digitale tavler, da det ble levert feil versjon. Restmidler rebudsjetteres til 2025.

Grillhytte Asmaløy

oppsetting av ny grillhytte ferdigstilles første tertial 2025.

Skifte av huskestativ

Huskestativet til Brekke barnehage er skiftet

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	2,16 %	12,93 %	15,09 %
Årlig sykefravær 2021	2,03 %	6,04 %	8,07 %
Årlig sykefravær 2022	2,88 %	6,58 %	9,46 %
Årlig sykefravær 2023	2,22 %	5,09 %	7,31 %
Årlig sykefravær 2024	1,61 %	6,01 %	7,62 %

Status sykefravær og HMS

Sykefravær

Akkumulert sykefravær for alle tre barnehagen for 2024 var på 7,62 %. Det er fortsatt lavt korttidsfravær (egenmeldt) og det jobbes kontinuerlig med å øke nærværet i forhold til langtidsfraværet bl.a gjennom jevnlig oppfølgingssamtaler på arbeidsplassen og prosentvis tilstedeværelse ved sykdom slik at det er lettere å komme tilbake til jobb. Barnehagene opplever et godt samarbeid med HR, Bedrifthelsetjenesten og NAV.

HMS

Barnehagene har faste HMS-møter hver 6. uke og det er gjennom året jobbet mye med trygt og godt psykososialt arbeidsmiljø i samarbeid med tillitsvalgte, verneombud og ansatte. Blant annet er det i hver barnehage laget og gjennomført ROS-analyser med tiltak. Dette oppleves som positivt. Det er ikke så mange innmeldte avvik fra barnehage, men det jobbes fortsatt godt med å etablere en kultur for dette og vi øver oss sammen. De avvikene som blir meldt, er hovedsakelig avvik som går under kap. 8 i bhg.loven, og som meldes inn som mulige avvik i tjenestekvalitet når man mistenker at et barn ikke opplever å ha et trygt og godt barnehagemiljø.

Teknisk

Tjenesteområdebeskrivelse

Tjenesteområde teknisk omfatter enhetene areal- og byggesak, kommunalteknikk og eiendom. Av økonomiske årsaker har stillingen som kommunalsjef teknisk ikke vært besatt siden 2021. Enhetene rapporterer derfor direkte til kommunedirektøren.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
740-Kommunalsjef Teknisk	472	471	1 000	529	52,9 %
741-Areal og byggesak	7 718	8 804	5 311	-3 493	-65,8 %
746-Kommunal teknikk	-611	-5 124	-6 968	-1 844	-26,5 %
748-Eiendom	15 029	13 765	13 396	-369	-2,8 %
Sum	22 608	17 916	12 739	-5 177	-40,6 %

Kommentar til status økonomi

Selvkostområdene innenfor Areal- og byggesak økte gebyrene i 2024, men lykkes ikke å nå balanse innen utgangen av året. For 2024 viser selvkostregnskapet et underskudd på 1,5 mill. kroner, som i praksis dekkes gjennom kommunens øvrige inntekter. Det er budsjettert med balanse for 2025.

Selvkostområdene innen Kommunalteknikk gikk samlet med et underskudd på om lag 1,8 mill. kroner i 2024. Avvikene ellers kan i hovedsak henføres til utgifter til brannvesenet i Fredrikstad og akutt forurensing. I tillegg var inntektene for Hvaler bredbånd budsjettert for høyt.

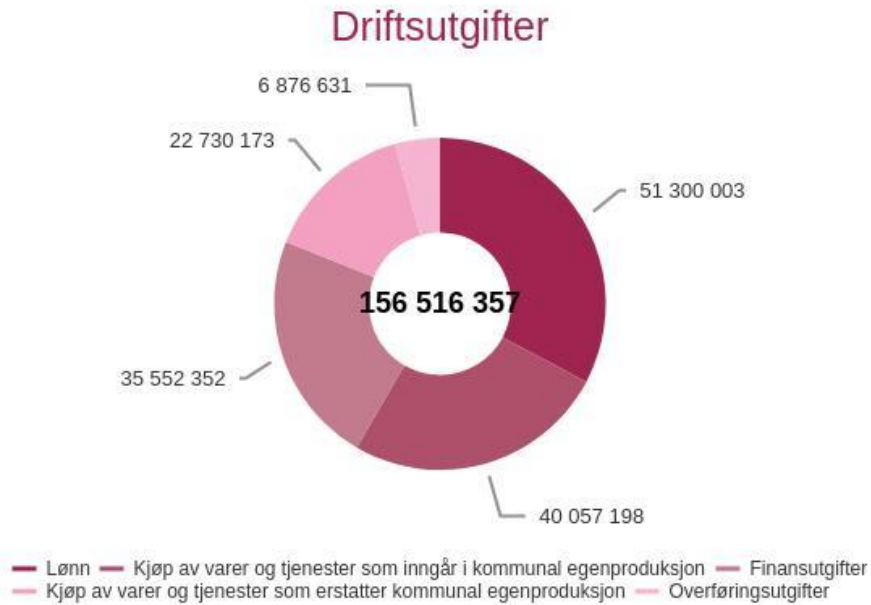
Det akkumulerte underskuddet i selvkostområdene er redusert fra ca. 15 mill. kroner i 2022 til et overskudd på ca. 3 mill. kroner i 2024.

Innenfor Eiendom gav økte myndighetskrav og kraftig prisstigning på drift- og serviceavtaler overskridelser i forhold til budsjett på bygningsdrift/vaktmestertjenester. Likeledes har høyt sykefravær og økte bruksarealer gitt overskridelser innen renhold. Redusert bygningsvedlikehold har gitt innsparinger. Lavere strømpriser enn opprinnelig budsjettert har bidratt til å redusere det totale underskuddet for enheten. Enhetens øvrige tjenester i all hovedsak i tråd med budsjett.

Se for øvrig kommentarer nedenfor under den enkelte enhet.

Grafer Økonomi

Detaljvisning drift (graf)

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Rev. bud.	Regnskap
Adgangskontroll, lås og beslag på kommunale formålsbygg	1 030	605
Aldersoppgradering elektro	273	244
Biler håndttertjenesten	600	465
Brannbil Vesterøy	7 031	5 071
Driftsbil VA	665	788
Etterbruk av skolebygg - prosess og planlegging	484	217
Fiber til Hvalersamfunnet	8 750	6 497
Garasjebygg/enkelt verksted til bruk i undervisning	625	67
Grillhytte Asmaløy	15	0
Heis Kornmagasinet	1 250	687
Hel-delvis nedgravdehusholdningsavfallscontainere	8 343	1 891
Hurtiglader Dypedalåsen	0	429
Investeringsiltak: standardheving bygg	3 234	3 378
It løsning for Geodata	250	0
Kjøp av planbistand	375	0
Kjøp av tomter	7 000	0
Kommunale boliger ressurskrevende tjenester	2 000	100
Konseptutredning og realisering solcelleteknologi – bygg	1 250	0
Kortterminal avfallshåndtering	273	0
Multimaskin gress snø feiing	186	132
Oppgradering av Nordkart/skråfoto	250	0
Oppussing resepsjon og legekantor	0	30
Prosjektering hjelpemiddellager	375	0
Regulering fortau mot torget	300	0
RENOVASJONSBIL - AS64498 - SCANIA P450	0	150
Rv bil	0	20
Servicebygg og brannstasjon - andel rammefinansiert	12 994	25 500
Småskal enøk tiltak	2 500	0
Toaletter utgårdskilen	500	633
Utredning eldreboliger	375	0
Utredning energibesparing	625	346
Utredning parkeringshus	0	6
Utvidelse av sykehjemmet	28 500	188
VA Ledningsnett	15 350	15 757
VA Pumpestasjoner	500	406
VA Utvikling	500	850
Sum øvrige prosjekter	793	260
Sum	107 196	64 715

Sammendrag status investeringer

Investeringene blir omsatt under den enkelte enhet innenfor teknisk.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	0,96 %	2,08 %	3,04 %
Årlig sykefravær 2021	0,80 %	4,57 %	5,37 %
Årlig sykefravær 2022	1,60 %	7,12 %	8,73 %
Årlig sykefravær 2023	0,89 %	6,93 %	7,81 %
Årlig sykefravær 2024	1,11 %	5,40 %	6,51 %

Status sykefravær og HMS

Sykefravær innenfor teknisk kommenteres under den enkelte enhet.

Areal og byggesak

Tjenesteområdebeskrivelse

På byggesak er vi for øyeblikket 4,2 årsverk. Dette estimeres økt til 5,2 av totalt 7 stillinger (hvorav en i langtidssykemelding) i løpet av høsten 2025. Det lyses ut en av de vakante stillingene i løpet av mars/april 2025. Resterende 0,8 årsverk er per øyeblikket ikke besatt grunnet deltidsstillinger. To årsverk, som tidligere er besluttet holdt vakant, vil av økonomiske årsaker forbli ubesatt. Som følge av dette er bemanningssituasjonen anstrengt med et høyt arbeidspress blant de ansatte.

En av stillingene på byggesak er dedikert til utelukkende å jobbe med ulovlighetsoppfølging og tilsynsvirksomhet. Mengden saker, og ikke minst kompleksiteten i de saksområder som behandles, tilsier at antallet saksbehandlere er for lavt. Dersom kommunen skal ha tilstrekkelig kapasitet til å gjennomføre lovpålagt ulovlighetsoppfølging, er det behov for å styrke bemanningen på dette området. Ressurssituasjonen tatt i betraktning, prioriteres oppgaver innenfor dele-/seksjonerings-, byggesaks- og plansaksbehandling.

Fagområde geodata og oppmåling er fullt bemannet med to landmålere i 100 % stilling. Geodata har prioritert å innhente et stort etterslep fra perioden uten landmålere i «eget hus», parallelt med behandling av nye saker og systematisering av fagområdet. Geodata prioriterer parallelt med dette oppdatering av matrikkelen.

Fagområde naturforvaltning har ansatt en naturforvalter i 100 % stilling. Naturforvaltning omfatter viltforvaltning, konsesjonsbehandling, egenerklæringer og boplikt, klima, friluftsliv, motorisert ferdsel i utmark, vernskogforskriften, planarbeid, høringer, fremmedartbekjempelse og generell naturforvaltning. Hva angår viltforvaltning er kommunedirektøren gitt fullmakt til å inngå en permanent avtale med Fredrikstad kommune om håndtering av fallvilt og ettersøk. Det er utarbeidet et utkast til avtale som vil være et utgangspunkt for en endelig avtale.

Innen fagområde landbruksforvaltning er Hvaler kommune nå endelig i den situasjon at det er en stilling (80 %) dedikert til jord- og skogbruk. Inntil nå har det kun vært jordbruk som har vært inkludert i landbruksforvaltningen, mens skogbruk tradisjonelt sett har vært en tjeneste som er kjøpt fra Fredrikstad kommune. Det har lenge vært ønskelig å hente skogbruksforvaltningen hjem til egen kommune, noe som nå er politisk vedtatt og som formelt gjennomføres fra 01.06.25.

Fagområde plan har 2 kommuneplanleggere, hver i 100 % stilling. Skjærhaldenplanen er endelig vedtatt og revidering av kommuneplanens arealdel er i gang med nylig høring av planprogrammet og varsel om oppstart med gjennomgåelse av innspill og avholdelse av workshops og folkemøter. Ny planstrategi (plan

for planer) er lagt ut på høring etter vedtak i kommunestyret og er snart klar til sluttbehandling. I tillegg er det for tiden mange private reguleringsplaner i prosess og mye positiv interesse for tidligere igangsatt, pågående og ny planaktivitet.

Det har over tid vært et stort politisk fokus på ulovlighetsoppfølging i Hvaler kommune. Antallet mulige ulovligheter som er meldt inn og registrert har variert noe, men har ligget på ca. 200. Enkelte av disse sakene har fulgt den interne oversikten i et par tiår. Erfaringsmessig er ikke alt som meldes inn å regne som ulovligheter etter plan- og bygningsloven eller friluftsløven, men alle tips og innspill blir undersøkt for å avgjøre om man skal gå videre med saken eller ikke. Dette er et tidkrevende arbeid, som krever erfaring og tung faglig kompetanse fra de som skal utføre oppgavene, mye undersøkelser, møter og befaringer. Det er avsatt en stilling til å følge opp dette arbeidet, men dersom kommunen skal kunne gi ulovlighetsoppfølgingen det fokuset som behøves, er det behov for flere ressurser til dette viktige arbeidet.

Hva angår tilsyn ble det i tilsynsstrategien vedtatt i 2022 lagt et mål for å utføre tilsyn i 5-10 % av byggesakene i løpet av 2023. Dette målet ble nådd. Rapport for 2024 viser tilsvarende resultat. Tilsyn er også en prioritert og lovpålagt oppgave og går ofte hånd i hånd med ulovlighetsoppfølging. Det er behov for å revidere tilsynsstrategien i løpet av 2025.

Utvikling og utfordringer

Enhet for areal og byggesak har høy kompetanse og utgjør nå i utgangspunktet totalt 13 ansatte, inkludert enhetsleder (statsviter og samfunnsplanlegger), hvorav på byggesak 2 jurister, 3 arkitekter og 1 geograf, på plan 2 arealplanleggere/landskapsarkitekter, på geodata 2 oppmålingsingeniører/landmålere, i tillegg til 1 naturforvalter og 1 landbruksforvalter.

Den største utfordringen framover blir å skape en attraktiv, interessant og utviklende enhet som klarer å beholde tilknyttet kompetanse. Det er ressurskrevende å rekruttere, integrere og opplære nyansatte innenfor enheten. Det er derfor viktig å sørge for at ansatte har lyst til å bli i Hvaler kommune.

Etter å ha vært litt mindre tilgjengelig for publikum som følge av Covid-19-pandemien og dels som følge av underbemanning, har enheten de siste året økt sin tilgjengelighet med besvarelse av e-posthenvendelser daglig og generell veiledning både per telefon, besøk og møter. Enhet areal og byggesak har hatt et særlig stort fokus på veiledningsplikten og at denne skal være gratis for befolkningen så langt råd er. Som følge av bemanningssituasjonen har enheten for tiden i en periode vært tvunget til igjen å begrense den ikke avtalte tilgjengeligheten for publikum innenfor generell byggesaksveiledning, for å kunne yte tilfredsstillende service i innkomne og pågående saker. Det er uansett et høyt og vedvarende fokus på å yte grundig og god informasjon innenfor alle enhetens fagområder gjennom utstrakt e-postkorrespondanse, avtalte møter, forhåndskonferanser og oppstartsmøter. Innenfor rammen av de ressurser enheten rår over, legges det stor vekt på veiledningsplikten, da opplevelsen er at dette gir økt kvalitet på innkomne saker. Dette er positivt for kommunens omdømme og gir gode brukeropplevelser. Det er samtidig viktig å formidle utad at god veiledning ikke er ensbetydende med at man får et positivt svar på sin henvendelse da enheten har et viktig samfunnsansvar som lovforvalter, som blant annet skal sørge for korrekt vurdering både hva angår legalitetsprinsipp og likebehandling.

I tillegg til generell veiledning er det etablert en vårlig tradisjon med åpen kveld i enheten der det gis 1:1 veiledning innenfor samtlige fagområder. Dette har vist seg å være svært populært blant både fastboende og fritidsbeboere. Tilsvarende arrangement er også gjennomført for næringslivet. Det vurderes også å avholde en generell åpen kveld i løpet av 2025, mens åpne kvelder allerede er i gang i forbindelse med orientering og spørsmål rundt revidering av kommuneplanens arealdel, kommunens viktigste styringsverktøy for de kommende år.

Av andre utfordringer framover blir å nærme seg selvkostbudsjettet i økende grad. Dette krever økt kvantitet på den produksjonen som genererer gebyrinntekter, på plan, byggesak og geodata, i tillegg til at kommunen tar betalt for det tjenestene faktisk koster å produsere, noe som så langt ikke har vært tilfellet innenfor flere områder.

Utvalgte resultater

Enhet areal og byggesak har et høyt fokus på å være tilgjengelig for publikum av hensyn til gode brukeropplevelser og økt kvalitet i saksbehandlingen og vektlegger i tillegg samarbeid med andre fagpersoner i kommunen. God dialog er viktig for å skape forståelse for hvorfor det av og til må gis avslag på mottatte søknader. Et «ja» til noen er samtidig et «nei» til andre. «Nei» i enkeltsaker hos kommunen innebærer ofte «ja» til større samfunnshensyn og allmennhetens interesser, noe som i realiteten gir oss alle på lang sikt.

Det er mange kommuner som har merket nedgang i innkomne saker i en dyrtid. Dette er ikke situasjonen i Hvaler kommune, som har et vedvarende høyt trykk på alle typer saker, herunder plan, byggesak og oppmåling, samt saker innenfor øvrige fagområder. Hvaler kommune har mange resurssterke kunder som er bevisst sine rettigheter og det brukes av den grunn mye tid både på ulovlighets saker og klagesaker. Et høyt og vedvarende trykk er likevel positivt for enhetens attraktivitet som arbeidsplass da de ansatte får særlig utfordrende og varierte arbeidsoppgaver, som igjen vil kunne bidra til en kompetent og stabil stab. Det faktum at enheten har klart å tiltrekke seg den erfaring og kompetanse som kommunen nå besitter, er en suksessfaktor som vi har grunn til å være stolte av. Like fullt er det en fin balansegang mellom utfordrende, utviklende og interessante nok arbeidsoppgaver, overbelastning og følelse av mestring.

Viktige begivenheter

Det er for tiden høy planaktivitet i kommunen. Det er positivt at det legges til rette for økt bosetting, næringsliv og levende lokalsamfunn flere prioriterte steder i kommunen. Bolig- og næringsutviklingen skal skje i samsvar med kommuneplanens arealdel og i tråd med målsettinger om arealeffektiv fortetting i eksisterende tettsteder. Det er imidlertid en stor utfordring for utviklingen at kommunens vann- og avløpsnett flere steder ikke har tilstrekkelig kapasitet. Dersom vann, avløp og sløkkevann ikke prioriteres høyt nok vil dette hemme ønsket utvikling.

Kommunedelplan for Skjærhalden er endelig vedtatt og revidering av kommuneplanens arealdel er i gang. Dette viktige arbeidet danner grunnlag for hva man kan og ikke kan gjennomføre i kommunen og er et arbeid som berører alle, innbyggere, fritidsbeboere, næringsliv og ikke minst det viktige landskapet, nasjonalparken, alle de viktige artene og naturtypene som kjennetegner Hvaler kommunen. Bred medvirkning vil være en selvfølge gjennom revisjonsarbeidet der alle som ønsker det skal få lov til å komme med innspill og ytre sin mening. Det vil bli invitert til mange workshops og møter med befolkningen gjennom året og kommunens nettsider vil bli oppdatert jevnlig for å holde alle som ønsker å følge med oppdatert på prosessen.

I utviklingen av kommunen framover vil det være nødvendig å tenke bærekraft og langsiktighet. Det er et mål for kommunen å sikre et levende lokalsamfunn og god verdiskaping på nasjonalparkkommunens premisser. Vi skal jobbe for arealnøytralitet og arealeffektivitet, ta vare på matjord, skog, strandsone, natur og sjøområder. Vi jobber etter FNs bærekraftsmål, som gjennomfører kommuneplanens samfunnsdel og vi skal følge opp Oslofjordplanen. Det er viktig at alle krefter samvirker for å overlevere gode samfunn å leve i også for kommende generasjoner.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	7 718	8 804	5 311	-3 493	-65,8 %

Kommentar til status økonomi

Forventede inntekter har gjennomgående vært satt urealistisk høye ift brukerbetaling /gebyrinntekter for 2024. Det er viktig å rette opp dette for 2025 slik at budsjettet er realistisk.

Det er en del midler som er medgått til erstatning samt krav om økonomisk kompensasjon i klagesaker i løpet av året. Dette bidrar til det svake resultatet.

Kjøp av tjenester fra private er høyere enn budsjettet og må oppjusteres for kommende periode. Dette skyldes blant annet kjøp av tjenester fra Cowi i forbindelse med påkrevet reguleringsplanarbeid knyttet til innseiling Borg havn etter at vi nedla midlertidig forbud mot tiltak. Dette er et viktig arbeid som det må avsettes tilstrekkelige midler til.

Gebyrregulativet for 2024 har til dels svært lave satser, i særlig grad for planarbeid. Her ville resultatet antakelig vært bedre dersom kommunen hadde hatt satser som hadde vært mer harmonisert med sammenliknbare kommuner.

Oppsummering tiltak

Det blir viktig å justere gebyrregulativet ved behandlingen av budsjettet for 2026 slik at gebyrnivået nærmer seg selvkost. På plan gjøres det en oppjustering allerede 01.05.2025 da gebyrene på ingen måte dekker kostnadene ved saksbehandling av planer. Det har vært spesielt billig å regulere i Hvaler kommune.

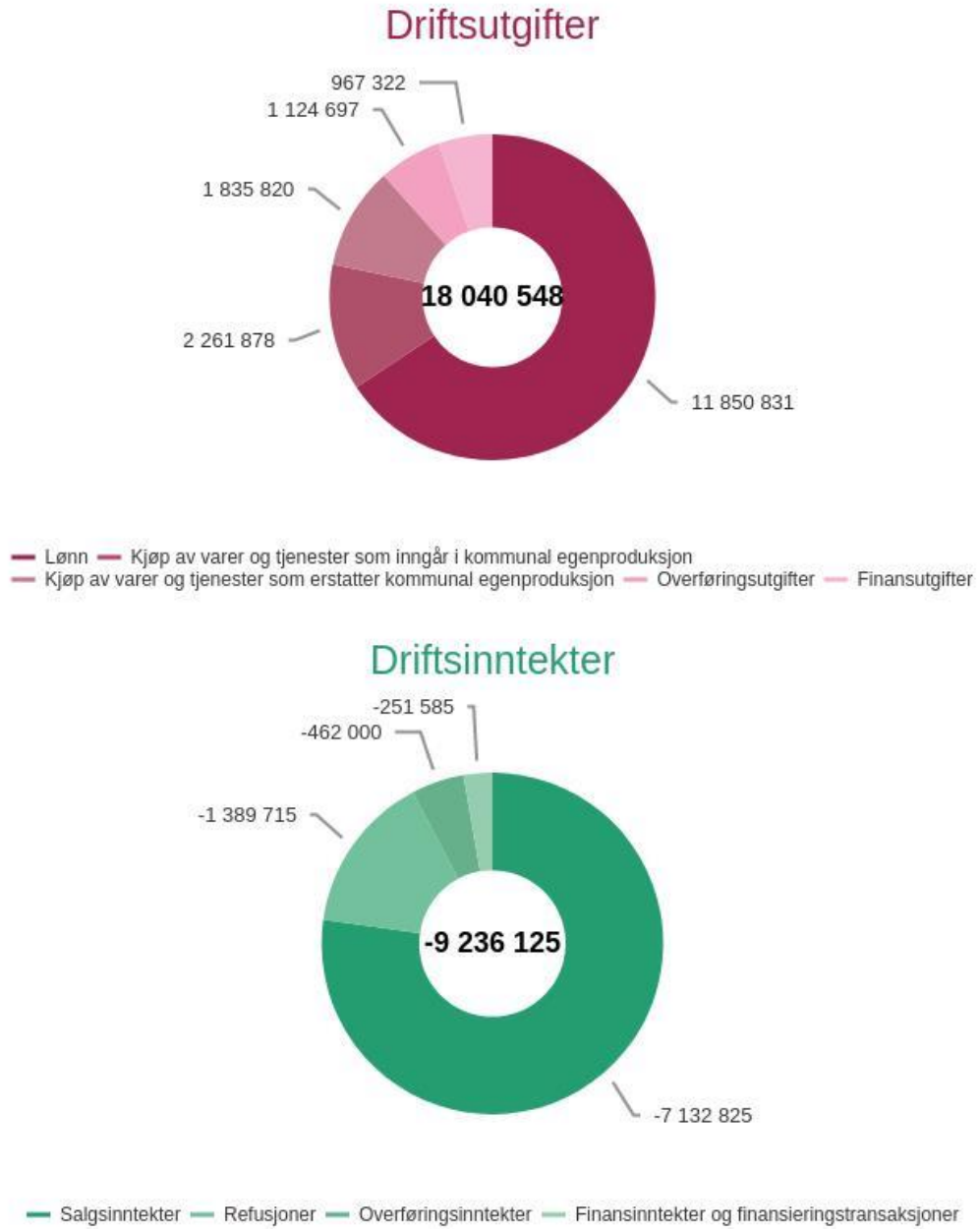
Det er behov for å effektivisere ulovlighetsoppfølgingen slik at dette genererer flere innkomne søknader og økte gebyrinntekter. Dette arbeidet vil uansett aldri oppnå selvkost da ulovlighetsoppfølging er svært tid- og ressurskrevende.

Nye medarbeidere må introduseres i jobben på en god måte slik at de produserer effektivt og målrettet. Det er videre nødvendig å rekruttere nye medarbeidere innenfor byggesak som følge av vakanser.

Gebyrregulativet må i større grad reflektere de kostnader kommunen har ved å levere en tjeneste. Veiledning er nødvendig av hensyn til å opplyse og sikre kvalitet. Samtidig må det tas betalt for møter og forhåndskonferanser i større grad. Grunnet underbemanning kan saksbehandlingsfrister blir oversittet med fare for tap av gebyrinntekter. Det vil være viktig å sikre at reguleringsarbeid blir tilfredsstillende fakturert og at gebyrregulativet blir mer korrekt.

Grafer Økonomi

Detaljvisning drift (graf)

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Rev. bud.	Regnskap
It løsning for Geodata	250	0
Kjøp av planbistand	375	0
Oppgradering av Nordkart/skråfoto	250	0
Regulering fortau mot torget	300	0
Sum	1 175	0

Sammendrag status investeringer

- Oppgradering av Nordkart/skråfoto er et mangeårig prosjekt som nå er i sluttfasen. Investeringsmidlene er benyttet.
- Kjøp av planbistand gjelder tildelt oppdrag til Cowi for planvask/omregulering av innseiling Borg Havn. Midlene er benyttet. i tillegg mottok vi 150 000 fra Miljødirektoratet til planvask, som også er benyttet. Prosjektet er ikke helt i mål og vil bli videreført i 2025 og 2026.
- Regulering fortau torg er ikke aktuelt og utgår etter vedtak på Skjærhaldenplanen.
- Rapportering Vauerkilen er avsluttet og er også et prosjekt som er utført av Cowi. Midlene er benyttet.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,25 %	3,95 %	5,20 %
Årlig sykefravær 2021	1,16 %	3,71 %	4,88 %
Årlig sykefravær 2022	1,53 %	10,05 %	11,58 %
Årlig sykefravær 2023	1,57 %	2,58 %	4,15 %
Årlig sykefravær 2024	0,67 %	6,32 %	6,99 %

Status sykefravær og HMS

Enheten har hatt 2 langtidssykemeldte arbeidstakere, noe som har gitt et for høyt arbeidspress på de gjenværende. Dette gjør at risikoen for ytterligere sykemeldinger øker som følge av stor arbeidsbelastning på den øvrige ansatte.

Oppsummering tiltak sykefravær og HMS

Det er viktig å sørge for god tilrettelegging og høy grad av trivsel, samt interessante og stimulerende arbeidsoppgaver på arbeidsplassen, som gir friskere og mer fornøyde arbeidstakere.

Grunnet underbemanning og overbelastning er det i en periode en særlig viktig lederoppgave å sikre en tilfredsstillende og forsvarlig arbeidsbelastning. Enhetsleder må i en periode prioritere operative oppgaver i større grad, noe som kan ha konsekvenser for viktige lederoppgaver. Det vil bli ansatt ny byggesaksbehandler så snart som mulig for å dekke opp for vakant stilling.

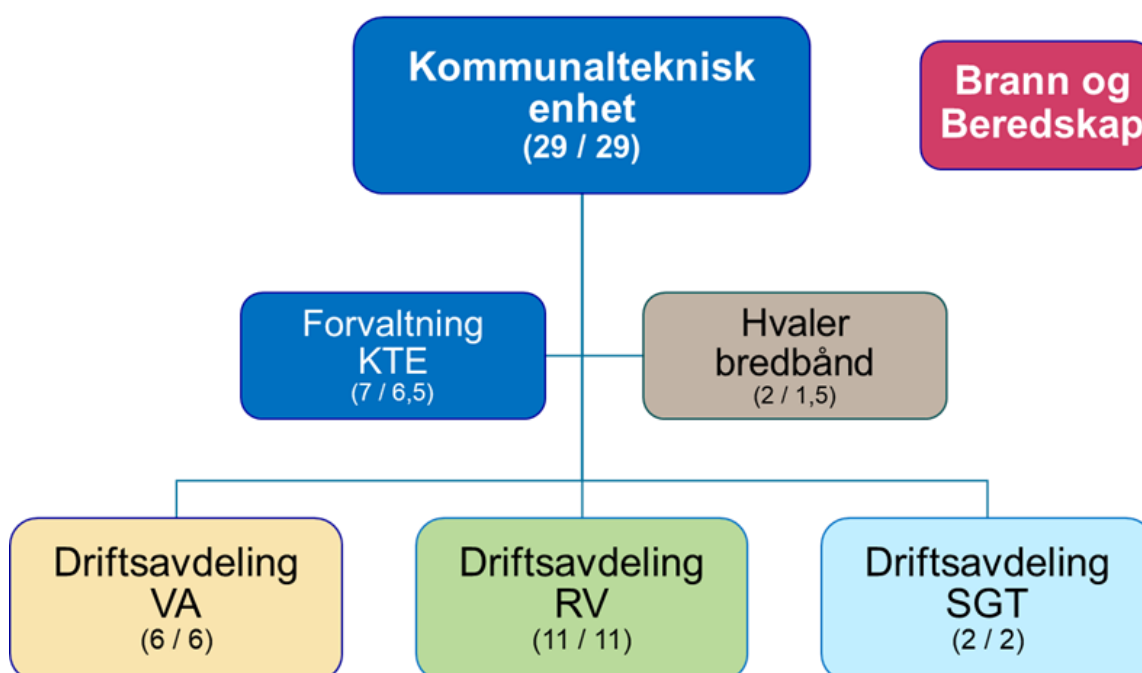
Kommunal teknikk

Tjenesteområdebeskrivelse

Kommunalteknisk enhet er organisert rett under rådmannen og består av forvaltning og avdelingene:

- Vann og avløp
- Renovasjon og vei
- Skjærgårdstjenesten

Hvaler bredbånd inngår i Enhet kommunalteknikk. Enhetsleder er kommunens beredskapsansvarlig og har kontakt opp mot Fredrikstad brannvesen, som organiserer Hvaler kommune sitt deltids-brannvesen.

Avdeling vann og avløp står for kjøp av vann og rensing av avløp fra FREVAR samt at de har tilsyn med slamtømming.

Avdeling renovasjon og vei har i tillegg til husholdningsavfall (selvkost) ansvar for næringsrenovasjon, parkering, park og friluft, veier og trafikkinstallasjoner, gatelys, gravemeldinger og ladestasjoner.

Avdeling Skjærgårdstjenesten er i sin helhet finansiert av Oslofjorden friluftsråd og dekker kommunene Hvaler, Sarpsborg og Halden.

Utvikling og utfordringer

Vann og avløp

Ute på driftsavdelingen har det vært økt fokus og satsing på lekkasjesøk og innlekking av fremmedvann. Her er det satset på både opplæring og utstyr.

I tillegg har de snart kommunikasjon mot alle VA-stasjoner på fiber (for 7 stasjoner har vi foreløpig egen kobberledning). Forventes ferdig våren 2025.

For øvrig har det vært fokus på vedlikehold og service på tekniske installasjoner for en mest mulig problemfri drift innenfor gitte økonomiske rammer.

Justervesenet har gitt nye krav i forbindelse med kontroll av vannmålere, som har startet opp i 2024.

I 2024 skiftet vi leverandør for innsamlingssystem av våre vannmålere til Controlpartner. Vår leverandør for driftsovervåkingsprogrammet (ABB) har nå sagt opp avtalen og ny leverandør ble også her Controlpartner.

Grunnet totalforbudet ble det oppstart av tiltak mot båtseptik mellom havneeiere og kommunen i 2024. Arbeidet med et samarbeid mellom havneeierne og kommunen pågår, og vi håper at et forslag til kommunestyret kan foreligge i løpet av våren.

Den største utfordring er kapasitetsproblemer for både vann og avløp særlig mot de østre øyene. Dette har ført til utsettelse på tillatelser til tilkobling av vann og avløp. Frem til ny avløpsledning mellom Korshavn – Revholmen og ny vann- og avløpsledning mellom Skjærhalden – Kochebukta er på plass, er det ikke ønskelig med nye tilkoblinger.

Status på prosjekter:

- Tatt i bruk ny avløpsledning mellom Revholmen – Fredrikstad.
- Tatt i bruk ny vannledning mellom Trollaldalen – Revholmen og utkoblet og fjernet gammel vannledning fra 1986 (første vannledning til kommunen).
- Ny leverandør for innsamling av forbruksdata fra vannmålere. Arbeid med å optimalisere innsamlingspunkter og tilhørende utstyr. Koble gateway/antenn opp til eget fibernett.
- Påbegynt prosjekt ny avløpsledning mellom Korshavn – Revholmen.
- Påbegynt prosjektering og grunnundersøkelse for vann- og avløpsledning mellom Skjærhalden – Kochebukta.

Det ble i 2024 behandlet:

- 52 nye søknader om tilknytning
- 201 søknader om vannmålere

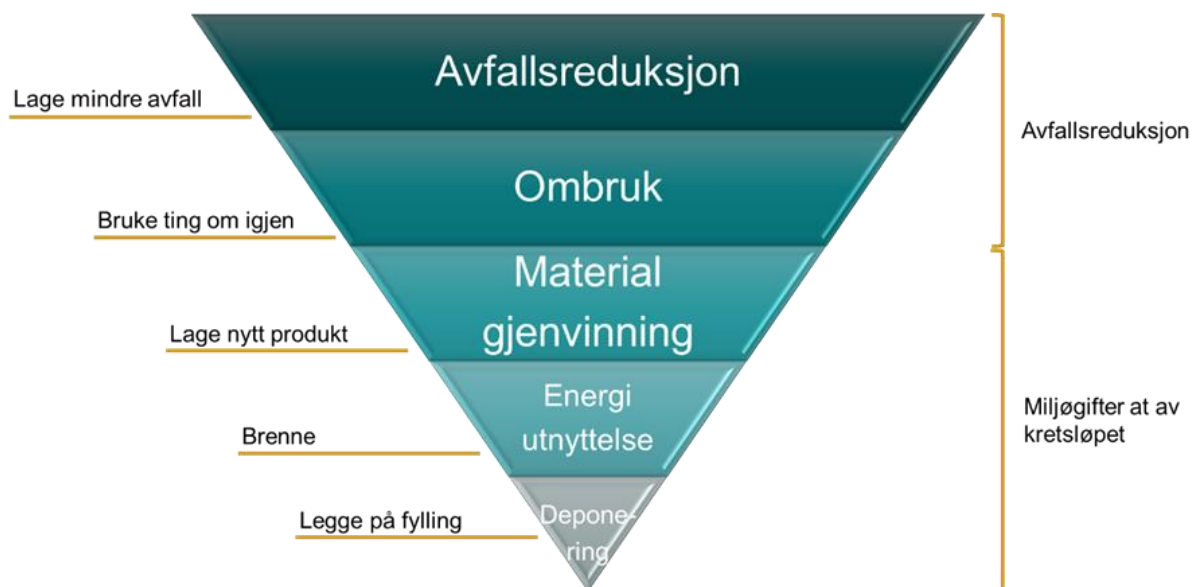
Det var oppstart på tilsyn av 65 gamle slamanlegg.

Renovasjon og vei

Innenfor renovasjon her arbeidet med å rulle ut fler og fler avfallsfraksjoner og containere til fastsatte returpunkter videreført fra 2023. det er inngått ny rammeavtale på levering av renovasjonscontainere. Dette skal gjøre det mulig å komme i mål med bytte av containere på alle returpunkter i løpet av 2025.

Nytt krav om innsamling av tekstiler kom som forventet, men her foreligger det ikke ferdige planer på hvordan dette skal håndteres.

Kontakten med kommunene i Østfold innenfor renovasjon blir stadig bedre, og det ses nå på muligheter for økt samarbeid gjennom Østfold avfallssortering IKS (ØAS). I henhold til avfallspyramiden så må alle bli bedre på «Ombruk» og det er her det ses på muligheter for samarbeid.

Nytt vektsystem ble tatt i bruk våren 2024. I tillegg til at funksjonene er utvidet og bruk av en «app», vil det nye systemet gi muligheter for å holde åpent 24/7. Det arbeides nå med en plan for dette.

Vinteren 2023/2024 medførte store kostnader i brøyting og strøing og mange veier ble skadet av været, noe som er nødvendig å reparere.

Avdelingen har også ansvar innenfor forurensingsloven. I 2024 var det 3 hendelser som medførte store kostnader som ble ført mot akutt forurensning. Den gamle fergen «Modern» var den som tok mest tid og første til størst kostnader.

Det ble også utført mange prøver og undersøkelser for å finne forurensningsaksen fra Skjelsbusundet. Kilden for forurensingen er fremdeles ikke funnet.

Skjærgårdstjenesten

Aktiviteten til SGT endrer seg lite fra år til annet og oppgavene er stort sett rydding av marint søppel (strandrydding) og utplassering av utstyr (badeflåter, bøyer, trapper, rehabilitering av toalettboxer, samt vask/maling, etc.) i de tre kommunene som er SGT sitt ansvar. Når skolen slutter og frem til slutten av august, går all tid på henting av fritidsavfall. Deretter skal alt utstyr inn på land igjen før vinteren.

Skjærgårdstjenesten samarbeider med renovasjon og vei og spesielt park og friluft, som stort sett har sine vanlige jobber med stell av stier og beplantning på ulike steder i kommunen.

Hvaler bredbånd

Siden våren 2023 har Hvaler bredbånd ligget inn under Enhet kommunalteknikk. Den største utbyggingen er utført. Nå er det fokus på å tilknytte kunder langs allerede utbygde områder, samt utvikle flere tjenester. Et fritidsabonnement for våre hytteeiere ble presentert sommeren 2024.

Årsmelding 2024

Ved utgangen av 2024 var det ca. 2200 kunder, men det er flere som har søkt om tilknytning og som det arbeides med i 2025.

Hvaler bredbånd består av én 100 % stilling og én 50 % stilling samt en innleid konsulent ca. 2 dager i uken.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	-611	-5 124	-6 968	-1 844	-26,5 %

Kommentar til status økonomi

Kommunalteknisk enhet

Samlet gikk enheten med et underskudd på om lag kr 1,8 mill. kroner i 2024. Dette skyldes i hovedsak økte utgifter til brannvesenet i Fredrikstad og utgiftene til akutt forurensning. I tillegg var inntektene for Hvaler bredbånd budsjettert for høyt.

Det samlede underskuddet akkumulert i selvkostområdene er redusert fra ca. 15 mill. kroner i 2022 til et overskudd på ca. 3 mill. kroner i 2024.

74500 Brann og beredskap

Funksjonen består av beredskap, feiing, akutt forurensning og brannforebygging. Vårt brannvesen er en del av Fredrikstad brann- og redningstjeneste som egen avdeling. Våre kostnader dekker en 100 % ansatt i Fredrikstad og 16 brannkonstabler i deltidstilling. Hvaler brann- og redningstjeneste har ca. 70 % helse relaterte oppgaver som belaster budsjettet.

Vi fikk i 2024 en ekstraregning påløpt i 2023 på nesten 0,8 mill. kroner, som ikke var kjent fra tidligere.

I 2024 hadde vi hendelser med båter som måtte tas opp og som belastet tjenesten «akutt forurensning» med nesten 1,0 mill. kroner, hvor mesteparten var i forbindelse med «Modern».

Feiertjenestene er selvkost-område og hadde et overskudd på ca. 0,5 mill. kroner, som ble ført til selvkostfondet.

74610 Vann og avløp

Årsgebyrene for vann og avløp ble økt betydelig i 2023 og 2024. Dette var helt nødvendig for å hente inn de negative fondene som belastet kommunen og for dekke opp økte utgifter og rentekostnader.

Resultatet ble nesten 1,8 mill. kroner bedre enn budsjettert. Dette har medført at fondet på avløp har en utgående balanse på pluss 3,1 mill. kroner. På vann og slamtømming ble resultatet noe bedre enn budsjettert slik at underskuddet er redusert til minus 1,5 mill. kroner på vann og 0,1 mill. kroner på slam. Underskuddet på fondet for vann forventes å være positivt i løpet av de første månedene i 2025. Det vil

ved utgangen av 2025 fremdeles være et lite underskudd på slam, men dette antas å være i balanse i 2026.

74630 Skjærgårdstjenesten

Skjærgårdstjenesten er finansiert av Oslofjorden friluftsråd og dekker kommunene Hvaler, Sarpsborg og Halden. Overskudd eller underskudd går mot et båt-fond og vil alltid være rundt kr 0 i årsrapporten.

74650 Renovasjon og vei

Avdelingen har tjenesteområder både innenfor og utenfor selvkost og samlet for hele avdelingen ble resultatet 1,5 mill. kroner bedre enn budsjett.

Årsgebyrene på husholdningsrenovasjon ble ikke økt i 2024 og resultat ble et lite underskudd, som førte til noe bruk av fond slik at selvkostfondet nå er på knappe 1,0 mill. kroner. Dette har sammenheng med bytte av vekstsystem tidlig på året da veiing og belastning av kostnader ikke var mulig i over 2 måneder.

Tjenesteområde næringsavfall gikk med et lite overskudd på kr 13 000 i 2024. Resultatene innenfor husholdningsrenovasjon og næringsavfall må sees i sammenheng, noe som er forbudet med foredling av kostnader og inntekter mellom disse tjenesteområdene.

Tjenesteområdet park- og friluftsområde hadde et overskudd på kr 92.000.

Tjenesteområde parkering hadde et overskudd på ca. 1,0 mill. kroner, som var nesten 0,2 mill. kroner bedre enn budsjett.

Kostnadene på tjenesteområdet gatelys fikk et merforbruk på 0,2 mill. kroner, som er en faktura på reparasjon av gatelys.

Tjenesteområdet vei- og trafikkinstallasjoner har et overforbruk på ca. 0,16 mill. kroner. Dette skyldes i stor grad utgifter i forbindelse med brøyte- og strø-vakter i tidlig vinter i 2024. I tillegg er veistandarden på de kommunale veier utfordrende, som krever mange små reparasjoner.

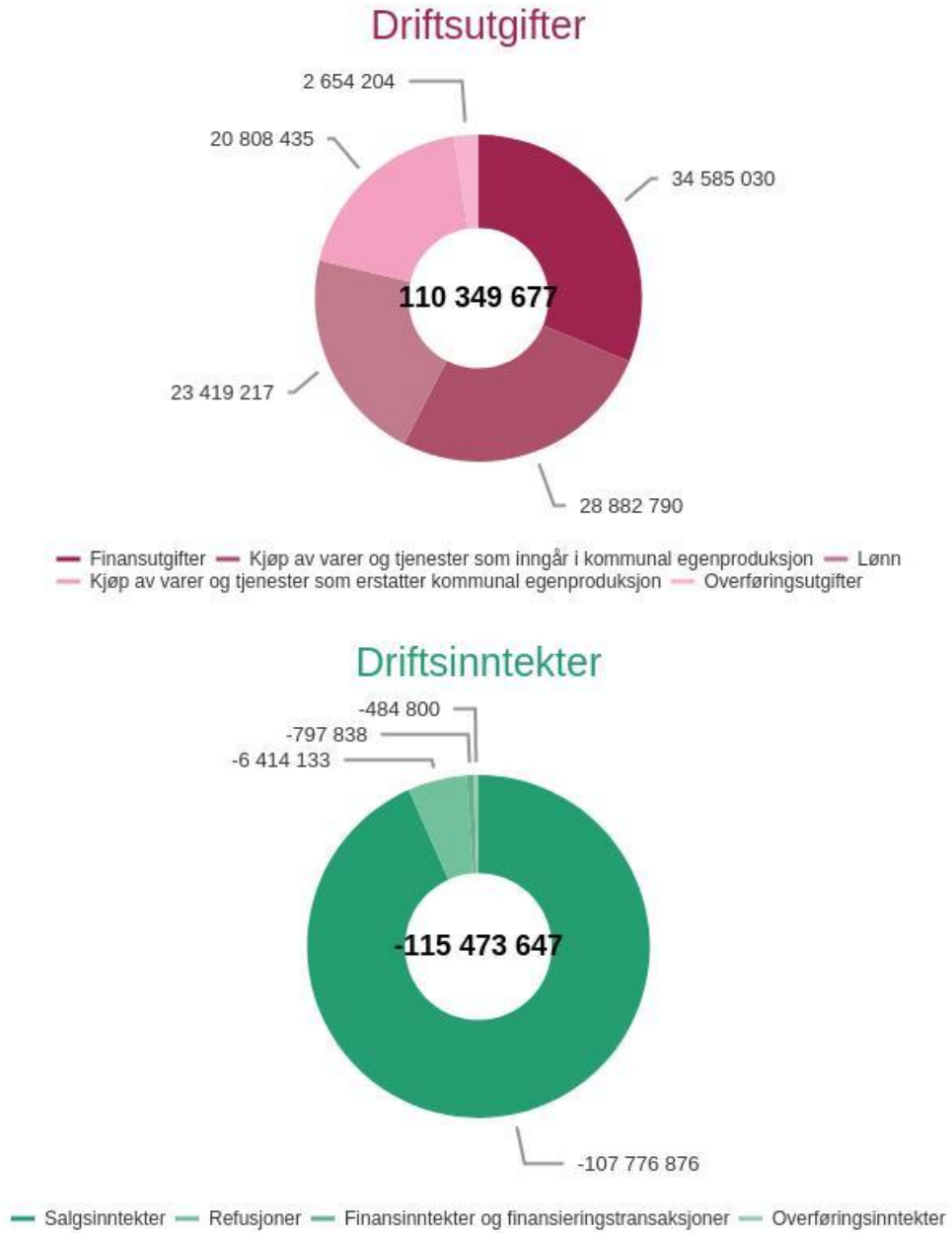
Tjenesteområdene ladestasjoner og gravemeldinger går med et lite overskudd på vel 0,1 mill. kroner.

74660 Hvaler bredbånd

Hvaler bredbånd hadde et overskudd på 4,7 mill. kroner, som er en forbedring på ca. 0,6 mill. kroner fra 2023. Inntektsanslaget på 11 mill. kroner var dessverre for optimistisk budsjettert, men en inntektsøkning fra 2023 med over 1.4 mill. er allikevel positivt.

Grafer Økonomi

Detaljvisning drift (graf)

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Rev. bud.	Regnskap
Adgangskontroll, lås og beslag på kommunale formålsbygg	530	0
Brannbil Vesterøy	0	5 071
Driftsbil VA	665	788
Fiber til Hvalersamfunnet	8 750	6 497
Hel-delvis nedgravde husholdningsavfallscontainere	8 343	1 891
Investeringstiltak: standardheving bygg	1 359	0
Kortterminal avfallshåndtering	273	0
RENOVASJONSBIL - AS64498 - SCANIA P450	0	150
Rv bil	0	20
Småskal enøk tiltak	1 250	0
Utredning eldreboliger	375	0
VA Ledningsnett	15 350	15 757
VA Pumpestasjoner	500	406
VA Utvikling	500	850
Sum øvrige prosjekter	0	260
Sum	37 895	31 689

Sammendrag status investeringer

IT0007 Fiber til Hvalersamfunnet

Investeringer tar ofte lang tid fra bevilgningene er besluttet i kommunestyret til ferdig utbygget og betalt. En faktor som påvirker er ofte saksbehandlingstid for tillatelser til bygging. Av den grunn må 2,25 mill. kroner rebudsjetteres til 2025.

VA0042 Ledningsnett

VA har flere pågående prosjekter og gikk over budsjetttrammen med 0,4 mill. kroner.

VA0043 Pumpestasjoner

Her ble ikke alle fakturaer mottatt før årsslutt. Prosjektet med oppgradering og ombygging av pumpestasjoner vil fortsette i mange år.

VA0044 VA Utvikling

Det arbeides med ny kommunikasjonsinfrastruktur for innsamling av vannmåleravlesning. Budsjettet ble overskredet med 0,35 mill. kroner. Dette prosjektet vil også foregå ut 2025.

RE0019 Hel- eller nedgravde husholdningscontainere

Etter å ha prøvd ut leverandører og typer containere har vi nå valgt standard for resten av utbygging. Vi fikk ny leverandør på slutten av 2024 slik at nødvendige leveringer ikke ble utført innen 2024 men har blitt flyttet til 2025. Rebudsjettering av 6,45 mill. kroner er nødvendig.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,02 %	1,48 %	2,50 %
Årlig sykefravær 2021	0,52 %	4,23 %	4,76 %
Årlig sykefravær 2022	1,66 %	4,52 %	6,18 %
Årlig sykefravær 2023	0,77 %	6,14 %	6,91 %
Årlig sykefravær 2024	1,24 %	4,94 %	6,18 %

Status sykefravær og HMS

Kommunalteknikk har fremdeles for høyt sykefravær. Vårt mål er et samlet sykefravær under 5 %. Med et relativt lite antall ansatte, trekker noen få langtidssykemeldte sykefraværet opp. Det jobbes iherdig for å få ned sykefraværet og vi regner med at for 2025 vil vi vise bedre tall. Det har ikke vært sykefravær grunnet skader eller forhold på arbeidsplassen.

Oppsummering tiltak sykefravær og HMS

For å redusere sykefravær og forbedre HMS i kommunalteknikk vektlegges det fokus på ledelse, organisatoriske forhold, arbeidsforhold, kultur og holdninger, samt mestring. Reduksjonen i sykefraværet viser at en kombinasjon av opplæring, samarbeid og en helhetlig tilnærming kan bidra til å redusere sykefraværet og forbedre HMS i vår enhet.

Eiendom

Tjenesteområdebeskrivelse

Enhet Eiendom har i 2024 bestått av 20 stillingshjemler fordelt på 21 personer fordelt på 11,5 stilling i renhold, 6,5 i drift og vedlikehold og 3 i administrasjon. Enhetens primæroppgaver er å gi brukerne av byggene best mulige vilkår innen tildelte økonomiske rammer. Hvaler kommune har ca. 35 600 m² bygningsmasse hvorav 3.900 m² er bolig. Videre har enheten ansvar for grunneiendom, festetomter, kommunikasjonsmaster, samt planlegging og gjennomføring av små og store byggeprosjekter.

Utvikling og utfordringer

Det økonomiske rammene for drift av kommunale bygg og eiendommer har i 2024, som i tidligere år, vært særdeles stramme. Dette sett i sammenheng med at innleid bistand har hatt en merkbar prisøkning. Myndighetskrav gjennom lov og forskrift til forvaltning, drift og vedlikehold krever eksterne avtaler for å dekke opp krav til sertifisering og spisskompetanse. Som eksempler på dette kan nevnes service på ventilasjonsanlegg, heiskontroll, brannvarsling, elektrotilsyn, sentral driftsstyring, adgangskontroll, service på fyringsanlegg og varmpumper.

Stadig skjerpede krav og økt forventning fra brukerne av byggene kombinert med realnedgang i de økonomiske rammene gir reduksjon i tjenestenivået. Som et sparetiltak har det i 2024 vært gjort forsøk på å redusere vikarbruk i renhold. Sykefraværet har økt i samme periode og faren for å komme inn i en vond sirkel er til stede.

Bygningsvedlikehold har vært en salderingspost de seneste årene og de 3 dyktige håndverkerne enheten er i besittelse av har blitt brukt til investeringsprosjekter. Dette bidrar til å holde på fagkompetanse samtidig som man kan få gode skreddersydde prosjekter ved hjelp av egne tømmer-, murer- og

malerkompetanse. Reduksjon av vedlikeholdsbudsjettene er en utfordring på sikt. Strammere krav til arealbruk kan gi mer drift og vedlikehold pr. m².

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	15 029	13 765	13 396	-369	-2,8 %

Kommentar til status økonomi

Økte myndighetskrav og kraftig prisstigning på drifts- og serviceavtaler har gitt overskridelser i forhold til budsjett på bygningsdrift/vaktmestertjenester. Likeledes har høyt sykefravær og økte bruksarealer gitt overskridelser innen renhold. Redusert bygningsvedlikehold har gitt innsparinger. Lavere strømpriser enn opprinnelig budsjettet har bidratt til å redusere det totale underskuddet for enheten. For øvrig er enhetens øvrige tjenester i grove trekk i henhold til opprinnelig budsjett.

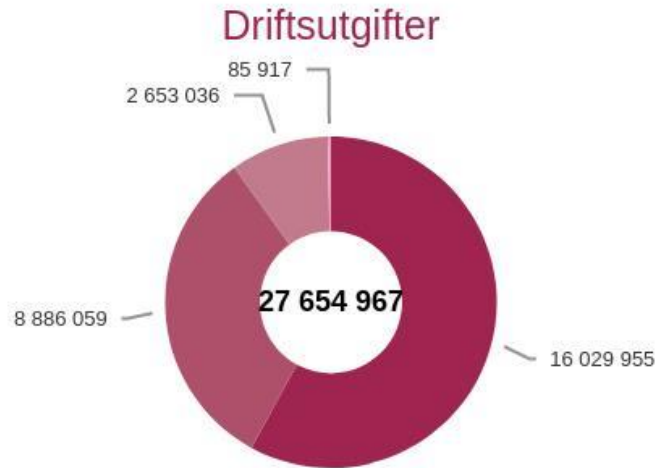
Oppsummering tiltak

I likhet med de fleste kommunene i regionen er bygningsvedlikehold den store salderingsposten for å unngå store driftsoverskridelser innen kommunal byggforvaltning. Samtidig er det vanskelig å gjøre innsparinger innen bygg drift uten å bryte gjeldende HMS-krav og følgelig gjøre hverdagen vanskeligere for ansatte, beboere og barn. En velkjent metode for å få ned kostnadene er å redusere kommunens totale arealbruk. Dette kan realiseres ved tettere samarbeid i form av sambruk.

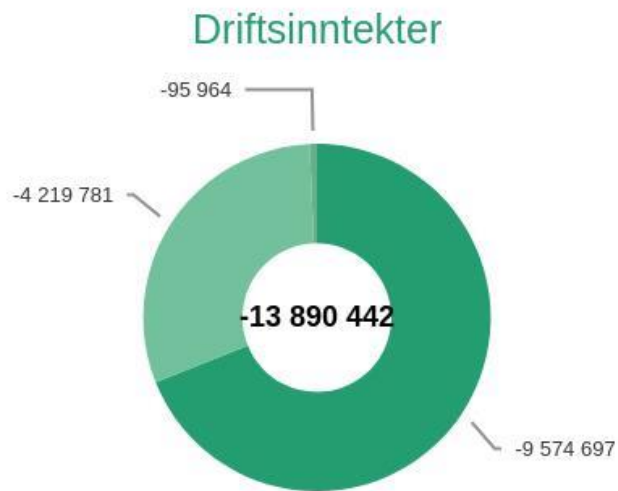
Økt fokus på energiøkonomisering ble igangsatt i slutten av året, ressursene er styrket på dette området og det er forventet at dette vil gi økonomiske og miljømessige resultater på sikt.

Grafer Økonomi

Detaljvisning drift (graf)

— Lønn — Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon — Overføringsutgifter
— Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon

— Salgsinntekter — Refusjoner — Finansinntekter og finansieringstransaksjoner

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Rev. bud.	Regnskap
Adgangskontroll, lås og beslag på kommunale formålsbygg	500	605
Aldersoppgradering elektro	273	244
Biler håndtterkertjenesten	600	465
Etterbruk av skolebygg - prosess og planlegging	484	217
Garasjebygg/enkelt verksted til bruk i undervisning	625	67
Heis Kornmagasinet	1 250	687
Hurtiglader Dypedalåsen	0	429
Investeringstiltak: standardheving bygg	1 875	3 378
Kommunale boliger ressurskrevende tjenester	2 000	100
Konseptutredning og realisering solcelleteknologi - bygg	1 250	0
Multimaskin gress snø feiing	186	132
Oppussing resepsjon og legekantor	0	30
Prosjektering hjelpemiddellager	375	0
Servicebygg og brannstasjon - andel rammefinansiert	12 994	25 500
Småskal enøk tiltak	1 250	0
Toaletter utgårdskilen	500	633
Utredning energibesparing	625	346
Utredning parkeringshus	0	6
Utvidelse av sykehjemmet	28 500	188
Sum øvrige prosjekter	793	0
Sum	54 080	33 026

Sammendrag status investeringer

Bygging av ny brannstasjon/servicehus på Sandbakken har pågått for fullt gjennom året og første etasje som er brannstasjon og garderobeanlegg ble formelt åpnet 25. oktober 2024. Resten av bygget med kontorer i 2. etasje forventes ferdig i mai/juni 2025.

Utvidelse av sykehjemmet på Dypedalåsen med 7 nye plasser har blitt utsatt på ubestemt tid, da det ikke ble oppnådd enighet med Stiftelsen Dypedalåsen som eier av tomten. Husbanken krever at kommunen har hjemmel til eiendommen før de innvilger investeringstilskudd. Ved årsskiftet var saken uavklart.

Verkstedgarasje i tilknytning til Hvaler skole ble planlagt og prosjektert. Det ble allikevel ikke igangsatt da videregående skole ikke kunne bistå i prosjektet iht. opprinnelig plan. Forslag om ekstrabevilgning for å fullfinansiere prosjektet er vedtatt i budsjettet for 2025.

Oppgradering av døgnåpne toalett i Utgårdskilen ble slutført til sommersesongen 2024 . Arbeidet ble utført i egen regi.

Halvparten av boligene på Furumoen ble oppgradert før nye beboere flyttet inn.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	0,70 %	1,56 %	2,27 %
Årlig sykefravær 2021	1,04 %	1,81 %	2,84 %
Årlig sykefravær 2022	1,44 %	8,97 %	10,41 %
Årlig sykefravær 2023	0,52 %	10,55 %	11,07 %
Årlig sykefravær 2024	1,18 %	5,20 %	6,39 %

Status sykefravær og HMS

Selv om det gjennomsnittlige sykefraværet er forholdsvis lavt (6,39 %) for hele enheten og sykefraværet har sunket betraktelig fra 2023, er det bekymringsfullt at det ikke har latt seg gjøre å redusere langtidsfraværet og få disse tilbake i jobb.

Enhetens høyeste sykefravær er i renhold. Det er forholdsvis kostbart å til stadighet sette inn vikarer da kun deler av utgiftene refunderes.

Det jobbes kontinuerlig i enheten med å redusere sykefraværet ytterligere.

Oppsummering tiltak sykefravær og HMS

Positiv utvikling i den totale sykefraværsprosenten. Den er markant lavere i 2024 enn i 2022 og 2023.

Langtidssykefraværet bekymrer, og det har vært og vil fortsatt være fokus på dette.

Helse og Friskliv

Tjenesteområdebeskrivelse

Helse og Friskliv ble etablert som tjenesteområdet 2022.

Pr 31.12.2024 omfatter tjenesteområdet 6 enheter:

- NAV
- Enhet for barn familier og voksne.
- Koordinerende enhet
- Tilrettelagte tjenester,
- Dypedalåsen helsesenter

I revidert budsjett for 2024 hadde Tjenesteområde helse og friskliv en netto driftsramme på 198,6 mill. Tjenesteområdet er kommunens største tjenesteområde både hva gjelder budsjett og antall ansatte/årsverk og leverer tjenester som berører alle samfunnslag og aldersgrupper i Hvaler kommune. Hver enkel organisatorisk enhet gir i årsmeldingen en beskrivelse av sin virksomhet.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Regnskap	Regnskap	Rev. bud.	Avvik i kr	Avvik i %
	2023	2024	2024		
730-Kommunalsjef Helse	509	0	0	0	0,0 %
733-Dypedalåsen Helsesenter	98 907	98 527	82 559	-15 968	-19,3 %
750-Kommunalsjef Helse og Friskliv	4 077	3 885	7 933	4 048	51,0 %
751-Enhet for barn, voksne og familier	29 277	29 885	28 419	-1 466	-5,2 %
752-Tilrettelagte tjenester	49 377	51 712	57 504	5 792	10,1 %
753-NAV	7 424	6 471	7 762	1 291	16,6 %
754-Koordinerende enhet	16 414	13 532	14 437	906	6,3 %
Sum	205 986	204 011	198 615	-5 396	-2,7 %

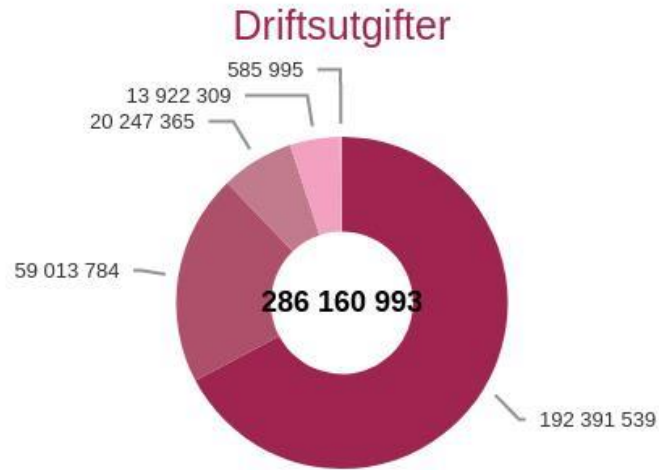
Kommentar til status økonomi

Helse og Friskliv leverer for 2024 et årsregnskap med et merforbruk på 5,3 millioner kroner over det vedtatte reviderte budsjettet. For Helse og Friskliv har det også i 2024 vært en løpende usikkerhet knyttet til tjenestebehov som oppstår eller opphører etter vedtatt budsjett, og hvordan dette påvirker årsregnskapet. Dette er en kjent forutsetning som ligger til de lovpålagte tjenestene våre, og som tjenesteområdet er vant til å forholde seg til.

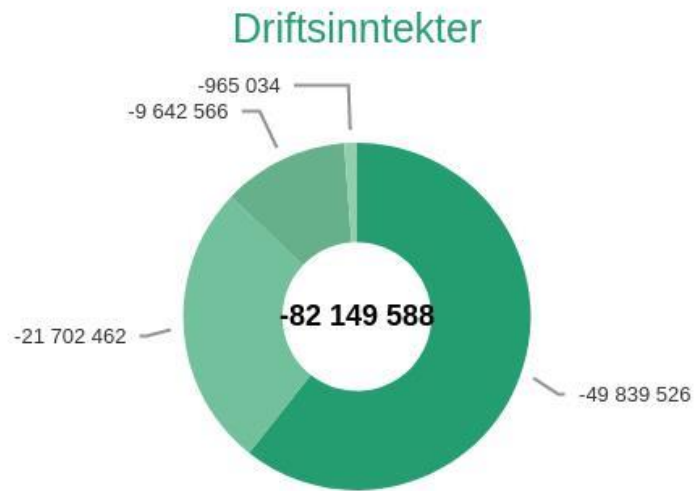
Til tross for et merforbruk på 2,7 % av tildelt ramme, er det likevel grunn til å berømme ledere med budsjettansvar for både vilje og evne til å påvirke de faktorene som kan påvirkes gjennom året.

Grafer Økonomi

Detaljvisning drift (graf)

■ Lønn
 ■ Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon
■ Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon
 ■ Overføringsutgifter
 ■ Finansutgifter

■ Refusjoner
 ■ Overføringsinntekter
 ■ Salgsinntekter
 ■ Finansinntekter og finansieringstransaksjoner

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Rev. bud.	Regnskap
	400	436
Bil 2 kordinerende tjenester el bil	280	0
Bil hjemmetjenesten	400	351
Bil hjemmetjenesten	400	351
Bil hjemmetjenesten	400	351
Bil hjemmetjenesten	400	351
Dataprogram barneverntjenesten	312	0
Fornyelse skilting	138	0
Hjelpemidler som ikke dekkes av hjelpemiddelsentralen	208	0
Hurtiglader Dypedalåsen	429	0
Kjøkkenovner Dypedal	344	279
Omsorgsboliger Tilrettelagte tjenester	1 250	0
Sum øvrige prosjekter	1 250	1 620
Sum	6 211	3 739

Statustekst investeringer

Investeringene blir omsatt under den enkelte enhet innenfor Helse og friskliv.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	2,05 %	6,65 %	8,71 %
Årlig sykefravær 2021	1,74 %	9,11 %	10,86 %
Årlig sykefravær 2022	2,06 %	8,17 %	10,23 %
Årlig sykefravær 2023	1,48 %	8,59 %	10,06 %
Årlig sykefravær 2024	1,29 %	8,50 %	9,79 %

Dypedalåsen Helsesenter

Tjenesteområdebeskrivelse

Tidligere Helsetunet og Dypedalåsen bo- og behandlingssenter har gjennomgått betydelige endringer i løpet av 2024. Fra 1. juni ble disse virksomhetene slått sammen til den nye enheten Dypedalåsen Helsesenter. Denne organisatoriske endringen har som mål å fremme nærledelse og tett oppfølging av tjenesteproduksjonen. Samtidig bidrar den samlede ledelsen til en mer robust drift og et helhetlig tjenestetilbud for våre innbyggere. Andre organisatoriske grep inkluderer samordning av fagteam, etablering av natt-team og opprettelsen av merkantilfunksjon.

Dypedalåsen Helsesenter tilbyr heldøgns institusjonstjenester med kort- og langtidsavdelinger, legetjenester, hjemmetjenester, aktivitetssenter og kjøkkentjenester. Enheten er lokalisert på Dypedalåsen, hvor vi er samlokalisert med koordinerende enhet og helsestasjonen.

Årsmelding 2024

Vi yter et bredt spekter av tjenester, inkludert praktisk bistand, behandling, pleie og lindring. I tillegg har vi et samfunnsoppdrag som innebærer opplæring av elever, lærlinger, studenter og leger i spesialisering. Vi bidrar jevnlig til sysselsetting og utvikling gjennom hospitering, arbeidsutprøving og språkpraksis.

Årsverk i budsjett 2024: 90,32/Fast ansatte: 110

Ledergruppen

Ledergruppen består av enhetsleder og avdelingsledere fordelt på fem avdelinger.

Årsverk: 5,5/Ansatte: 6

Fagteam – AKS-, Demens- og kreft-koordinator, fag- og samhandlings-funksjoner.

Vi etablerer sykepleiefaglig bredde-kompetanse i kommunen ved å legge til rette for videreutdanning med støtte fra tilskuddsordninger. Per i dag består teamet av sykepleiere med ulike fagfunksjoner som samarbeider om opplæring og fagutvikling ved enheten. Her ivaretas også kommunens AKS-, demens- og kreftkoordinator-funksjon. Fagfunksjoner kombineres med direkte tjenesteyting i pleien.

Fra 2024 har vi satt fagdager i system. Av kapasitetshensyn ved turnusutforming er det kun sykepleiere som har fått fagdager lagt inn i turnusen sin, men ordningen skal omfatte alle faste ansatte på sikt. Fagteam er ansvarlig for gjennomføring etter fagplan.

Årsverk: 3,0/Ansatte: 6

Ikke-medisinske tjenester I IMT

Avdelingen yter lederstøtte og ikke-helsefaglige tjenester som inkluderer lederstøtte inn mot HR-arbeid, budsjett- og prognosearbeid, merkantil støttefunksjon, kjøkkentjenester og dagsenter.

Merkantil støttefunksjon

Denne funksjonen ble opprettet i forbindelse med den nye organiseringen og bistår blant annet med lederstøtte i arbeidstidsplanlegging og oppdekking. Merkantilressursen gjennomfører et deltidsstudium relevant for funksjonen med støtte fra kompetansemidler. Målet er å gjøre enheten mer selvgående i forhold til enklere HR- og kontorfaglige oppgaver, noe som igjen vil avlaste HR-avdelingen.

Årsverk: 1/Ansatt: 1

Kjøkkentjenester

Kjøkkenet driver egen kantine på området som er åpent for alle. Daglig serverer vi sykehjemmet med mat, og i tillegg leverer vi varm mat til SFO og kommunale barnehager tre dager i uken. Vi produserer også middag til hjemmeboende etter behov.

I 2024 har kjøkkentjenesten samarbeidet med NAV om sysselsetting gjennom språkpraksis med tilførte lønnsmidler. Dette er et vinn-vinn-tiltak hvor innbyggere får muligheten til å tilegne seg nødvendige ferdigheter for det norske arbeidsmarkedet, og bedriften får muligheten til å knytte til seg fremtidige

ressurser. Den positive utviklingen har ført til videreføring av tiltaket og opprettelse av vikarstillinger inn i 2025.

Årsverk: 4,5/Ansatte: 5

Aktivitetssenter

Dagsentertilbudet har opplevd økende etterspørsel i 2024. Mange av våre brukere har opplevd tap og er mye alene, og da kan dette tilbudet være av avgjørende betydning. Senteret er i en utviklingsfase med økt kapasitet og utvidelse av årsverk inn i 2025. Satsningen gir merkbare resultater i form av mange positive tilbakemeldinger fra både ansatte og brukere.

Årsverk: 1,5/Ansatte: 2

Legetjenesten i LTJ

Legesentre og andre legetjenester

Hvaler legesenter hadde pr 31.12.24 tre kommunalt ansatte fastleger, to helsesekretærer i 100%, en helsesekretær i 80%, en helsesekretær i 40%-vikariat (5 måneder), og én LIS1 (turnuslege). I tillegg var det to selvstendig næringsdrivende leger i kommunen; én ved Hvaler legesenter og én på Skjærhalden legekantor. En av de selvstendig næringsdrivende har vært sykemeldt siden 30.09.24, og har hatt vikar siden oktober 2024. To av våre kommunale fastleger hadde ALIS-avtale (allmennlege i spesialisering - avtale) med kommunen pr 31.12.24, hvorav den ene hadde farspermisjon fra juli til oktober. Gjenværende kommunalt ansatt fastlege er kommunens eneste spesialist i allmenntmedisin. Utover dette var det i 2024 en kommunal lege i tiltak fra NAV som jobbet 40% på sykehjem. I tillegg til ovennevnte tilkommer også kommuneoverlege i 50%, som også er leder for legetjenesten i gjenværende 50%.

Kollegial fraværdeknning har vært et utfordrende område i 2023, og også i 2024. Det er forskjellige regler for fravær for kommunalt ansatte leger, og for selvstendig næringsdrivende leger. Det har over tid vært vanskelig å etablere et felles forståelsesgrunnlag på dette området. Mot slutten av 2024 ble det på grunn av manglende enighet i ALU (allmennlegeutvalget) ingen videre avtale om kollegial fraværdeknning mellom privatpraktiserende og kommunalt ansatte. Det var kun avtale om kollegial fraværdeknning i vanlig drift.

Grensesnitt mellom sykehjemslege, fastlegekontor og Legevakt/Daglegevakt har vært en utfordring over tid. Det har tidligere bare vært satt av en 40 % deltidsressurs til tilsynslege, mens behovet i praksis er større, og særlig på korttidsavdelingen. Kontinuitet og forutsigbarhet er viktig, både for fastlegene og for de som trenger legekompentanse på sykehjemmet. Det er en utfordring å lage et opplegg som favner de fleste behov og interesser her. I 2024 har en av kommunens ALIS vært tilknyttet sykehjemmets korttidsavdeling i 20% stilling, og dette har gitt mer stabilitet i tjenesten. Den andre ALIS-en og LIS1 er begge fast tilknyttet helsestasjonen i 10% hver, hvor nevnte ALIS også er skolelege og veileder for LIS1. Kommunens eneste spesialist i allmenntmedisin er veileder for ALIS.

I 2024 har Hvaler kommune for første gang, siden avtale om felles legevakt med Fredrikstad ble inngått, dekket sin andel av pliktige legevakter.

Årsverk: 8/Ansatte: 8

Hjemmetjenester I HTJ

Hjemmesykepleie og praktisk bistand

Hjemmetjenesten har i løpet av året opplevd økt press på driften, med større behov for tjenester, bytte av avdelingsledelse og utfordrende tilgang på personalressurser. Ressurskrevende tiltak, økende sykefravær, ferieavvikling og økning i svangerskap har vært faktorer som har medført behov for å innleie fra vikarbyråer. Dette har vært nødvendig for å avlaste de ansatte og sikre et forsvarlig tjenestetilbud. Utskiftning av leder har bidratt til ytterligere omstillinger. Prioriteringer basert på helhetsvurdering og avviksmeldinger førte til at oppstart av elektronisk kjørerute ble satt på vent til 2025. Fokusområdet har i første rekke vært knyttet til internkontroll og tiltak for å sikre etterlevelse og kvalitet i tjenesteytelsen.

Kompetanseheving ved avdelingen: En ansatt har fullført utdanning og blitt helsefagarbeider, en annen er klar for fagprøve ved årsskiftet. En tredje ansatt har gjennomført videreutdanning som veileder. Kompetansehevingen er gjennomført med støtte fra kompetansetilskuddsordning.

Årsverk: 32,83/Ansatte: 42 (tall inkluderer nattpersonell og lederressurs)

Sykehjemsavdelinger og natt-team I KTA LTA NATT

Kompetanseheving ved sykehjemmet: To ansatte har fullført utdanning og blitt helsefagarbeidere, en annen er klar for fagprøve ved årsskiftet. En tredje ansatt er i utdanningsløp som sykepleier og vil bli ferdig sykepleier til sommeren 2025.

Korttids- og avlastningsplasser

Det har vært økt pågang fra spesialisthelsetjenesten, noe som har resultert i kapasitetsutfordringer ved korttidsavdelingen. I perioder har antall plasser blitt utvidet ved bruk av dobbeltrom og også langtidsrom ved ledighet. Økt belegg gir samtidig økt behov for personalressurser.

Natt-team

Gjennom 2024 har planlegging og prosess for etablering av felles natt-team for hjemmetjenesten og sykehjemmet blitt gjennomført. Det oppleves noen utfordringer knyttet til full implementering av organiseringen, og planlagt oppstart er utvidet med en lengre tilvenningsfase i 2025. I forbindelse med etablering av felles natt-team vil også sykehjemmet benytte LMP som verktøy. Dette tiltaket er ressursbesparende og ønsket av ansatte.

Somatiske langtidsposter og skjermet demenspost

Året startet med noe manglende belegg på langtidsavdelingen, men med et økende antall demente som trenger skjerming, har vi erfart utfordringer knyttet til egnede plasser for ivaretagelse. Dette har utfordret våre personalressurser og vært krevende å håndtere. Resultatet er at ressurskrevende brukere i perioder har blitt overliggere i spesialisthelsetjenesten eller ivaretatt utenfor kommunen, noe som medfører økte kostnader. Inn i 2025 bør det vurderes å innlemme rom tilknyttet omsorgsbygg for å øke kapasiteten og tilrettelegge for bemanning med skjerming.

Årsverk: 39,49 | Ansatte: 52 // Tall inkluderer ledere, men kun deler av nattpersonellet

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	98 907	98 527	82 559	-15 968	-19,3 %

Kommentar til status økonomi

Økonomistatus I DH

Ikke medisinske tjenester:

En vesentlig økning i matvarepriser medførte at kjøkkentjenesten fikk ett merforbruk i 2024. Resultatet ble noe justert ved en samtidig økning på inntektssiden. Prisvekst er hensyntatt i budsjettet for 2025, men ytre faktorer som videre prisutvikling, føringer gitt av innkjøpsavtaler og hvordan kjøpekraften vil påvirke inntektssiden ved salg, er usikre.

Legetjenesten:

Legetjenesten endte med et merforbruk på 8,6 millioner kroner i 2024. Resultatet for 2024 kan både tilskrives bevisste valg gjennom regnskapsåret, forhold som ikke var kjent ved budsjetteringen og lavere inntekter enn budsjettert.

Lønn: - 2 millioner: I 2024 ble det besluttet å ansette en ny lege og en ny legesekretær for å styrke legetjenesten totalt sett. Sammen med lønnsforhandling utenfor ordinære forhandlinger, ett godt lønnsoppgjør og innleie av vikar for lege i lykkelige omstendigheter høsten 2024 ble lønnsbudsjettet overskredet med 2 millioner.

Utgiftsposter: -5,6 millioner: Merutgiftene skriver seg fra vikarinleie fra privat tilbyder som startet i slutten av 2023, men som strakk seg inn i begynnelsen av 2024, økte kostnader til legevakt etter forhandlinger med Fredrikstad januar 2024, endringer i basistilskuddsberegningen som økte tilskuddene (basistilskudd og utjevningstilskudd) til selvstendig næringsdrivende fastleger, etterfakturerer for flere år tilbake fra fastlege utfra betingelser i daværende avtale, og utgifter knyttet til revidering av fastlegeavtale.

Inntekter: -1 million: Refusjoner og egenandeler fra listepasienter ble lavere enn budsjettert. Det er noe lavere enn forventet, selv om omtalt vikarbruk over til sammen 4,5 mnd. av året også må sees i sammenheng med dette.

Budsjettet for 2025 forventes ikke utsatt for samme risiko som i 2024.

Hjemmetjenesten:

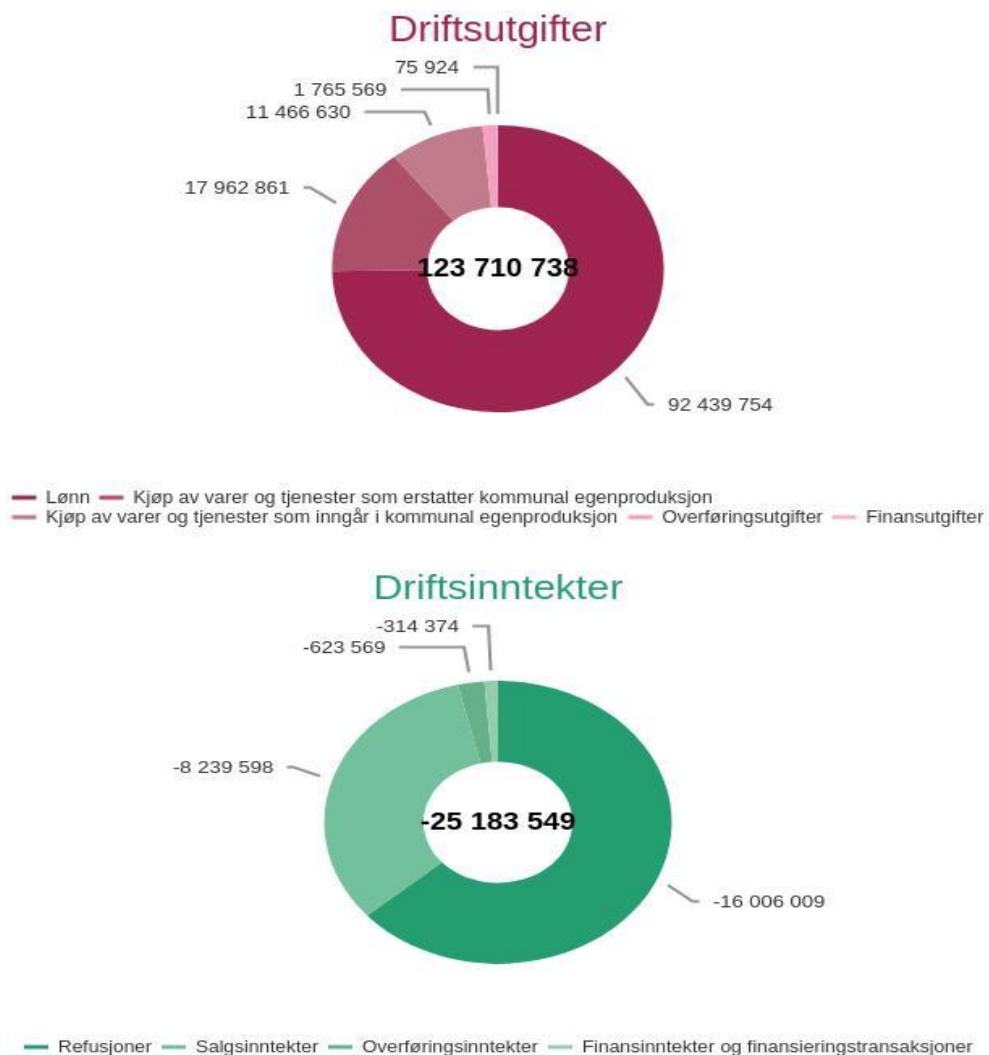
Lønnskostnader, IT-/ lisensutgifter og kostnader knyttet til vikarbyrå bidro til et negativt resultat for hjemmetjenesten. Også på inntektssiden ble det mindre uttelling enn budsjettert. Underskuddet vil bli noe utjevnet ved tilføring av refusjoner for ressurskrevende tiltak. Ved inngangen til 2025 iverksettes det tiltak som innebærer oppbemanning og rekruttering av eget personell samt optimalisering av turnus/ arbeidstidsplanlegging.

Langtidsavdelingen/korttidsavdelingen:

Sykehjemmets negative resultat skyldes i hovedsak behov for ekstra personalressurser knyttet til ressurskrevende brukere og økt produksjon ved utvidelse av plasser på korttidsavdelingen. Et lite overskudd på egenandelsinntekter veier ikke opp for tapet ved manglende belegg på langtidsplassers tidlig på året. Når regnskapet justeres noe ved inntektsføring, skyldes dette økte refusjonsinntekter.

Grafer Økonomi

Detaljvisning drift (graf)

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Rev. bud.	Regnskap
	400	436
Bil hjemmetjenesten	400	351
Bil hjemmetjenesten	400	351
Bil hjemmetjenesten	400	351
Bil hjemmetjenesten	400	351
Fornyelse skilting	138	0
Hurtiglader Dypedalåsen	429	0
Kjøkkenovner Dypedal	344	279
Sum	2 911	2 120

Sammendrag status investeringer

Gjennomførte investeringer i hjemmetjenesten i 2024:

▲ MI0036	400 000	0	400 000	0	400 000	436 266	-36 266	109,07 %	436 266
▶ MI0036 Personbil - EJ18116 - V...	400 000	0	400 000	0	400 000	436 266	-36 266	109,07 %	436 266
▲ MI0037 Bil hjemmetjenesten	400 000	0	400 000	0	400 000	350 980	49 020	87,75 %	350 980
▶ MI0037 Personbil - EJ18117 - V...	400 000	0	400 000	0	400 000	350 980	49 020	87,75 %	350 980
▲ MI0038 Bil hjemmetjenesten	400 000	0	400 000	0	400 000	350 980	49 020	87,75 %	350 980
▶ MI0038 Personbil - EJ18118 - V...	400 000	0	400 000	0	400 000	350 980	49 020	87,75 %	350 980
▲ MI0039 Bil hjemmetjenesten	400 000	0	400 000	0	400 000	350 980	49 020	87,75 %	350 980
▶ MI0039 Personbil - EJ18119 - V...	400 000	0	400 000	0	400 000	350 980	49 020	87,75 %	350 980
▲ MI0040 Bil hjemmetjenesten	400 000	0	400 000	0	400 000	350 980	49 020	87,75 %	350 980
▶ MI0040 Personbil - EJ21197 - V...	400 000	0	400 000	0	400 000	350 980	49 020	87,75 %	350 980

Gjennomført av investeringer i kjøkkentjenesten i 2024:

▲ UT1028 Kjøkkenovner Dypedal	344 000	0	344 000	0	344 000	279 338	64 662	81,20 %	279 338
▲ 1 Investeringsutgifter	344 000	0	344 000	0	344 000	279 338	64 662	81,20 %	279 338
3200 Utstyr	275 200	0	275 200	0	275 200	223 470	51 730	81,20 %	223 470
3429 Mva på mva-pliktige ...	68 800	0	68 800	0	68 800	55 868	12 932	81,20 %	55 868

Sykefravær

Fravær

	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	2,34 %	7,13 %	9,47 %
Årlig sykefravær 2021	2,39 %	11,85 %	14,25 %
Årlig sykefravær 2022	2,62 %	11,00 %	13,62 %
Årlig sykefravær 2023	1,78 %	12,57 %	14,35 %
Årlig sykefravær 2024	1,54 %	12,63 %	14,18 %

Status sykefravær og HMS

Den store bredden i tjenestene våre påvirker både HMS-saker og sykefraværstatistikk. Tjenester som innebærer emosjonelt tungt arbeid og fysisk slitasje gir fortsatt større utfordringer og krever systematisk fraværsoppfølging. Avviksmeldinger fra disse tjenestene preges også i større grad av HMS-utfordringer. I 2024 ble det gjennomført tilsyn ved sykehjemmets avdelinger med fokus på arbeidsrelaterte muskel- og skjelettplager, samt arbeidsrelaterte psykiske plager. Vi har hatt enkeltsaker som har utfordret ansatte med eksponering av psykososial karakter, inkludert trusler, utagering, hygieniske forhold og emosjonell påkjenning. Ved sykehjemmet er det innført jevnligte refleksjonsmøter med kommunepsykolog, noe som har blitt tatt godt imot av ansatte. Hjemmetjenesten vil innføre tilsvarende tilbud i 2025. Gjennomgang av avviksmeldinger knyttet til tungt arbeid har ført til innføring av rullerende arbeidslistene for å fordele belastningen. Forflytningskurs gjennomføres årlig av lokal fysiotjeneste. Ved bekymringsfull utvikling i meldte avvik er de jevnligte HMS-møtene en viktig arena for å avdekke, drøfte og sikre tiltak.

Ved **Ikke medisinske tjenester** har sykefraværet vært marginalt. Aktuelle saker i for verneombudstjenesten har vært knyttet til støy og luftkvalitet i enkelte lokaliteter. Dette gjelder også for **Legetjenesten**. Ekstern rapport og tiltaksplan foreligger. Ved **Legetjenesten** har det vært noe fravær knyttet til permisjoner og sykdom. Oppfølging og tiltak kontinueres ved behov.

Ved døgntjenestene (**Sykehjem ved lang- og korttidsavdelingen samt hjemmetjenesten**) våre har det vært stabilt eller økende sykefravær. Høsten har vært preget av flere virussykdommer, og ansatte har hatt fravær knyttet til egen eller barns sykdom. Det er også en økning i svangerskap og permisjoner. Vi har oppfølging og tiltaksløp knyttet til lengre og kompliserte fraværssaker. Disse kontinueres eller videreføres ved behov og kapasitet i samarbeid med HR-avdelingen. Tiltak opprettet for 2025 inkluderer faste samarbeidsmøter der IA-oppfølging gjennomgås og vurderes systematisk på enhetsledernivå.

Enhet for barn, voksne og familier

Tjenesteområdebeskrivelse

Enheten består av psykologer, barneverntjenesten, mobilt team; rus og psykisk helse og helsevern for barn og unge.

Enheten har 60 personer i arbeid. Barnevernstjenesten har 5 årsverk som arbeider på kontoret og 15 oppdragstakere. Helsevern for barn og unge har 3,6 årsverk fordelt på 5 ansatte. Mobilt team har 11,23 årsverk fordelt på 11 ansatte på kontoret i ulike stillingsstørrelser og 24 oppdragstakere. Oppdragstakere er støttekontakter, tilsynsførere, besøkshjem og fosterhjem

Enheten har også en merkantil i 50% stilling og en 1 årsverk som psykolog og 1 årsverk som psykologspesialist.

Psykologene jobber med fagutvikling og kompetanseheving inn mot Mobilt team, men også veiledning og rådgivning av personal i flere deler av kommunen. Dette inkluderer blant annet skole, helsestasjon, omsorgsboliger for rus og psykisk helse, sykehjem og hjemmetjenesten, samt faste møtepunkter med kommuneoverlege. Psykologene har også hatt noen pasienter til behandling samt utøvet noe bedriftshelsetjeneste.

Barnevernstjenesten

Barnevernstjenesten har i 2024 bestått av 5 årsverk. 4,7 årsverk har vært direkte knyttet til saksbehandling etter barnevernsloven, mens 0,3 årsverk er satt av til lederoppgaver (avdelingsleder).

Saksbehandling i barnevernstjenesten er i hovedsak hjemlet i lov om barnevern. Tjenestene barneverntjenesten tilbyr familier skal etter loven være rett hjelp til rett tid. Barneverntjenesten har derfor kjøpt tjenester fra Fredrikstad kommune når det gjelder tjenester som skal gis utenfor kontortid (barnevernvakt).

Mobilt team

Mobilt team er en avdeling som utøver psykisk helse-, rus-, og miljøarbeidertjenester til både barn, unge og voksne. Teamet har terapeuter med ulik profesjonsbakgrunn som blant annet sosionom, vernepleier, sykepleier og velferdsviter, og en avdelingsleder.

I tillegg har mobilt team ansvar for støttekontakter og tilsyn av kommunens fosterhjem.

Mobilt team har ansvar for følgende tjenester:

- Oppfølging av hjemmeboende innbyggere med psykiske helse-utfordringer, som har vedtak på praktisk bistand / opplæring.
- Oppfølging av innbyggere med rusutfordringer.
- Oppfølging av hjemmeboende innbyggere med ulike funksjonsvariasjoner, som har vedtak på praktisk bistand / opplæring.
- Kartlegging og behandling av innbyggere med lettere til moderate psykisk helse- og rusutfordringer
- Oppfølging av innbyggere med vedtak på støttekontakt
- Oppfølging av mindreårige flyktninger som har flyttet ut av bofelleskap
- Oppfølging av kommunale tiltak etter lov om barneverntjenesten
- Oppfølging og oppnevning av tilsynspersoner som fører tilsyn av kommunens fosterhjem
- Ivareta pårørende til innbyggere med ulike utfordringer.
- Utøve koordinator oppdrag for innbyggere med funksjonsvariasjoner, psykisk helse- og / eller rusutfordringer
- Utøve barnekoordinator oppdrag
- Kartlegging av barns psykiske helse etter nasjonalt forløp barnevern
- Holde foreldreveiledningskurs som for eksempel COS-P og Tuning into kids/teens
- Lavterskel-telefon og tjeneste for innbyggere med lettere til moderate psykisk helseutfordringer

Mobilt team får oppdrag gjennom tildelingskontoret, barnevernstjenesten og egen lavterskeltelefon.

Mobilt team samarbeider med fastleger, NAV, skole, spesialisthelsetjenesten og andre instanser både i og utenfor kommunen.

Helsevern for barn og unge

Tjenesten har 3,75 årsverk som er fordelt på; Jordmortjenesten 25%, helsestasjon 90%, barneskolen 70 % og 40% (prosjektstilling), ungdomsskolen 85%, fagansvarlig 30%, barnehagene: 20% (prosjektstilling). En av de ansatte har permisjon i 15%.

Helsestasjonen har også tilknyttet lege og fysioterapeut til seg.

Det er etablert et samarbeid med personalet i barnehagene og sykepleieren som er i en prosjektstilling (kostnader dekkes av helsedirektoratet). Fokuset er «Kroppen min» og «Følelser». Hun deltar sammen med en annen helsesykepleier på foreldremøter i barnehagene med fokus på foreldrerollen.

På helsestasjonen har alle de lovpålagte tjenestene blitt utført.

Fysioterapeuten og helsesykepleier fortsetter med gruppekonsultasjoner for barn på 4 mnd., med fokus på førstehjelp. Fysioterapeuten og en helsesykepleier har også startet motoriske grupper for førskolebarn i barnehagene, med fokus på fin og grovmotorikk. Oppdages utfordringer som krever oppfølging vil barnehagene og fysioterapeuten starter arbeidet med dette før skolestart. Fysioterapeuten kan komme tidlig inn og forsøke å rette opp og styrke barna.

Jordmor har opprettholdt sine konsultasjoner. Fremdeles er det en stor del av de gravide på Hvaler som bruker konsultasjoner hos jordmor på helsestasjonen, ca. 95 -96%. I 2024 ble det født 29 barn i kommunen.

Årsmelding 2024

I skolehelsetjenesten har helsesykepleier individuelle samtaler, deltar i undervisning, og to helsesykepleiere har SIS (skilsmissegrupper) på et trinn. Helsesykepleier underviser om puberteten på 5, 6 og 7. trinn samt seksualundervisning fra 8-10.trinn. På ungdomsskolen har helsesykepleier også hatt undervisning om rus, ungdomskriminalitet på nett og vaksinasjon. Helsesykepleierne deltar i sosialpedagogisk team på skolen annen hver uke.

Helsesykepleier deltar i mange ulike fora for å samhandle om det forebyggende helsearbeidet for ungdommen. Det er stor etterspørsel fra ungdom som trenger noen å snakke med, når det er vanskelig.

Helsesykepleier på ungdomsskolen har deltatt i et forskningsprosjekt i regi av RBUP sør- og øst. I forskningsprosjektet Kort utvikles og testes et samtaleverktøy som skal brukes av helsesykepleiere som har samtaler med ungdom i skolehelsetjenesten på ungdom- og videregående skole. Målgruppen er ungdom som opplever milde til moderate utfordringer med følelser og/eller stress i aldersgruppen 12-20 år.

Utvikling og utfordringer

Barnevernstjenesten

Barnevernstjenesten har i 2024 behandlet 31 bekymringsmeldinger som omhandler 27 barn. 20 bekymringsmeldinger er fulgt opp med nye undersøkelser. Flertallet av de henlagte meldingene er knyttet til pågående undersøkelser eller allerede aktive tiltakssaker. Vurdering ved henleggelse i saker som ikke allerede er aktive, er knyttet til at bekymring faller utenfor barnevernsloven eller overført til andre kommuner.

Sammenlignet med 2023, har det i 2024 vært en nedgang i antall bekymringsmeldinger med 10 saker og 6 færre undersøkelser. Antallet bekymringsmeldinger som innkommer varierer fra år til år, og er utenfor barneverntjenestens kontroll. I en liten kommune som Hvaler vil dette være naturlige variasjoner. Barneverntjenesten hadde en tilsvarende nedgang i 2022 og en oppgang i antall meldinger igjen i 2023.

Ny lov om barnevern tredde i kraft 01.01.23. Barnevernsreformen har overført både faglig og økonomisk ansvar til kommunene. Den nye loven stiller også krav om kompetanseheving i barneverntjenesten frem mot 2031. Knyttet til disse omstillingene har det både i 2023 og 2024 vært mangler i tiltakstilbudet og brudd på bistandsplikt i det Statlige barnevernet.

Reformen har som intensjon å vri ressursinnsatsen mot forebygging og tidlig innsats. Dette vil kreve tettere samarbeid på tvers i kommunen og en tydelig plan for hvordan Hvaler kommune skal jobbe forebyggende mot omsorgssvikt og utvikling av atferdsvansker.

Kommunens overordnede ansvar, samt innsatsområder for det forebyggende arbeid er nasjonale satsninger. Det tydeliggjøres at barnevernet skal jobbe med spesialisert og differensiert hjelpetiltaksutvikling overfor barnevernets kjernemålgrupper. Det satses også på ledelsesutvikling gjennom myndighetenes «Nasjonal satsning på ledelse og styring i barnevernet».

Det er store utfordringer ved utføring av daglige arbeidsoppgaver knyttet til barnevernstjenestens fagprogram. Utarbeidelse av kravspesifikasjon til nytt fagprogram i barneverntjenesten ble påbegynt i 2023 sammen med Fredrikstad kommune og pågår fortsatt.

Mobilt team

Mobilt team har i 2024 virkelig vært, og er fremdeles, under utvikling.

Årsmelding 2024

I 2024 mottok over 150 innbyggere tjenester fra Mobilt team. 20 innbyggere under 18 år, og 26 mellom 18 og 29 år, mens gjennomsnittsalderen var 44 år. En del av innbyggerne mottar flere ulike tjenester, og totalt bisto Mobilt team med over 300 ulike tiltak. Majoriteten mottar tjenester i kategorien «rus- og psykisk helsetjenester». De fleste har tjenester i forhold til psykisk uhelse, noen har sammensatte psykisk helse og rus utfordringer, mens 16% av tjenestene var spesifikke om rus.

Mobilt team har gjennom året jobbet strukturert og målbevisst for å utvikle rus- og psykisk helsetilbudet i kommunen, og ikke minst for å gjøre tjenestene mer kjent for innbyggerne. Når vi ser at antall tjenester økte med over 60% i 2024, sammenlignet med 2023, så kan det tilsa at utviklingsarbeidet er på god vei.

Oppstarten av lavterskeltelefon og lavterskeltjeneste, – en lettere vei til psykisk helsetjenester, oppleves både etterlengtet og viktig, og blir stadig mer kjent blant både innbyggerne, fastleger og andre samarbeidspartnere. Lavterskeltjenesten står alene for ca. 35% av økningen.

Det er gledelig at innbyggerne nå lettere kan henvende seg for hjelp, og at hjelpen da kan settes inn tidlig. Med den økte arbeidsmengden oppleves stadig utfordringer med lokalene som disponeres på Herredshuset. 11,23 årsverk tilbyr over 150 innbyggere over 300 tiltak, og disponerer få kontorplasser og 2 samtalerom. Det er stor plassmangel, og for få rom gir en utfordrende arbeidshverdag.

Utviklingen gjør også Mobilt team mer sårbare ved ferie- og sykefravær. I tillegg merkes behov for kompetanseheving, da spesielt i forhold til psykisk helsearbeid med barn og unge, samt rus.

Videre er det en bekymring for om enkelte innbyggere unngår å oppsøke psykisk helse- eller rustjenester på grunn av samlokasjon med barnevernstjenesten, dette på bakgrunn av enkelte innbyggers tilbakemelding. Dette løses med å møte brukerne andre steder i kommunen for de som gir tilbakemelding på at det er vanskelig.

Helsevern for barn og unge

Det har vært noen utfordringer med å ha tilstrekkelig tilstedeværelse på barne- og mellomtrinnet på skolen fordi helsesykepleier i prosjekt har vært fraværende noen uker pga praksis og skole, samt sykefravær.

Med bakgrunn i utfordringer med den økonomiske situasjonen har det ikke blitt gjennomført grupper med «Tuning into teens» i 2024.

Med tanke på den generelle usikkerheten rapportert fra foresatte er det et ønske om tilbud om familierapeut tilknyttet helsestasjon som en del av et forebyggende arbeide.

Viktige begivenheter

Barnevernstjenesten

Det jobbes kontinuerlig med å forbedre og kvalitetssikre det arbeidet som utføres i tjenesten. Barnevernstjenesten har som tidligere år fortsatt samarbeidet med SMART kommunene. Videreutvikling av fag og tjenester pågår i dette samarbeidet gjennom nettverksgrupper på områdene undersøkelse, tiltak, omsorg og ledelse.

Det har vært en pågående satsning på implementering av foreldreveiledningsprogrammene tuning into teens, kids og toddlers. Kursing i programmene har vært finansiert av midler fra Staten gjennom barnevernstjenestens samarbeid med SMART kommunene. Hvaler kommune har fordelt kurs i

barneverntjenesten og mobilt team, for videre styrking av det tverrfaglige samarbeidet med Mobilt team. Mobilt team utfører tiltak etter vedtak fra barneverntjenesten, som oppfølging av psykisk helse, miljøarbeider i hjemmet, støttekontakter, foreldreveiledningskurs (COS-p og tuning into kids/teens).

I tråd med nasjonale satsninger har SMART samarbeidet for barnevern videre satset på ledelsesutvikling. Det ble høsten 2024 satt i gang en kurs rekke i regi av KS som har fokus på prioritering og effektivisering gjennom styrking av kompetanse og myndiggjørende veiledning. Dette arbeidet fortsetter i 2025.

Etter utredning i 2024 er det besluttet at det skal opprettes en felles barnevernsvakt i et interkommunalt samarbeid med flere kommuner i Østfold, der Sarpsborg skal være vertskommune. Den nye barnevernsvakten har planlagt oppstart januar 2026, og vil erstatte barnevernsvakttjenesten Hvaler kommune per tiden kjøper av Fredrikstad kommune.

To av barnevernstjenesten saksbehandlere er i gang med masterutdanning i tråd med nye lovkrav om videreutdanning som trer i kraft 2031.

Mobilt team

Våren 2024 deltok vi i kommunens arbeid med tverrfaglig plan for forebyggende arbeid.

To av de ansatte gikk i høst i gang med sitt 2. år med relevant videreutdanning, i tillegg har ytterligere fire av de ansatte gjennomført kurs for å bli kursleder i foreldreveiledningsprogrammet *Tuning into teens*.

Foreldreveiledningskurset COS-P ble holdt for flyktningene, som en del av introduksjonsprogrammet.

Vi har også i 2024 deltatt i *Helsefelleskapet Østfolds underutvalg psykisk helse barn og unge*, hvor det jobbes med å sikre helhetlige og sammenhengende tjenester til barn og unge på tvers av nivåer.

I mai deltok personalgruppa, sammen med barnevern og helsevern barn og unge, på en fagdag: Workshop -om verktøykassen «de tre gode hjelperne» av RVTS.

Vi har også deltatt på workshop om Prosess desentraliserte tjenester, med Fredrikstadklinikken og tilhørende kommuner.

IPS (Individuell jobbstøtte) er et av tiltakene Mobilt team kan tilby klienter med moderat til alvorlige psykiske lidelser, og evalueringen av 2024 viser stabilt bra eller bedre resultater enn tidligere. Både når det gjelder vårt arbeid med implementering av IPS i avdelingen, men også i forhold til klientsakene. Vi har et godt samarbeid med Nav i forhold til IPS.

Helsevern for barn og unge

Det er opprettholdt kontinuitet i legedekningen på Hvaler, og det gjelder også på helsestasjonen. Legen kommer hver uke. Det er også en god stabilitet i ansattgruppen av helsesykepleiere.

Avdelingen har vært på en fagdag i 2024, sammen med helsesykepleiere fra hele Østfold. Da hadde vi anledning til å møte andre helsesykepleiere og fagpersoner, og kunne diskutere fag, få innspill på hvordan andre løser utfordringer i tjenesten.

Det er opprettholdt tett samarbeid med fysioterapeuten i kommunen. Dette gjør at det er lettere å få hjelp til de barna som trenger oppfølging.

Årsmelding 2024

Det er mer synlighet/tilgjengelighet av helsesykepleier i barnehagene på grunn av prosjektstillingen fra helsedirektoratet. Helsesykepleier har over flere uker fokus på kroppen og forebygging av seksuelle overgrep, samt følelser i hver enkelt barnehage.

Sykepleieren som er ansatt i prosjekt går fortsatt på videreutdanning i helsesykepleie på deltid. Vi har også hatt student i praksis. Det betyr at avdelingen har fått flere nye innspill i forhold til hvordan tjenesten kan videreutvikles.

I mai deltok personalgruppa, sammen med barnevern og helsevern barn og unge, på en fagdag: Workshop -om verktøykassen «de tre gode hjelperne» av RVTS.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	29 277	29 885	28 419	-1 466	-5,2 %

Kommentar til status økonomi

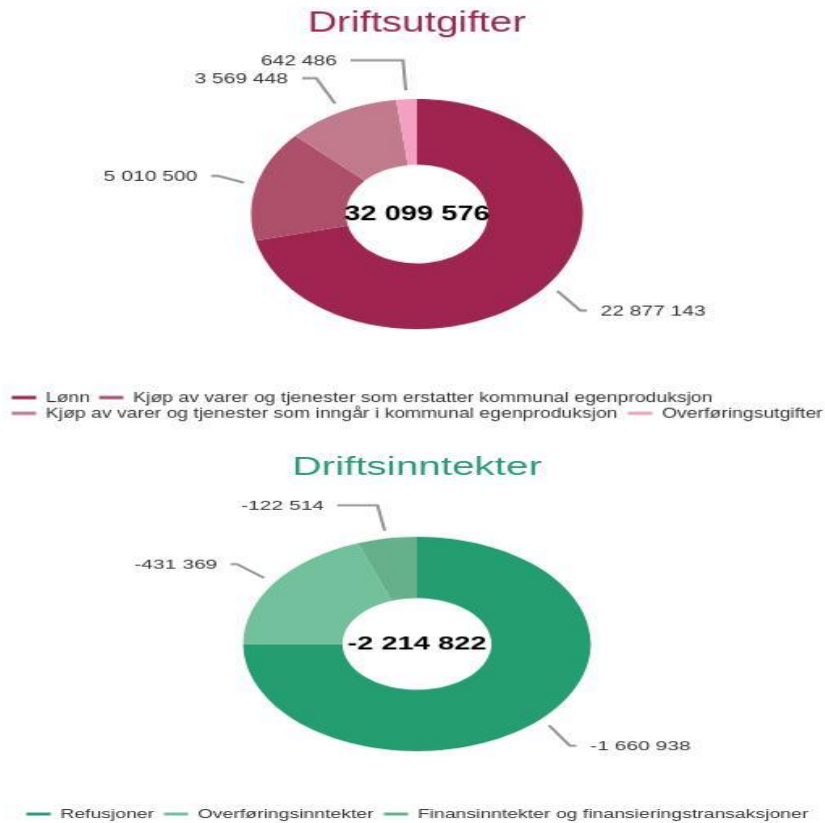
Enheten har et merforbruk på 1.465.799 kr. Det skyldes i all hovedsak plasseringer av barn i barnevernstjenesten.

Oppsummering tiltak

Ingen tiltak er iverksatt da merforbruket er utenfor kommunens bestemmelsesområde.

Grafer Økonomi

Detaljvisning drift (graf)

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Rev. bud.	Regnskap
Dataprogram barneverntjenesten	312	0
Sum	312	0

Sammendrag status investeringer

Programmet skal kjøpes inn i samarbeid med Fredrikstad kommune. Det har vært mange utfordringer i Fredrikstad slik at investeringen har blitt utsatt til 2025.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,88 %	7,75 %	9,63 %
Årlig sykefravær 2021	1,74 %	11,18 %	12,92 %
Årlig sykefravær 2022	2,11 %	6,45 %	8,55 %
Årlig sykefravær 2023	1,59 %	6,64 %	8,24 %
Årlig sykefravær 2024	1,07 %	7,11 %	8,18 %

Status sykefravær og HMS

Hele enheten har 8,18% sykefravær. Langtidssykefraværet er på 7,11%, mens korttidssykefraværet er på 1,07%. Sykefraværet er ikke arbeidsrelatert.

Enheden har 6 avvik til sammen i kvalitetssystemet. 4 av avvikene er på mobilt team og dreier seg om trusler fra brukere. Alle mindre alvorlige. 2 av avvikene er på barnevernstjenesten. Begge på tjenestekvalitet og begge er mindre alvorlige.

Oppsummering tiltak sykefravær og HMS

Det er samarbeid med NAV med langtidssykemeldte.

Når det gjelder trusler mot ansatte er prosedyrene fulgt, og ansatte har fått oppfølging

Tilrettelagte tjenester

Tjenesteområdebeskrivelse

Tilrettelagte Tjenester gir tjenester ut ifra Lov om Helse- og Omsorgstjenester.

Enhedenes kjerneoppgaver er bo-veiledning i form av praktisk bistand og opplæring for brukere som er behov av døgnbaserte tjenester og avlastning for barn, unge og voksne. Tjenestene gis til mennesker med utviklingshemning og mennesker med utfordringer innenfor psykisk helse og eventuelt rus.

Hovedmålet for enheten er at brukerne skal få bistand og tilrettelegging for å kunne leve et så godt liv som mulig ut ifra egne forutsetninger og premisser.

Hovedmål til enheten:

- Å gi bistand og opplæring til stell og egenomsorg, praktiske gjøremål i hjemmet og i tilknytning til husholdning.
- Å sikre at den enkelte tjenestemottaker får ivaretatt sine hjelpebehov i henhold til aktuelle lover, forskrifter, interne kvalitets- rutiner og retningslinjer.
- Å bidra til å koordinere ulike tjenester rundt den enkelte tjenestemottaker slik at tjenesten mest mulig er helhetlig.
- Å sikre at den enkelte får kvalifisert og nødvendig hjelp etter behov.
- Å gi avlastning til personer og familier med særlig tyngende omsorg.

Tilrettelagte Tjenester består av Østerhaug, Skogtunet og Oladammen, i august ble enheten utvidet med 4 leiligheter på Furumoen.

Enheden har også oppfølgingsansvar for 2 omfattende tiltak som kommunen kjøper av Havna omsorg.

Utvikling og utfordringer

- Det er utfordrende å få rekruttert gode og egnede vernepleiere/ sykepleiere, noe som har påvirket driften av tjenesten på alle avdelingene. Enheden har gjentatte ganger hatt ute utlysninger, uten å lykkes med å ansette i alle stillingene. Det man ser er at disse yrkesgruppene

nærmest kan "shoppe" i forhold til lønn. Det er mange kommuner som sliter med å rekruttere vernepleiere/ sykepleiere og har derfor lagt opp til høyere lønn enn tariffen tilsier som et rekrutterings tillegg. Hvaler kommune opererer også med tillegg, men allikevel opplever man at andre konkurrerende kommuner ligger høyere.

- Kommunen gir tjenester til brukere som er mer psykisk syke enn tidligere. Det er brukere som har flere diagnoser og dette kan by på store utfordringer, da enkelte ikke alltid gjør gode vurderinger mht. sitt egent beste. Brukermedvirkningen står meget sterkt ut ifra lovverket, den enkelte skal få velge det livet de selv ønsker, til tross for at de valgene som tas ikke alltid er så heldige.
- Forventningene til hva kommunen skal håndtere av utfordringer opp mot svært psykisk syke personer har de siste årene blitt større. Skal man få lagt inn bruker på psykiatrisk avdeling så må vedkommende vurderes som psykotisk av en lege/ psykiater. Slik det er i dag så har kommunen lite virkemidler for å hjelpe disse menneskene, dersom de ikke selv ønsker det. I slike tilfeller er kommunen avhengig av et godt samarbeidet med spesialisthelsetjenesten, dessverre så opplever man at det ikke alltid er tilfelle. Erfaringer tilsier at det ikke alltid er systemet det er noe i veien med, men at det i enkelte tilfeller kan være personavhengig.
- Å få til et godt samarbeid med fastleger kan til tider være utfordrende. Enkelte oppleves lite tilgjengelige, har lang responstid, er vanskelige å få med i møter osv. Resultatet av dette er at kommunen ikke alltid får gjort den jobben som det er forventet at man skal gjøre og til syvende og sist kan det få konsekvenser for bruker.
- Forventningene fra nærmiljøet blir stadig større i forhold til hva som menes at kommunen har ansvaret for og hva som skal/ bør ordnes på vegne av brukerne og hvordan brukerne bør håndteres for å "skåne" nærmiljøet. Samarbeidet med pårørende kan til tider utfordres ved at forventningene til tjenestene er større enn hva en hete har rammer til å tilby og hva som er realistisk å få til med den enkelte.
- På grunn av mangel på bemannede boliger i 2023, så ble det besluttet at Tilrettelagte Tjenester skulle ta over fire leiligheter på Furumoen. Våren - 24 planla man driften, lagde turnus- og bemanningsplan og personell ble ansatt. 19. august startet ansatte med 2 uker med opplæring, gjøre seg kjent med brukerne og driften av enheten. September og oktober kom brukerne flyttende inn i sine leiligheter.
- Deler av 2024 har også gått med til å rekruttere nye medarbeidere til alle avdelingene i enheten. Flere i store stillinger har sagt opp, pluss at det fortsatt har vært mange vakante mindre stillinger. Omfattende arbeid ift. utlysning, intervjuer, referanse innhenting osv. Det å rekruttere gode og egnede medarbeidere er en krevende og viktig prosess.
- Det er krevende og utfordrende å ha nok kompetente og egnede tilkallingsvikarer til enhver på alle avdelingene.

Viktige begivenheter

2024 har også bestått av forventede og ikke forventede utfordringer som har blitt løst på en tilfredsstillende og god måte.

- Det utføres godt miljø- og motivasjonsarbeid rundt brukerne, for å gi de en så god hverdag som mulig ut fra den enkeltes forutsetninger og premisser. For noen av brukerne er det virkelig store endringer i positiv betydning.
- Drivhuset som enheten fikk innvilget penger fra Sparebanken 1 stiftelsen i -22, har blitt satt opp på Østerhaug. Det har blitt flittig brukt med gjennom året. Det ble sådd tomater, paprika, agurk osv. til stor glede for alle på Østerhaug. Det står fortsatt noe arbeid igjen på utsiden av drivhuset for at det skal bli helt tipp topp.
- Sommeren ved enheten blir gjennomført på en god måte uten de store utfordringene og uten de altfor store økonomisk merkostnader. Sommeren var godt planlagt.

Årsmelding 2024

- Jevnt over så bruker enheten lite overtid- det er etablert en god kultur for å unngå det. Det er allikevel noe mer enn vanlig, men det kan forklares i forhold til personale utfordringer i løpet av sommeren.
- 2024 er det siste året vi får innvilget øremerkende midler til erfaringskonsulent, da prosjektet er ferdig fra Statsforvalter's side.
- I august ble det arrangert sommerfest i regi av Røde kors på Østerhaug.
- På Østerhaug ble det ble arrangert Grøttest rett før jul. Det ble også feiret at det er 10 år siden de første brukene flyttet inn i desember 14. Det ble gjort ekstra stas på festen med underholdning av Aleksander Hermansen som sang og fortalte morsomme historier, dette ble en suksess. Brukere, pårørende og Lars Håkon Larsen som var primus motor for prosjektet Østerhaug var gjester. Kvelden ble vellykket for de som deltok.
- Det har i løpet av 2024 blitt jobbet med å få rekruttert enda flere faste og kommunale tilkallingsvikarer ved Skogstunet og Oladammen. Jo flere kommunale vikarer vi har jo mindre behov er det for å benytte privat innleie, og derfor har denne utgiften blitt betraktelig redusert gjennom året.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	49 377	51 712	57 504	5 792	10,1 %

Kommentar til status økonomi

Enheten Tilrettelagte Tjenester har i 2024 et mindreforbruk på rundt kr. 5.8 mill.

Forklaring på dette er:

Totalt i enheten er det et merforbruk på fast lønn art 1010 på kr. 1.2 mill. Dette kommer av at ved oppstart av Furumoen høsten -24 lå fastlønnen budsjettert på art 1370 (kjøp av tjenester fra private) og ikke på fastlønn art 1010. De som har blitt fast ansatt på ansvarsnummer 72311 har blitt kontert på fastlønn, det forklarer merforbruk på lønn og mindreforbruk på kjøp av tjenester fra private.

Bruken av Havna omsorg ansatte er redusert ved sykefravær og ferieavvikling på Skogstunet og på Oladammen. Det har blitt jobbet over tid og det jobbes fortsatt med å redusere kjøp av private på disse to stedene. Målet er at kun kommunalt ansatte i fast deltidsstillinger og vikarer skal benyttes ved fravær. Tilrettelagte Tjenester er langt på vei til å nå målet.

På høsten ble et omfattende tiltak som kommunen driftet gjennom Havna er sagt opp. I oppsigelsestiden ble resursene fra dette tiltaket i den grad det var mulig benyttet andre steder i tjenesteområdet Helse og Friskliv. Dette førte også til redusert kjøp av tjenester på Skogstunet og Oladammen gjennom sommeren.

Det er fortsatt noen stillinger i enheten som ikke er besatt og ligger inne som vakante og noen ble besatt sent i året. Ved utregningen av "Pensjon fellesordning" som skjer automatisk så har de ledige stillingene blitt tatt med i utregning, derfor et mindreforbruk på rundt kr. 400.000, -.

En gang i året rapporterer kommunen til Helsedirektoratet hvor mange mennesker med psykisk utviklingshemning over 16 år som kommunen gir tjenester til per 01.01. Kommunen mottar ca. kr. 832.000, - pr. person i rammetilskudd som legges i rammen til kommunen. Det blir også meldt inn

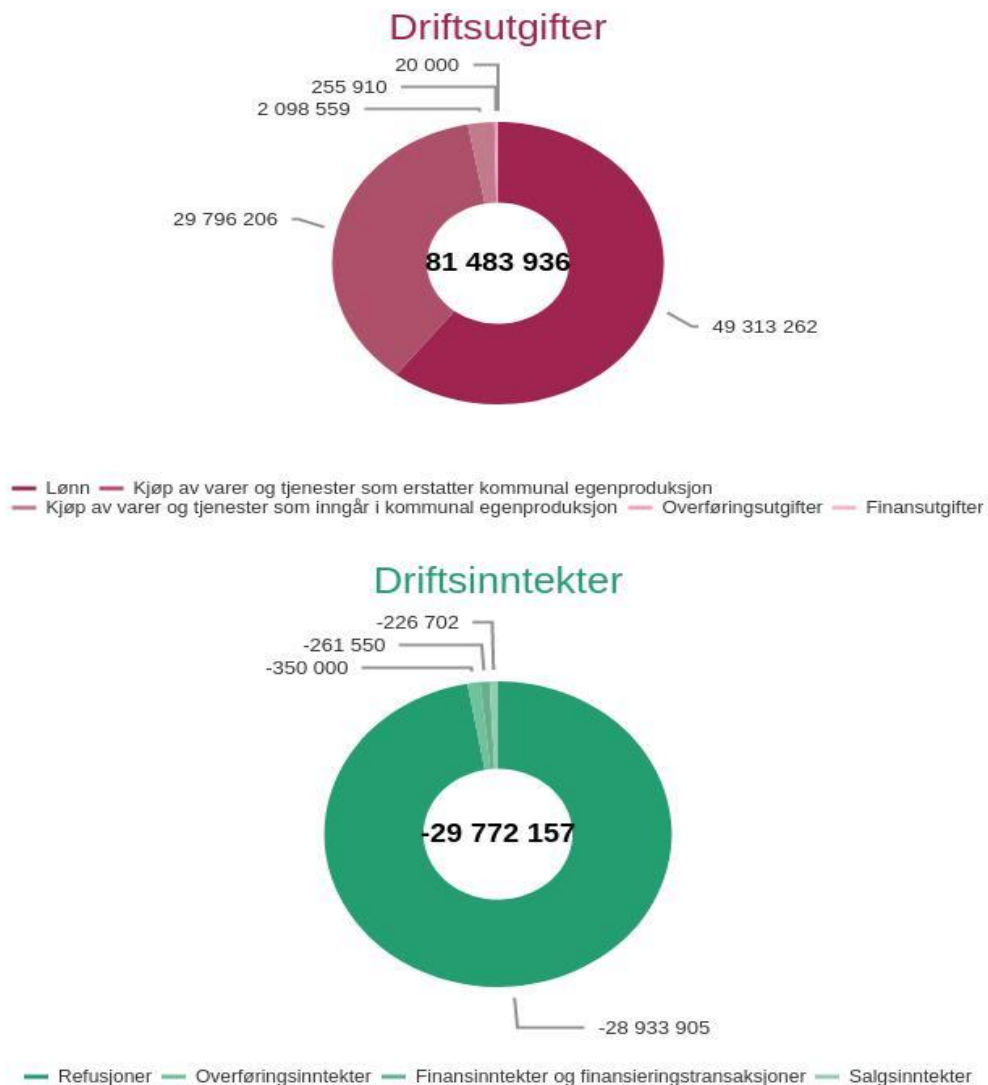
ressurskrevende brukere til Helsedirektoratet der refusjonen kommunen mottar blir ført direkte som inntekt på enheten.

Oppsummering tiltak

Lønn er desidert den største delen av budsjettet til Tilrettelagte Tjenester. De viktigste tiltakene vil være at en til enhver tid gjør en grundig vurdering av bemanningsbehovet ut ifra brukerne som enheten skal gi tjenester. Det blir daglig gjort vurderinger ved fravær om det er behov for å sette inn vikar eller ikke. Og et bevist forhold til å finne gode løsninger for å unngå bruk av overtid så langt det er mulig. Videre så vil det også være viktig å holde sykefraværet så lavt som mulig.

Grafer Økonomi

Detaljvisning drift (graf)

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,86 %	6,83 %	8,69 %
Årlig sykefravær 2021	1,24 %	7,28 %	8,52 %
Årlig sykefravær 2022	1,87 %	8,86 %	10,72 %
Årlig sykefravær 2023	1,93 %	8,56 %	10,49 %
Årlig sykefravær 2024	1,36 %	6,41 %	7,77 %

Status sykefravær og HMS

Enheten har etablert et godt samarbeid med NAV Hvaler. Hovedmålet er å få den sykemeldte raskt i dialog og at den som er/ har vært sykemeldt kommer raskt tilbake og er i stand til å stå i jobben videre.

På starten av året så man en trend til et økende sykefravær i enheten, dette ble drøftet på HMS- møte i mars. Man kom frem til å jobbe enda mer i forhold til IA- arbeid og at målet for 2024 skulle være å redusere sykefraværet til rundt 8,5 %.

Sykefraværet totalt i enheten i 2024 er 7,5 %, og målet er nådd med god margin.

Slik fordeler sykefraværet seg på de 4 stedene:

- Skogstunet- 9,1 %
- Oladammen- 10,7 %
- Furumoen fra og med 19.08.24- 9,7 %
- Østerhaug- 6,6 %

Oppsummering tiltak sykefravær og HMS

Rundt hver 6 uke avholdes det HMS- møter i enheten.

Disse deltar i møtene:

- Verneombudene ved på Østerhaug, Skogstunet, og Oladammen/ Furumoen,
- Plasstillitsvalgte ved Østerhaug / Furumoen og Skogstunet/ Oladammen,
- Avdelingsleder Østerhaug og avdelingsleder Skogstunet, Oladammen og Furumoen
- assisterende enhetsleder og enhetslede.

Gjennomgang av sykefraværet er fast post på HMS- møtene.

Kvalitetssystemet og avvik

Det er ikke alltid at man klarer å ha nok fokus på kvalitetssystemet og avvikshåndtering, til tross for at dette er viktige redskaper for at vi skal bli bedre. For å bedre dette har assisterende enhetsleder og enhetsleder fra april -24 startet med faste møter på en halv time hver mandag for å behandle avvik. Avvik og kvalitetssystemet er også en post på ledermøtene i Helse og Friskliv.

Videre så har det blitt startet med å "rydde" i kvalitetssystemet i forhold til nye og gamle rutiner, dette er gjort i samarbeid med Lise Krogstad, kvalitetskoordinator. Det er også planlagt at det en gang i året skal foretas en gjennomgang av kvalitetssystemet.

Avvik vedrørende medisinkompetanse er i hovedsak de avvikene som meldes. Det er utfordrende å unngå avvik i forhold til medisin håndtering da det til tider er for få personell med medisinkompetanse tilgjengelig. For å redusere medisnavvik jobbes det kontinuerlig med at ansatte skal ta e-læringskurs vedrørende medisin håndtering. Andre avvik som har blitt meldt inn er at det ikke har vært nok personell på jobb som medfører at ikke bruker har fått utført alt i henhold til tiltaksplan/ dagsplan.

NAV

Tjenesteområdebeskrivelse

Enheten hadde pr. 31.12.24 totalt 16 medarbeidere, hvorav 6 personer i større og mindre grad er knyttet til voksenopplæringen av flyktninger på Floren skole, i deltidsstillinger. Det er totalt 2 statlig ansatte og 14 kommunalt ansatte ved NAV Hvaler. Vår jobbspesialist er administrativt tilhørende NAV Fredrikstad, men jobber 100% med Hvaler-saker og finansieres 50% av Staten og 50% av Hvaler kommune. Lønn og kostnader for NAV-leder deles mellom stat og kommune.

Flyktningtjenesten vår bestod pr 31.12.24 av 2 veiledere som delte en full 31.12.24 av fagansvarlig for flyktningtjenesten i 80% stilling, to medarbeidere som er engasjert i voksenopplæring og oppfølging og en koordinator som fakturerer time for time. Fra våren 2022 startet vi opplæring i norsk og samfunnsfag for flyktingene fra Ukraina. Det var ikke plass til disse på Fredrikstad Internasjonale skole, og vi måtte derfor ta ansvaret for opplæring selv. Vi har timebaserte rammeavtaler med to tolker/assistentlærere.

Vi har to arbeidsledere på Skogstunet, en på sykkelverkstedet og en på snekkerverkstedet og rammeverkstedet. Vi kjøpte utstyr og materialer fra et lokalt rammeverksted som skulle legges ned, og har sikret oss opplæringskompetanse de første månedene av 2025. Disse tre verkstedene benytter vi som arena for praktisering av aktivitetsplikt som følger av vedtak om sosialhjelp. Sykkelverkstedet har avtale om service av "Øy-syklene", og har et godt samarbeid med Kulturkontoret. Snekkerverkstedet produserer alt fra fuglebrett til torgboder, og små hus til pumpestasjoner. Vi har hatt flere fra Ukraina inntil jobbing på Snekkerverkstedet. Målet for 2025 er å utnytte potensialet for arbeidstrening i større grad, både i snekkerverkstedet sykkelverkstedet og i det nye rammeverkstedet. Vi skal drive markedsføringstiltak for å få opp volumet på inntektssiden.

Øvrige medarbeidere har kontor på rådhuset, og driver med oppfølging og saksbehandling. Målet er flest mulig i arbeid, tett oppfølging av de sykmeldte og andre tiltak for å redusere utenforskap.

Viktige begivenheter

I motsetning til mange andre kommuner, klarte Nav Hvaler å unngå stor økning i utgiftene til sosialhjelp i 2024 (da ser vi bort fra flyktingområdet).

Nav Hvaler hadde også i 2024 et lavt sykefravær. Vi hadde under 3% sykefravær for de kommunalt ansatte, og 3,8% for statlig ansatte. Totalt tilsvarer dette et sykefravær på litt over 3%.

Et godt team med medarbeidere og frivillige har gjort en kjempejobb med å inkludere og gi opplæring til flyktingene våre også i 2024. Ikke bare de som kom fra Ukraina, men også de andre flyktingene våre.

Flyktningtjenesten i NAV Hvaler har klart å etablere Floren som et møtested og et sted for utvikling, læring og kvalifisering til arbeid og aktivitet. Vi har hatt 3-4 undervisningsgrupper gående parallelt, og det er krevende både pedagogisk og ressursmessig. Vi er stolte av at vi klarer å tilby norskopplæring veldig raskt etter bosetting. Vi har benyttet flyktninger som ble bosatt i 2022 som tolker og assistentlærere i 2024. Det gir god kontinuitet.

Enheten har gjennom støtteordninger i NAV bidratt til å få flere flyktninger i arbeid. I perioder har Nav Hvaler ligget godt over snittet i Øst-Viken mht andel fordrevne fra Ukraina i jobb. har klart Sykkerverkstedet vårt er en viktig samarbeidspartner for Turistkontoret i forbindelse med øysyklene. Vår arbeidsleder har tatt ansvar for service og oppfølging av sykler, og bidratt positivt i forhold til utvidelsen av tilbudet.

Vårt samarbeid med Hvaler næringsforening har gitt oss mer kraft og vitalitet i arbeidet med å forberede ungdommene våre for arbeidslivet, og finne relevante praksissteder og språktrening for flyktningene våre. Vi samarbeider også om å bruke snekkerverkstedet som et tiltak for å starte "grundervirksomhet", gjennom produkter som kan forbindes med Hvaler. Her jobber vi tett sammen med Hvaler næringsforening og daglig leder Anne Cedervall mht å finne egnede markedsføringstiltak.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	7 424	6 471	7 762	1 291	16,6 %

Kommentar til status økonomi

Sammendrag

Resultatet for 2024 ble et regnskapsmessig mindreforbruk 1.290.000 kr for ansvar NAV som helhet. Dette skyldes primært en høyere inntekt enn forventet på flyktningområdet og mindreforbruk på sosialhjelp. Likevel, dersom vi ser sosialhjelp og kvalifiseringsstønad under ett, var utgiftene i 2023 kr 316.000 lavere enn i 2024, når vi ser bort fra flyktningområdet. Det ble lagt inn et kutt på 1.000.000 i sosialhjelp på snar 73700 for 2024, og det er det si\om er årsaken til at hovedansvaret 73700 fikk et merforbruk på 705.000 kr. Samlet sett klarte vi å spare inn 535.000 kr av dette kuttet på 1 million i sosialhjelpsbudsjettet.

Flyktningtjenesten

Bosetting, opplæring og oppfølging av flyktninger ga et positivt resultat på 2,6 millioner kroner i 2024. Dette var 1.750.000 kroner bedre enn budsjettet. Flyktningefondet er avsluttet, så framtidig behov for å drifte flyktningtjenesten utover mottatte tilskudd må tas fra ordinært disposisjonsfond.

Brukerrettede utgifter, sosialhjelp (ekskl. flyktninger)

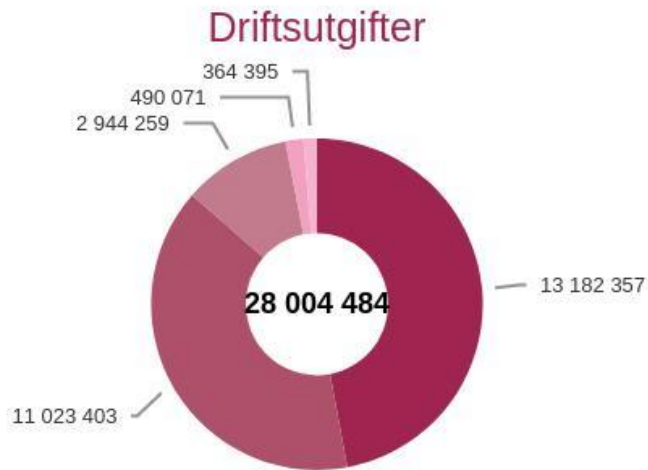
Vi klarte å unngå en sterk økning i utgiftene, til tross for vanskelige tider i samfunnet. Dersom vi ser sosialhjelp og Kvalifiseringsstønad under ett, hadde vi 63.000 kr lavere utgifter i 2024 enn i 2023. De fleste kommuner brukte mer penger på sosialhjelp i 2024 enn i 2023.

Oppsummering tiltak

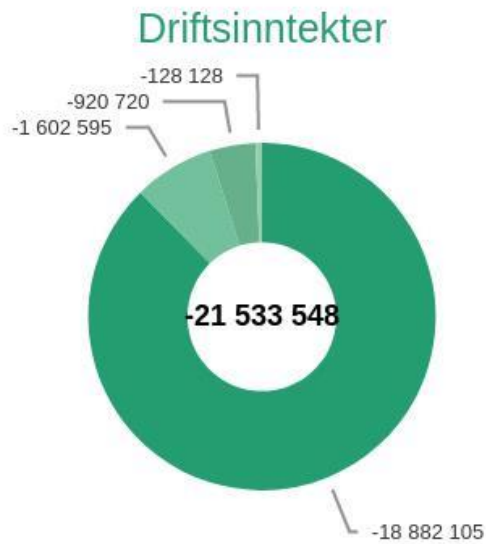
Tett oppfølging av sosialhjelpsområdet, og aktiv tilnærming til å få utredet langtidsmottakere av sosialhjelp er viktige tiltak for å holde utgiftene under kontroll.

Grafer Økonomi

Detaljvisning drift (graf)

— Lønn — Overføringsutgifter — Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon — Finansutgifter
— Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon

— Overføringsinntekter — Refusjoner — Salgsinntekter — Finansinntekter og finansieringstransaksjoner

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,92 %	3,68 %	5,59 %
Årlig sykefravær 2021	0,43 %	1,19 %	1,62 %
Årlig sykefravær 2022	0,76 %	0,31 %	1,07 %
Årlig sykefravær 2023	0,10 %	0,17 %	0,27 %
Årlig sykefravær 2024	0,60 %	1,98 %	2,57 %

Status sykefravær og HMS

Nav Hvaler hadde også i 2024 et lavt sykefravær. Enheten hadde under 3% sykefravær for de kommunalt ansatte, og 3,8% for statlig ansatte. Totalt tilsvarer dette et sykefravær på litt over 3%. To styringslinjer gir mange arbeidsmiljøundersøkelser, NAV Hvaler gjennomførte 10-faktor undersøkelsen i 2024, og fant tiltak å jobbe videre med. Enheten skal ha ny arbeidsmiljøundersøkelse mars-2025, initiert fra statlig del av NAV. Her skal vi se siste 10-faktor fra 2024 opp mot funn fra arbeidsmiljøundersøkelsen i 2025, og lage omforente tiltak ut fra disse to.

Koordinerende enhet

Tjenesteområdebeskrivelse

Koordinerende enhet har 10,8 årsverk fordelt på 11 ansatte.

I tillegg til at Koordinerende enhet ivaretar funksjonen «koordinerende enhet» i Hvaler kommune, er følgende tjenesteområder organisert inn under denne enheten:

- Tildelingskontor
- Ergoterapi, fysioterapi og hverdagsrehabilitering
- Hjelpemidler
- Frivillighetskoordinator
- Barnekoordinator
- SLT-koordinator
- Radikaliseringskontakt

Det er koordinerende enhet sitt ansvar å sikre at tjenester innen fysioterapi, ergoterapi, hverdagsrehabilitering, hjelpemidler og tildelingskontor utfører oppgavene sine i samsvar med krav fastsatt i lov eller i medhold av lov og kunne gjøre rede for hvordan den oppfyller kravet til internkontroll.

Koordinerende enhet skal ha en sentral rolle i å legge til rette for god samhandling, både på individnivå mellom deg som pasient/bruker og tjenesteyter, og mellom tjenesteytere på tvers av fag, sektorer og nivå i helse- og omsorgstjenesten. Enhetene har også en sentral rolle i den interne samhandlingen.

Utvikling og utfordringer

På grunn av den økonomiske situasjonen i kommunen har det blitt nødvendig å kutte en ergoterapistilling. Dette er et tiltak som har blitt tatt for å håndtere det pressede budsjettet, men det vil dessverre få konsekvenser for innbyggerne i kommunen. Ergoterapeuter spiller en viktig rolle i å hjelpe personer med nedsatt funksjonsevne til å mestre hverdagen, og en reduksjon i dette tjenesteområdet vil føre til lengre ventetider og redusert oppfølging for dem som trenger hjelp. Dette kan bety at flere

innbyggere vil måtte vente lenger på nødvendig behandling og hjelp, noe som kan påvirke deres livskvalitet og muligheten for å være selvstendige i hverdagen.

Kommunen er forpliktet til å opprettholde et godt tilbud til innbyggerne, men uten tilstrekkelige økonomiske ressurser er det vanskelig å opprettholde alle tjenester på samme nivå.

Hjelpemiddellageret og Hvaler Frivilligsentral holder til i midlertidige lokaler på nedlagte Floren skole. Lokalene er etter vårt skjønn godt egnet til dette formålet og de ansatte er også fornøyd med denne lokasjonen. Det er usikkert hvor lenge vi kan være i disse lokalene, og hvor vi skal være etter dette er høyst usikkert pr i dag.

Viktige begivenheter

Vi erfarer daglig viktigheten av helsefremmende og aktivitetsvennlige nærmiljø med møteplasser som motvirker sosial isolasjon og ensomhet. Dette merkes blant annet i større pågang på alle lavterskel aktiviteter som «Sykling til Paris», «Kaffekoppen», «Matsentralen», «Fredagstreffet», «Rusleturen» og «Demenskoret». Alt dette er i regi av Hvaler Frivilligsentral.

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Enhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	16 414	13 532	14 437	906	6,3 %

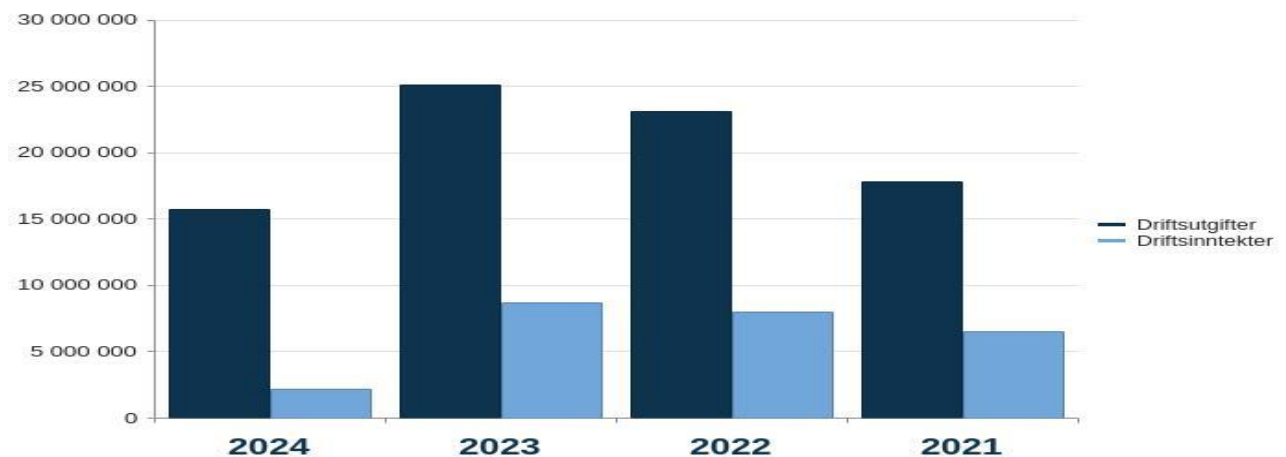
Kommentar til status økonomi

Pr. 31.12.24 har enheten et mindreforbruk på kr. 905 683

Mindreforbruket handler om noe lavere faktisk uttak av BPA timer enn det budsjetterte. BPA er en noe uforutsigbar tjeneste, og timebruken for den enkelte kan variere fra måned til måned.

Grafer økonomi

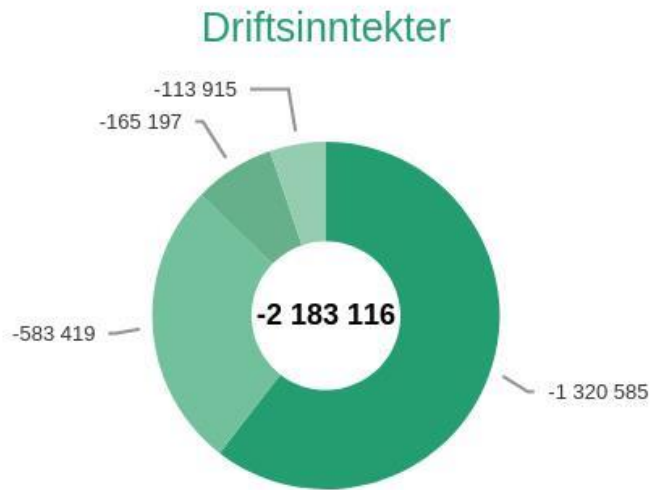
Driftsutgifter og inntekter (graf)

Detaljvisning drift (graf)

— Lønn — Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon
— Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon — Overføringsutgifter

— Refusjoner — Overføringsinntekter — Salgsinntekter — Finansinntekter og finansieringstransaksjoner

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Rev. bud.	Regnskap
Bil 2 kordinerende tjenester elbil	280	0
Hjelpemidler som ikke dekkes av hjelpemiddelsentralen	208	0
Sum	488	0

Sammendrag status investeringer

Det er kun "Hjelpemidler som ikke dekkes av hjelpemiddelsentralen", kode: UT1018, kr 166 400, som det er behov for skal videreføres i enhetens budsjett for 2025.

For å kunne drifte kommunens hjelpemiddellager effektivt, er det nødvendig med økonomiske midler til både vedlikehold og tilførsel av nytt utstyr. Et velfungerende lager sikrer også at hjelpemidler kan distribueres raskt og effektivt til de som trenger dem.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,35 %	4,23 %	5,58 %
Årlig sykefravær 2021	0,70 %	1,44 %	2,14 %
Årlig sykefravær 2022	0,95 %	3,73 %	4,68 %
Årlig sykefravær 2023	0,42 %	4,98 %	5,40 %
Årlig sykefravær 2024	0,92 %	1,96 %	2,88 %

Status sykefravær og HMS

Gjennomsnittlig sykefravær i 2024 er på 2,88 %

Oppsummering tiltak sykefravær og HMS

Fraværene i koordinerende enhet oppgis å ikke være arbeidsrelaterte.

Leder utøver en tillitbasert ledelsesform og resultatet på 10-faktor medarbeiderundersøkelse viser at de ansatte trives i koordinerende enhet. Enheten fortsetter med å ha fokus på nærvær og ellers gode trivselstiltak i arbeidshverdagen. Medarbeidersamtaler minimum en gang i året og regelmessige teammøter for å sikre medvirkning og god informasjonsflyt i enheten.